

JIHOČESKÁ UNIVERZITA V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH

PEDAGOGICKÁ FAKULTA

KATEDRA SPOLEČENSKÝCH VĚD

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

Regulace veřejnoprávní televize v České republice a ve vybraných zemích Evropské unie

Autor práce: Kateřina Hovorková
Vedoucí práce: Mgr. Marek Šebeš Ph.D

České Budějovice 2012

Prohlášení

Prohlašuji, že svoji bakalářskou práci jsem vypracovala samostatně pouze s použitím pramenů, které jsou uvedeny v seznamu literatury.

Prohlašuji, že v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb. v platném znění souhlasím se zveřejněním své bakalářské práce, a to v nezkrácené podobě - v úpravě vzniklé vypuštěním vyznačených částí archivovaných ... fakultou elektronickou cestou ve veřejně přístupné části databáze STAG provozované Jihočeskou univerzitou v Českých Budějovicích na jejich internetových stránkách, a to se zachováním mého autorského práva k odevzdanému textu této kvalifikační práce. Souhlasím s tím, aby toutéž elektronickou cestou byly v souladu s uvedeným ustanovením zákona č. 111/1998 Sb. zveřejněny posudky školitele a oponentů práce i záznam o průběhu a výsledku obhajoby kvalifikační práce. Rovněž souhlasím s porovnáním textu mé kvalifikační práce s databází kvalifikačních prací Theses.cz provozovanou Národním registrem vysokoškolských kvalifikačních prací a systémem na odhalování plagiátů.

Datum:

Podpis studenta:

Poděkování

Děkuji vedoucímu práce Mgr. Marku Šebešovi, Ph.D., za odborné vedení, pomoc a za cenné rady při psaní této bakalářské práce.

Anotace

Bakalářská práce se zaměřuje na veřejnoprávní televize a na systém jejich regulace v České republice, na Slovensku a v Polsku. V úvodních kapitolách popisuje a vysvětluje základní pojmy a vývoj veřejnoprávního televizního vysílání ve vybraných zemích Evropské unie a v České republice. Další část, na základě analýzy právních předpisů a souvisejících dokumentů, poukazuje na regulaci veřejnoprávního televizního vysílání v evropském kontextu a následně rozebírá právní rámec fungování České televize, způsob řízení, činnost kontrolních orgánů, způsoby financování, regulace reklamy a nastiňuje i téma digitalizace. Následující části se zabývají legislativním rámcem, regulačními a kontrolními orgány veřejnoprávní televize, způsoby financování a regulací reklamy na Slovensku a v Polsku. Závěrečné kapitoly se snaží shrnout poznatky předcházejících kapitol a pozastavit se nad budoucím vývojem veřejnoprávních televizí.

Klíčová slova:

Veřejnoprávní televize, systém regulace, způsob financování, regulace reklamy

Annotation

This bachelor thesis is focused on public television and on the system of regulation in the Czech Republic, Slovakia and in Poland. The opening chapters describe and explain the basic terms and the evolution of public broadcasting of television in chosen states of The European Union and in the Czech Republic. Another part, based on an analysis of legislation and related documents, refers to the regulation of public broadcasting television in the European context and then deals with the legal framework for the functioning of the Czech television, system control, regulatory authorities, methods of funding, regulation of advertising and outlines the topic of digitalisation. The following parts deal with legal framework, regulatory authorities of public television, methods of funding and regulation of advertising in Slovakia and in Poland. The final chapters try to summarize the findings of the previous chapters and to discuss the future development of public television.

Key words:

Public television, system of regulation, methods of funding, regulation of advertising

OBSAH

1. ÚVOD	8
2. VEŘEJNOPRÁVNOST A VEŘEJNÁ SLUŽBA	9
2.1. Vysvětlení pojmů	9
2.2. Duální systém vysílání	10
3. VÝVOJ VEŘEJNOPRÁVNÍCH MÉDIÍ V EVROPSKÉM KONTEXTU	12
3.1. Velká Británie	12
3.2. Spolková republika Německo	14
3.3. Francie	15
3.4. Itálie	16
3.5. Shrnutí	17
4. VEŘEJNOPRÁVNÍ MÉDIA V ČESKÉ REPUBLICE	19
4.1. Česká tisková kancelář	19
4.2. Český rozhlas	19
4.3. Česká televize	20
4.3.1. <i>Historie</i>	21
4.3.2. <i>Krize v České televizi</i>	25
4.3.3. <i>Současnost</i>	26
5. EVROPSKÁ REGULACE VEŘEJNOPRÁVNÍHO VYSÍLÁNÍ	28
5.1. Regulace ze strany Rady Evropy	29
5.2. Regulace ze strany Evropské unie	31
6. ČESKÁ LEGISLATIVA	33
6.1. Autoregulace	37
6.2. Kontrolní orgány audiovizuálního sektoru	39
6.2.1. <i>Rada pro rozhlasové a televizní vysílání</i>	39
6.2.2. <i>Český Telekomunikační úřad</i>	40
6.3. Orgány veřejnoprávní televize	41
6.3.1. <i>Rada České televize</i>	41
6.3.2. <i>Dozorčí komise</i>	42
6.3.3. <i>Generální ředitel</i>	43
7. FINANCOVÁNÍ	44
7.1. Financování veřejnoprávního vysílání v České republice	45
8. REKLAMA	48
9. DIGITALIZACE	50
10. VEŘEJNOPRÁVNÍ TELEVIZE NA SLOVENSKU	55
10.1. <i>Historie</i>	55
10.2. <i>Současnost</i>	56
10.3. <i>Legislativní rámec</i>	58
10.3.1. <i>Autoregulace</i>	61

10.4. Regulační orgány	61
10.4.1. Rada pre vysielanie a retransmisiu	61
10.4.2. Telekomunikačný úrad Slovenskej republiky	63
10.5 Orgány veřejnoprávní televize	63
10.5.1. Rada Rozhlasu a televízie Slovenska (RRTVS)	63
10.5.2. Generálny riaditeľ RTVS	64
10.6. Financování	65
10.7 Reklama	67
11. VEŘEJNOPRÁVNÍ TELEVIZE V POLSKU	68
11.1 Historie	68
11.2. Současnost	70
11.3. Legislativní rámec	71
11.3.1. Autoregulace	73
11.4 Regulační orgány	74
11.4.1 Krajowa Rada radiofonii i telewizji (Národní rada pro vysílání)	74
11.4.2 Urząd Komunikacji elektronicznej (UKE)	75
11.5. Orgány Polské televize	76
11.5.1 Zarząd spółki (Správní rada - představenstvo)	76
11.5.2. Rada nadzorcza (Dozorčí rada)	77
11.5.3. Walne zgromadzenie (Valné shromáždění)	77
11.5.4 Rady programowe publicznej radiofonii i telewizji (Programová rada) ...	78
11.6. Financování	78
11.7. Reklama	80
12. SHRNU TÍ	82
13. ZÁVĚR	85
14. SUMMARY	86
15. SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ	87
16. SEZNAM POUŽITÝCH ZKRATEK	94

1. ÚVOD

Vzhledem k dnešní, době stále se dynamicky rozvíjející komunikační společnosti a nových technologií, roste i tlak na veřejnoprávní média se tomuto vývoji přizpůsobit. Diskuze nad tématem veřejnoprávních televizí (jako konkrétního veřejnoprávního média), nad jejich existencí a systémem regulace a způsoby financování je stále aktuální. Navíc s příchodem digitální technologie se ukáže, zda veřejnoprávní televizní vysílání dostane šanci přežít či nikoli.

Tato práce se zabývá právě systémem regulace veřejnoprávního televizního vysílání v České republice a srovnává jej s regulačními systémy na Slovensku a v Polsku. První část práce se zabývá pojmem a významem veřejné služby a veřejnoprávního vysílání, vývojem médií veřejné služby ve vybraných evropských zemích a veřejnoprávních médiích v České republice se zaměřením na Českou televizi, její historický vývoj i současnou podobu. Další část se zaměřuje na legislativní rámec pro televizní vysílání a pro vysílání veřejné služby ze strany Rady Evropy, Evropské unie a následně analyzuje českou legislativu a spolu s tím i kontrolní orgány mediálního sektoru a řídicí a kontrolními orgány České televize. Následující kapitoly popisují způsoby financování, regulaci reklamy v České televizi a nastiňují i téma digitalizace. Poslední část práce rozebírá postavení veřejnoprávní televize na Slovensku a v Polsku, jejich legislativní vymezení, způsoby financování, činnost kontrolních a řídicích orgánů a postavení reklamy v televizním vysílání. Závěrečná kapitola se snaží výše zmíněné poznatky sumarizovat a porovnat podobnosti i odlišnosti mezi regulačními systémy výše zmíněných zemí.

Stěžejní metoda pro tuto práci byla analýza právních předpisů a souvisejících dokumentů pro pochopení systému regulace veřejnoprávního vysílání a mediálního sektoru. Podstatné bylo vybrat nejdůležitější poznatky z těchto dokumentů a začlenit je systematicky do kapitol a podkapitol, aby čtenář měl o věci celkový přehled. Následné srovnání regulačních systémů v jednotlivých zemích se objevuje v konečném shrnutí. V textu jsou, pro přehlednost, uvedeny celé názvy dokumentů kurzívou, použité zkratky v textu jsou uvedeny na konci této práce.

2. VEŘEJNOPRÁVNOST A VEŘEJNÁ SLUŽBA

2.1. Vysvětlení pojmů

Je třeba si přiblížit pojmy veřejnoprávnost a veřejná služba, které jsou úzce spjaty s veřejnoprávními médii, tudíž i s televizním vysíláním. Jasná definice těchto pojmů není jednotně vymezena. V různých evropských zemích, které podporují média veřejné služby, je chápání obsahu těchto slov trochu odlišné.

V našich podmínkách se setkáváme s pojmem veřejnoprávnost mnohem častěji než s pojmem veřejná služba. Tento přívlastek označuje právní formu a statut organizace nikoli náplň její činnosti či obsah. Veřejnoprávní média jsou na rozdíl od státních médií na vládě nezávislá, plní veřejný zájem a odpovědná jsou veřejnosti. V zákonech, které veřejnoprávní média regulují, mají ukotveno své poslání a rozsah činnosti, definování jejich poslání, způsob a zdroje financování a formy samoregulace. Obsahem činnosti je míněna veřejná služba v oblasti médií, kterou může vykonávat jak veřejnoprávní subjekt tak i subjekt soukromý. Tento pojem se zrodil na evropském kontinentu a budoval si zde svou tradici, ovšem definice toho pojmu jsou v mnoha zemích rozdílné.

Milan Šmíd uvádí příklady definic veřejné služby, jako vysílání ve službách veřejné sféry, kde každý občan má přístup k rozmanitým informacím jež médium veřejné služby, které by mělo být nezávislé na vládní moci, poskytuje. Jde tedy o podstatný prvek politické demokracie „ *Jeho existence vyplynula z naplňování komunikačních a kulturních potřeb ve zcela konkrétních technických, kulturních podmínkách příslušných společenských formací.*“¹

Abychom plně rozuměli tomuto pojmu v kontextu televizního vysílání, následující výtah z Charty BBC² nám náplň veřejné služby přiblíží. Zásady vysílání zahrnují: srozumitelné, směřodatné a nestranné zpravodajství a politickou publicistiku,

---

¹ ŠMÍD M. *Diskuze o vysílání veřejné služby v evropském kontextu* [online] [citováno 5. února 2011] dostupný z: < www.louc.cz/pril01/p144vvseu.pdf >

² ŠMÍD M. *Definice rolí BBC* [online] [citováno 12. června 2011] dostupný z: < <http://www.louc.cz/dualpr.html> >

široké pokrytí sportovních zájmů a zájmů spojených s volným časem, pořady vzdělávací povahy a pořady, které odrážejí život a zájmy místního i celostátního publika a další.

Následující výčet pro srovnání pochází ze statusu České televize. Úkolem veřejné služby je poskytovat objektivní, vyvážené a všestranné informace pro svobodné vytváření názorů, přispívání k právnímu vědomí obyvatel České republiky a kulturní identity, poskytování vyvážené nabídky pořadů pro všechny skupiny obyvatel³

Vysílání veřejné služby bylo ve svých etapách vývoje vnímáno různě. Funkce veřejné služby jsou každou zemí ustavovány v mediálních zákonech, samozřejmě pod pláštěm legislativy Evropské unie. Tuto problematiku přiblížím více v kapitole o regulaci veřejnoprávních médií. Dále u veřejnoprávního vysílání, je důležité zejména jeho financování. Peníze může získávat vícezdrojově, kromě koncesionářských poplatků i výnosem z reklam. Dotace ze státního rozpočtu nebo rovnou financování státem dělá médium závislým na státě a stává se tak snadno jeho nástrojem, tudíž k tomuto opatření by v demokratických státech nemělo docházet. Dalším důležitým faktorem jsou vlastnické vztahy a legislativní rámec, který určuje hlavní povinnosti a úkoly takového média.

2.2. Duální systém vysílání

Dalším důležitým souslovím, který je třeba si uvést před popisem vývoje veřejnoprávních médií a komerčních subjektů je duální vysílání. Tento termín nebyl zaveden hned od počátku existence veřejnoprávních médií, jeho vznik zapříčinil vpád komerčních médií na evropský kontinent. Komerční, tedy soukromé subjekty, jsou svou podnikatelskou činností zaměřeny výhradně na zisk. Ovšem mohou být takové případy, kdy soukromý subjekt plní veřejnou službu a je dotován zejména z veřejných peněz jak je tomu například ve Spojených státech.

Milan Šmíd ve svém článku *Duální systém vysílání* popisuje tento stav koexistence veřejnoprávního a soukromého sektoru ve vysílání. V Evropě se tradičně rozvíjel princip monopolu vysílání a až v 80. letech 20. století začalo na veřejný sektor

---

³ Statut České televize, článek II Veřejná služba České televize

působit komerční pojetí vysílání. Hlavním rozdílem mezi těmito subjekty je způsob financování.

Pojem duální model vysílání jsme převzali z německého prostředí, ale můžeme se setkat i s názvem smíšené vysílání. Tento systém by měl být regulován, aby ani jeden ze subjektů neměl přílišnou převahu. Zkušenost ukazuje, že bez vnějšího zásahu by komerční sektor nakonec zvítězil. Sektor plnící veřejnou službu by byl marginalizován a hrozilo by tak, že se z něj stane kulturní instituce dotovaná státem, jako je tomu například v Japonsku, Kanadě nebo v Austrálii.⁴

V evropském prostředí byl pohled na komerční média zpočátku spíše skeptický, ale jejich inovace a zpestření programu má v pluralitním mediálním trhu své místo. Naopak existují diskuze o potřebnosti a budoucnosti veřejnoprávních médií a stále se řeší jejich problém s financováním či nezávislosti na státě. Dnes musí média veřejné služby často dokazovat svou nutnost a potřebu existence. Záleží také na velikosti audiovizuálního trhu. Čím větší je mediální trh, tím spíše jsou komerční televize schopny nabízet širší spektrum pořadů. Ovšem na malém českém mediálním trhu komerční televize nejsou schopny veřejnou službu plnit, kvůli uspokojování potřeb inzerentů a sledovanosti. Proto je tedy veřejnoprávní televize významným prvkem demokratické společnosti a doplňkem komerční nabídky. Dokáže vyrovnat deficit témat svou zajímavou programovou skladbou a uspokojit zájmy jednotlivců i menšin.

Představila jsem tedy základní pojmy a nástin toho, jak jsou média veřejné služby vnímána. Následný popis vývoje veřejnoprávních médií poskytne ucelenější obraz toho, jak se v jednotlivých vybraných evropských zemí postupně vytvořil duální systém vysílání.

---

⁴ ŠMÍD M. *Duální systém vysílání* [online] [citováno dne 5. února 2011] dostupný z: <<http://www.louc.cz/louc7.html#audiov>>

3. VÝVOJ VEŘEJNOPRÁVNÍCH MÉDIÍ V EVROPSKÉM KONTEXTU

Veřejnoprávní média jsou z historického hlediska důležitou součástí evropské kultury, protože jejich zrod a fungování se odehrál právě na tomto kontinentu. Zpočátku měla tato média monopolní postavení a ve většině případů byla státní organizací, protože vlády si uvědomovaly, jak silným nástrojem média jsou a to zejména během druhé světové války, kdy byla média v napadených zemích pod kontrolou říšské vlády a všude byla zavedena cenzura. Po druhé světové válce byl vývoj médií v západní a východní Evropě odlišný.

Milan Šmíd shrnuje tento postup v několika fázích. Odstátnění mediálního sektoru probíhalo po 2. světové válce v několika vlnách. Většina demokratických států do 60. let svůj přestup vedla po vzoru britské BBC. Země jako Portugalsko, Španělsko a Řecko rozšířily veřejnoprávní vysílání až s návratem k demokracii v 70. letech. A nakonec po roce 1989 proběhla třetí vlna s pádem totalitních režimů ve střední a východní Evropě, včetně naší země. Je otázkou, zda proces transformace státních subjektů na veřejnoprávní byl dokončen úspěšně či nikoli. Do prostředí obnovujících se demokracií po několika desetiletích vlivu státu, komunistické strany a její ideologie, byl tento model veřejnoprávnosti spíše transplantován bez nějaké významné tradice či historie a zkušenosti s takovýmto fenoménem.⁵

3.1. Velká Británie

V roce 1922 zde zahájila svou rozhlasovou činnost soukromá British Broadcasting Company a prvním manažerem se stal průkopník John Reith, který chtěl mít rozhlas bez vládních intervencí a komerčních tlaků. Společnost se rokem 1927 změnila na British Broadcasting Corporation (BBC). Jako první zvolila formu veřejnoprávního subjektu a nestala se státní organizací a televizní vysílání zahájila rokem 1936. V roce 1955

---

⁵ ŠMÍD M. *Diskuze o vysílání veřejné služby v evropském kontextu* [online] [citováno 5. února 2011] dostupný z: < www.louc.cz/pril01/p144vvseu.pdf >

skončil její monopol na vysílání - činnost zahájila komerční televize ITV, která jako jediný konkurent BBC byla přísně regulována a kritizována až do osmdesátých let, kdy nová legislativa umožnila rozšířit konkurenci.⁶

Ustavujícím dokumentem BBC je *The Royal charter* (Královská charta), která zaručuje nezávislost, definuje účel instituce a ustanovuje řídicí orgány. Aktuální charta byla obnovena roku 2007 na deset let. V tomto roce byla také nahrazena dvanáctičlenná Rada guvernérů (do roku 2006 řídicí orgán) dvěma na sobě nezávislými orgány. Tzv. BBC Trust, která je správcem koncesionářských poplatků a veřejného zájmu. Tato dvanáctičlenná instituce je jmenována britským panovníkem po dohodě s vládou. Dále charta ustanovila řídicí orgán Výkonnou radu v čele s generálním ředitelem, která je odpovědná za poskytování služeb BBC. Dalším významným dokumentem je *The Agreement* (Dohoda). Jde o licenci k vysílání, ukládající povinnosti o poskytování služby, možnostech financování, uzavřenou mezi státem a BBC.⁷

Je třeba zmínit hlavního britského regulátora a tím je úřad OFCOM (Office of Communication), který vznikl spojením předchozích regulačních agentur: Independent Television Commission, Radio Authority, Broadcasting Standards Commission, the Office of Telecommunications a the Radiocommunications Agency. OFCOM funguje na základě *Communication Act* z roku 2003 a reguluje telekomunikaci i vysílání. Jeho působnost se dá přirovnat k činnosti Telekomunikačního úřadu a Radě pro rozhlasové a televizní vysílání v České republice.⁸

Communication Act (základní právní rámec pro mediální sektor) z roku 2003 umožňuje BBC vybírat tzv. licenční poplatek, který je určován Ministrem pro kulturu, media a sport. Musí ho platit každý, kdo vlastní televizní přijímač.⁹ Výběrem byla pověřena společnost TV Licensing v rámci BBC.

Komerční služby podle Dohody může BBC poskytovat v rámci dceřiných společností, která musí splňovat určitá kritéria. Například nesmí ohrozit pověst BBC a být

---

⁶ BBC [online] [citováno 12.června 2011] dostupný z: <<http://en.wikipedia.org/wiki/BBC>>

⁷ ŠMÍD M. *Vysílání veřejné služby v zemích Evropské unie, jeho organizace a fungování* [online] [citováno 18. listopadu 2011] dostupný z: <<http://www.psp.cz/sqw/text/orig2.sqw?idd=70698>>

⁸ ŠMÍD M. *Veřejnoprávní a soukromé televize v některých evropských zemích, Studie zpracovaná pro Parlament České republiky 2004* [online] [citováno 4. února 2012] dostupný z: <<http://tucnak.fsv.cuni.cz/~smid/txt.htm> l > str. 10

⁹ Communication Act 2003, Part 4 licencing of TV reception

v nesouladu s poskytováním veřejné služby. Obchodní činnost musí být také schválena BBC Trust a přijata Výkonnou radou.¹⁰

Další televizní stanicí vysílající veřejnou službu ve Velké Británii je Channel 4 založený rokem 1982 a vlastněný Channel Four Television Corporation. Tento veřejnoprávní vysílatel je financován z komerční činnosti.¹¹

3.2. Spolková republika Německo

U Spolkové republiky Německo je mediální scéna značně odlišná už jen z důvodu, že země je spolkovou republikou šestnácti zemí, kde každý stát má vlastní mediální zákon. Jedná se o zemi, která hned po válce opustila státní vysílání a přešla na způsob veřejnoprávního vysílání. Existuje zde instituce Arbeitsgemeinschaft der Deutschen Rundfunkanstalten (ARD) založena v roce 1954 s cílem zastupovat společenské zájmy a poskytovat veřejnou službu. ARD je dnes společenstvím devíti veřejnoprávních rozhlasů a televizí udržující národní vysílací síť. Jako celonárodní televizní program v rámci ARD funguje Das Erste.¹²

Samostatnou veřejnoprávní organizací je ZDF, vysílající od roku 1963 druhý celostátní program a dnes i několik specializovaných kanálů. První komerční televize RTL začala vysílat z Lucemburska v roce 1984, mezi další komerční stanice patří SAT1 a ProSieben. V roce 1990 po rozpadu NDR byly tamní televize rozpuštěny a nově vzniklé veřejnoprávní televizní a rozhlasové subjekty přešly pod štít ARD.¹³

Základní mediální zákon je Státní smlouva o vysílání, která stanovuje úkoly veřejné služby, určuje pravidla pro organizaci vysílání veřejnoprávních i soukromých subjektů, určuje obsahové standardy a způsob financování. Každá spolková země má dále vlastní právní předpisy upravující detaily na jejíž základech si zřizují vysílací rady

---

¹⁰ The Agreement, str. 37 – 38

¹¹ About C4 [online] [citováno 10. března 2012] dostupný z <<http://www.channel4.com/info/corporate/about>>

¹² ARD [online] [citováno 12. června 2011] dostupný z <<http://www.ard.de/-/id=161952/property=download/kvilfq/index.pdf>>

¹³ ŠMÍD M. *Veřejnoprávní a soukromé televize v některých evropských zemích, Studie zpracovaná pro Parlament České republiky 2004* [online] [citováno 4. února 2012] dostupný z: <<http://tucnak.fsv.cuni.cz/~smid/txy.htm> l > str. 12-15

vykonávající státní správu. Veřejnoprávní vysílatelé v každé zemi mají kontrolní, poradní a řídicí orgány mezi které patří vysílací rady, správní rady a výkonné orgány (ředitelé). Ve vysílací radě, která má kolem čtyřiceti členů nalezneme reprezentanty společensky důležitých a zákonem stanovených organizací. Do správní rady, která má od pěti do devíti členů, jsou zvoleni zejména odborníci z oblasti médií a zaměstnanci vysílatele. Na všechny vysílatele dohlíží regulační orgány složené ze zástupců veřejnosti (širšího shromáždění), z mediálních odborníků a předsedy, který řídí celý úřad.¹⁴

Základním zdrojem financování jsou televizní poplatky, o jejichž výši se domluví ministerští předsedové zemských vlád v rámci novelizace Státní smlouvy, na návrh Komise pro stanovení finančních potřeb vysílání (KEF). Výběr poplatku má na starosti Ústředí pro výběr koncesionářského poplatku (GEZ), jehož zakladateli jsou ARD a ZDF. Získané zdroje jsou pak rozdělovány podle zákona mezi jednotlivé vysílatele veřejné služby. Další výnosy pochází z reklamy, pro kterou jsou stanovené procentní limity.¹⁵

3.3. Francie

Francie je další zemí, ve které je mediální trh značně velký. Zde televize byla dlouho spjata se státní mocí v rámci Ministerstva pošt a komunikací, veřejnoprávní se stala až rokem 1959 za de Gaullovy 5. republiky ovšem vliv vlády je zde patrný stále. Veřejnoprávní televize vysílala kanály Télévision Française 1 (TF1), Antenne 2 (dnes France 2), France Régions 3 (dnes France 3). Začátkem 80.let se začaly objevovat první komerční kanály. S nástupem Chiracovy vlády (1986) se zprivatizoval první veřejnoprávní program (TF1) a byl také vydán *Zákon o svobodě komunikace*, ustavující legislativu pro vysílání veřejné služby a soukromého vysílání.¹⁶

---

¹⁴ ŠMÍD M. *Vysílání veřejné služby v zemích Evropské unie, jeho organizace a fungování* [online] [citováno 19. listopadu 2011] dostupný z: <<http://www.psp.cz/sqw/text/orig2.sqw?idd=70698>> str. 21

¹⁵ tamtéž str. 23

¹⁶ ŠMÍD M.: *Veřejnoprávní a soukromé televize v některých evropských zemích*. Studie zpracovaná pro Parlament České republiky, 2004 str. 15 [online] [citováno 4. února 2012] dostupný z: <<http://tucnak.fsv.cuni.cz/~smid/txtty.html>>

Dnešní veřejnoprávní vysílatel vlastněný státem je France Télévision (akciová společnost). France Télévision má svou čtrnáctičlennou správní radu jmenovanou na pět let. Členové jsou jmenováni Národním shromážděním, regulátorem Conseil supérieur de l'audiovisuel (CSA), státem a dva členové jsou zvoleni ze zaměstnanců France Télévision. Ředitel je jmenovaný prezidentem po souhlasu CSA. Programová rada je složena z vylosovaných plátců poplatku.¹⁷

Hlavním regulátorem je zde devítičlenný nezávislý správní orgán Nejvyšší audiovizuální rada (CSA), financována ze státního rozpočtu. Tři členové jsou jmenováni prezidentem republiky, tři předsedou Senátu a tři předsedou Národního shromáždění na šest let. Na starosti má přidělování kmitočtů pro vysílání, vydávání licencí, zajišťuje, aby provozovatelé vysílání dodržovaly právní předpisy a s tím vydává pokuty a sankce, zajišťuje všem přístup k vysílání. Vyjadřuje se k návrhům mediálních zákonů.¹⁸

Veřejnoprávní televize je financována z tzv. příspěvku na veřejnou audiovizí, který se platí z vlastnění televizního přijímače a je součástí domovní daně. O jeho výběr se starají instituce Ministerstva financí – daňové úřady a výše je stanoven zákonem. Jako další zdroje má příjmy ze sponzoringu a z reklamy, která se stále snižuje a snaží se ji zcela odstranit. Dále získává i dotace ze státního rozpočtu¹⁹

3.4 Itálie

Itálie má také svá specifika. Když nebudeme počítat duopol ve Velké Británii je Itálie první evropskou zemí, kde komerční vysílání zahájilo činnost již v roce 1976. Byl tak narušen monopol veřejné televize RAI vysílající od roku 1954, která byla až do roku 1975 pod přímou kontrolou státu. Intervence státní moci do činnosti rozhlasu a televize a jsou italskou tradicí. Od roku 2004 podle nového vysílacího zákona je RAI veřejná

---

¹⁷ ŠMÍD M. *Vysílání veřejné služby v zemích Evropské unie, jeho organizace a fungování* [online] [citováno 19. listopadu 2011] dostupný z <<http://www.psp.cz/sqw/text/orig2.sqw?idd=70698>> str. 27

¹⁸ Conseil supérieur de l'audiovisuel [online] [citováno 12. prosince 2011] dostupný z <<http://www.csa.fr/Le-CSA>>

¹⁹ ŠMÍD M. *Vysílání veřejné služby v zemích Evropské unie, jeho organizace a fungování* [online] [citováno 19. listopadu 2011] dostupný z <<http://www.psp.cz/sqw/text/orig2.sqw?idd=70698>> str. 28

akciová společnost, jejímž hlavním akcionářem je stát. Řízení společnosti má na starosti devítičlenná správní rada jmenovaná státem (největším akcionářem) a parlamentním výborem na tři roky. Správní rada následně volí generálního ředitele.²⁰

Společný regulátor pro vysílání i pro telekomunikaci je nezávislý orgán Autorità per la Garancie nelle Comunicazioni (AGCOM) - Autorita pro ochranu komunikací. Skládá se z osmi komisařů rozdělených po čtyřech do komise odpovědné za síť a komise odpovědné za vysílání a služby. Členy dosazuje rovným dílem do jednotlivých komisí Poslanecká sněmovna a Senát na pět let a také volí spolu s prezidentem republiky předsedu AGCOMU. Regulátor je ustavený zákonem 249 31. července 1997. Mezi jeho úkoly patří dohled nad dodržováním právních předpisů mediálního sektoru, zajišťovat hospodářskou soutěž na mediálním trhu a kontrolovat jeho účastníky. Má na starost přidělování frekvencí, licencí, podporuje technologický rozvoj a ochraňuje spotřebitele .²¹ RAI je stejně jako předchozí televize financována vícezdrojově. Televizní poplatek vybírá zvláštní instituce a peníze, stejně jako příjmy z reklam (pokrývající značnou část nákladů) a vládní dotace, spravuje AGCOM.²²

3.5. Shrnutí

V krátkém popise je shrnut příklad vývoje veřejnoprávních televizí v západní Evropě, kde jejich tradice je znatelně delší a kde převládal spíše kulturní pohled na vysílání, jako na potřebu nutnou k rozvíjení obecné komunikace, vzdělanosti, což vyplynulo právě z britské tradice a zásady vnímat televizi jako nezávislou instituci. Ovšem ve všech zemí byla nutnost vytvořit nezávislý správní orgán pro regulaci a kontrolu mediálního trhu. Instituci pro vydávání licencí a také potřebných frekvencí k vysílání, které se řídí mediálním zákonem, ve kterém se postupem času objevilo zakotvení veřejnoprávní

---

²⁰ ŠMÍD M. *Vysílání veřejné služby v zemích Evropské unie, jeho organizace a fungování* [online] [citováno 19. listopadu 2011] dostupný z < <http://www.psp.cz/sqw/text/orig2.sqw?idd=70698> > str. 31

²¹ Autorità per la Garancie nelle Comunicazioni [online] [citováno 13. června 2011] dostupný z

<<http://www.agcom.it/Default.aspx?message=contenuto&DCId=295>>

²² ŠMÍD M. *Vysílání veřejné služby v zemích Evropské unie, jeho organizace a fungování* [online] [citováno 19. listopadu 2011] dostupný z < <http://www.psp.cz/sqw/text/orig2.sqw?idd=70698> > str. 33

televize a dále i soukromý sektor. Ve všech zemí je patrna spojení se státní mocí a to díky jmenování představitelů regulačních orgánů často parlamentem, ale i senátem a prezidentem. Jmenování složkami vládní moci se týká i členů řídicích a kontrolních orgánů veřejnoprávní televize. Každá veřejnoprávní instituce je financována z veřejných peněz a to prostřednictvím televizních poplatků, kterým jednotlivé země daly vlastní jména. Pro výběr poplatků může být stanoven nějaký veřejný subjekt nebo soukromá společnost či úřad nebo si výběr spravuje samo médium. Výše poplatku je určována v zákoně nebo každoročně vyhlášována například vládou nebo parlamentem. Dalším zdrojem příjmů je reklama, která je téměř všudypřítomná ve veřejnoprávních médiích, ovšem její budoucnost je již nejistá. Někde je důležitým zdrojem příjmů, ovšem její rozsah a samozřejmě i obsah regulován a omezován. Většina států, jejichž mediální trh si to může dovolit, se snaží do budoucna s reklamou ve veřejnoprávních médiích nepočítat a úplně ji odstranit.

Jiná situace je ve východní Evropě, kde ve 20. století převládaly autoritářské politické režimy a duální systém vysílání se začal formovat až v 90. letech. Někde měl prudký, jindy pomalý průběh, který byl odrazem celkové transformace v dané zemi. V těchto státech, do kterých spadá i Česká republika, je otázka veřejnoprávní instituce a obsah veřejné služby často diskutovaným tématem. V mediální politice by měla být zejména vyřešena nezávislost těchto institucí, jejich řídicích a kontrolních orgánů. Zvolení vhodného systému transparentního financování z veřejných peněz. A hlavně vytvoření legislativního rámce pro fungování řídicích orgánů média a jejich kontrolních institucí, způsob nakládání s financemi, regulace obsahu programů a dodržování úkolů veřejné služby a to vše v souladu s mezinárodním právem. Měla by existovat obecná podpora veřejnoprávních vysílatelů jak ze strany vlády, parlamentu tak i občanů, zejména v podpoře týkající se technického rozvoje zavedení digitálního vysílání a zamezení marginalizace těchto institucí. V roce 1950 byla založena The European Broadcasting Union, konfederace národních vysílatelů veřejné služby čítající dnes 74 členů z 56 zemí Evropy, jejímž členem je i Česká republika, a jinými spolupracujícími členy ve světě. Zejména podporuje spolupráci mezi provozovateli veřejnoprávního

vysílání a usnadňuje výměnu audiovizuálního obsahu. Chce zajistit hodnoty veřejné služby diskutovaných v evropských institucích a v mediální politice.²³

4. VEŘEJNOPRÁVNÍ MÉDIA V ČESKÉ REPUBLICĚ

4.1. Česká tisková kancelář

Nejstarší veřejnoprávní institucí je Česká tisková kancelář, která vznikla 28. října 1918 se vznikem Československa, tehdy jako Československá tisková kancelář a její osud byl úzce spjat s osudem státu. Tato instituce je stejně jako Český rozhlas a Česká televize ukotvena v zákoně a jejím posláním je poskytovat objektivní a všestranné informace pro svobodné vytváření názorů občanů. Její nabídka slovního zpravodajství je v češtině, slovenštině a v angličtině. Denně vydá kolem 700 zpráv, několik videopříspěvků a desítky zvukových záznamů. Její činnost je financována výnosy z prodeje. Jako dozorčí rada je ustanovena Rada ČTK, jejíž členové jsou voleni Poslaneckou sněmovnou ČR.²⁴

4.2. Český rozhlas

Dalším významným veřejnoprávním médiem je Český rozhlas. První pokus o vysílání proběhl u příležitosti prvního výročí vzniku Československa 28. října 1919 z Petřínské rozhledny, kde byl umístěn vojenský vysílač. Oficiálně bylo vysílání zahájeno až 18. května roku 1923 společností Radiojournal, československé zpravodajství radiotelefonické spol. s r.o., která dostala licenci na základě *zákona č. 60/1923 Sb. ze dne 23. března 1923 o telegrafech*. Československo se tak stalo po Velké Británii druhou zemí s pravidelným vysíláním. V roce 1925 se stal většinovým vlastníkem stát

---

²³ About the EBU [online] [citováno 7. 2 2011] dostupný z < <http://www.ebu.ch/en/about/index.php> >

²⁴ O ČTK [online] [citováno 9. prosince 2010] dostupný z: < http://www.ctk.cz/o_ctk/ >

prostřednictvím Ministerstva pošt a telegrafů, protože příjmy z koncesionářského poplatku nepokryly náklady na vysílání. Radiojournal spolupracoval s ČTK, která mu poskytovala zprávy.²⁵

Rozhlas se začal nejvíce prosazovat ve 30. letech. Ovšem od roku 1939 byla všechna média, stejně tak i rozhlas, podřízena protektorátním úřadům. Radiojournal byl přejmenován na Český rozhlas. Nacisté získali informační monopol, byla zavedena cenzura a kvůli tomu bylo zahájeno československé vysílání ze zahraničí. Média, zejména rozhlas, v této kritické době dokázala, že mají silný celospolečenský vliv a jejich funkce se dají zneužít jako propagandistický nástroj, ale také jako silný iniciátor. Právě rozhlas v květnu 1945 zahájil výzvu Pražské povstání a pomáhal sjednotit občany.²⁶

V roce 1948 byl Československý rozhlas zestátněn a následující období byl v režii komunistické strany, která obsadila vedoucí funkce. Roku 1953 se občanům představila Československá televize, jejíž vysílání bylo až do roku 1957 součástí Československého rozhlasu, který měl zásadní postavení do konce 60. let.²⁷ Dnes je rozhlas veřejnoprávní institucí fungující na základě *zákona č. 484/1991 ze dne 7.listopadu 1991 o Českém rozhlase* (zákon o Českém rozhlase) a je financován z rozhlasových poplatků na základě *zákona č. 348/2005 Sb. ze dne 5. srpna 2005 o televizních a rozhlasových poplatcích* (dále jen zákon o poplatcích). Jako kontrolní orgán, podle zákona o Českém rozhlase, funguje devítičlenná Rada Českého rozhlasu volená Poslaneckou sněmovnou. Rada si dále volí jako svůj poradní orgán pětičlennou dozorčí komisy.

4.3. Česká televize

Dostáváme se tedy k hlavnímu tématu této práce a tím je veřejnoprávní Česká televize. Představíme ji v aktuálním světle, její postavení jak ve společnosti tak i v zákoně,

---

²⁵ Historie rozhlasu v kostce [online] [citováno 9. prosince 2010] dostupný z: <http://www.rozhlas.cz/rozhlasovahistorie/historie/_zprava/682506>

²⁶ KONČELÍK J., VEČEŘA P., ORSÁG P., *Dějiny českých médií 20. století*, 1.vydání, Praha: Portál, 2010. ISBN 978-80-7367-698-8, str. 69, str. 89-109, str. 120.

²⁷ Historie rozhlasu v kostce [online] [citováno 9. prosince 2010] dostupný z: <http://www.rozhlas.cz/rozhlasovahistorie/historie/_zprava/682506>

způsoby jimiž je regulována a financována. Ovšem nejprve je třeba nastínit její ne tak dlouhou minulost, která je myslím důležitá pro pochopení vývoje televizního vysílání a médií vůbec.

4.3.1. Historie

Televize měla díky rozhlasu jistou výhodu a to, že jako nově vznikající médium měla připravené pole působnosti a posluchače, tedy diváky. Rozhlas jako první vysílací médium své kroky vedl zcela neprobádanou cestou. Nikdo nemohl předvídat jak občasně, potencionální plátcí koncesionářských poplatků, příjmou vysílací službu a vůbec fakt, že si domů musí pořídit přijímač, kterým budou signál chytat, a za který budou muset platit poplatek. Charakter Československé televize (ČST) byl od počátku státní, jelikož vznikla do prostředí silně ovlivňované komunistickou stranou a tudíž o demokratickém základě nemůže být řeč.

Prvním pokusné vysílání provedl v roce 1948 Vojenský technický ústav v Tanvaldě. Další vysílání bylo předvedeno veřejnosti v témže roce na Mezinárodní výstavě rozhlasu v Praze. Televizní vysílání, zahájené na základě rozhodnutí vlády, započalo na prvního Máje roku 1953 ze Studia Praha v Měšťanské besedě a jako první vysílač sloužila Petřínská rozhledna. Z počátku probíhalo černobílé vysílání jen dvakrát týdně až rokem 1958 se ho diváci mohli dopřát sedm dní v týdnu. Kromě studia v Praze začala v 50. a v 60. letech vznikat studia nejprve v Ostravě, následně v Bratislavě, Brně a i ve vzdálenějších Košicích. Počet diváků se zvyšoval pozvolna podle jejich finančních možností pořídit si televizor. Svůj první milion platících diváků televize zaznamenala v roce 1962, jen o tři roky později další milion a v roce 1978 jejich počet čítal již 4 miliony.²⁸

Co se obsahu týče, televize nabízela zprávy, zábavu, sportovní přenosy, filmy a seriály. Lidé ji začali vnímat jako důležité sdělovací médium a stále mohli zatím sledovat jen jeden černobílý program. V roce 1956 se na obrazovkách objevují Branky body vteřiny – nejstarší pořad české televizní scény a téhož roku se začíná vysílat

---

²⁸ Prehistorie [online] [citováno 19. prosince 2010] dostupný z <<http://www.ceskatelevize.cz/vse-o-ct/historie/ceskoslovenska-televize/prehistorie/>>

každodenní zpravodajství, nejprve jako TAZ – televizní aktuality a zajímavosti, od roku 1958 jako Televizní noviny.

60. léta zaznamenala prudký rozvoj televize, kromě výstavby nových vysílačů a pracovišť, se začaly vysílat i první české seriály. Vůbec prvním byl cyklus Rodina Bláhova, dále Tři muži v chalupě, koncem 60.let se vysílal F.L. Věk, Byli jednou dva písaři. Za dob normalizace se tematika seriálů přizpůsobila době a vzniklo tak 30 případů majora Zemana, Nemocnice na kraji města a další.. Od roku 1970 si diváci mohli naladit druhý program televize, na kterém v roce 1973 začalo oficiální barevné vysílání a o dva roky později na programu prvním.²⁹

Stát měl monopol na vysílání a vybíral od domácností povinný koncesionářský poplatek za užívání televizního přijímače a televizi také sám dotoval. Roku 1957 se televize organizačně vydělila z Československého rozhlasu a od roku 1959 byla samostatnou rozpočtovou organizací podléhající vládě respektive ÚV KSČ. Televize tehdy fungovala na základě zákona č. 18/1964 Sb. o Československé televizi, z kterého plynula její služební funkce. Odpovídala politice KSČ a sloužila k prosazování jejích zájmů. Koncem 50. let se ani televizi nevyhly personální čistky a byl zaveden kádrový pořádek a cenzura. Pracovníky schvalovaly stranické orgány KSČ.³⁰

Významným momentem, nejen pro občany Československé republiky, ale i pro televizi, byl rok 1968, který znamenal období uvolnění a částečné demokratizace ve společnosti nazývané Pražské jaro. Televize tak ukázala svoji významnou společenskou funkci.

V únoru delegáti pražské městské konference KSČ požadovali ekonomickou a programovou samostatnost Československé televize a její podřízení jen předsedovi vlády nebo Národnímu shromáždění nikoliv ústřednímu výboru KSČ. S požadavky se na další konferenci souhlasilo a v březnu předsednictvo ÚV KSČ rozhodlo o zastavení cenzury. Významným datem se stal 24. červen, kdy Národní shromáždění přijalo zákon č. 84/1968 Sb., který zrušil dosavadní cenzuru³¹

---

²⁹ ŠMÍD, M. 50 let televize v kostce [online] [citováno 4. února 2011] dostupný z: <<http://www.louc.cz/03/950310.html> >

³⁰ KONČELÍK J., VEČEŘA P., ORSÁG P., *Dějiny českých médií 20. století*, 1.vydání, Praha : Portál, 2010, str. 160-162

³¹ Kalendárium [online] [citováno 19. prosince 2010] y <<http://www.ceskatelevize.cz/vse-o-ct/historie/ceskoslovenska-televize/1968-1969/1968/kalendarium/>>

Důkazem uvolňování režimu byl patrný zejména v publicistických pořadech, kde se publicisté snažili poukázat na důležitost všeobecně dostupných informací o politickém životě (pořad Věc veřejná). Dalším krokem byly i nově vysílané pořady. Například improvizovaný diskusní pořad Pražského jara Mezi námi (s podtitulem: zajímaví lidé v hovoru i sporu), jehož tvůrcem byl Vladimír Tosek, který komentoval situaci publicistiky v televizi. Mezi další tvorbu, která se mohla více rozvinout patřila i tvorba dokumentární. Jmenujme cyklus Zvědavá kamera, čtyřdílný dokument Na pomoc generální prokuratuře, který nabízel pátrání po skutečných příčinách smrti Jana Masaryka.³²

Další významné datum byl 21. srpen, kdy Československá televize zahájila protiokupační vysílání. Studio v Meštské besedě ve Vladislavově ulici zahájilo mimořádné vysílání, které bylo přerušeno příchodem vojsk. Televizní technici spolu s pracovníky Spojů začali budovat provizorní pracoviště, která z technický důvodů vznikala na vysílačích nebo jejich blízkosti. Využit byl Vysílač Cukrák, který byl následně taktéž obsazen vojáky. Pro provizorní vysílací pracoviště byly využity kanceláře Tesla Hloubětín.³³

Improvizované vysílání pokračovalo až do 26. srpna, kdy bylo úplně ukončeno a v ten den byl také podepsán Moskevský protokol, který zpečetil budoucnost fungování národa i televize. Jedním z hlavních cílů tohoto dokumentu bylo ovládnutí médií, aby sloužila výhradně socialismu. S následnou normalizací a restriktivními opatřeními byla znovu zavedena cenzura a vláda 30. srpna 1968 zřídila Úřad pro tisk a informace, který měl kontrolovat obsah zpravodajství a publicistiky Pražské studium začalo znovu vysílat až 4. září 1968 v 19:00 hodin s velkým diváckým ohlasem. ČST zaznamenala mnoho programových změn, zejména v publicistických pořadech (méně zasaženy byly umělecké pořady).³⁴

---

³² Publicistika a dokument (leden–srpen) [online] [citováno 19. prosince 2010] dostupný z:

<<http://www.ceskatelevize.cz/vse-o-ct/historie/ceskoslovenska-televize/1968-1969/1968/publicistika-a-dokument-leden-srpen/>>

³³ Zahájení vysílání ČST v mimořádných podmínkách [online] [citováno 19. prosince 2010] dostupný z <<http://www.ceskatelevize.cz/vse-o-ct/historie/ceskoslovenska-televize/1968-1969/televize-v-srpnu-1968/zahajeni-vysilani-cst-v-mimoradnych-podminkach/>>

³⁴ Srpen–prosinec [online] [citováno 19. prosince 2010] dostupný z <<http://www.ceskatelevize.cz/vse-o-ct/historie/ceskoslovenska-televize/1968-1969/1968/srpen-prosinec>>

Těmito srpnovými událostmi skončila jedna etapa osudu československého národa a začala další už méně zajímavá. Československá televize se otevřeně přihlásila k normalizaci a to znamenalo změny v personálním obsazení ČST, restrikce, zákazy, příkazy a mocenská kontrola cenzurních úřadů. V následujících letech byla média a jejich obsah opět přísně kontrolován. Až do listopadu roku 1989, který předznamenal nový směr ČST a společnosti vůbec.

17. listopadu 1989 byl dnem revoluce, kdy studenti k uctění památky Jana Palacha pochodovali centrem Prahy. ČST nepřinesla žádné záběry – mlčela. Tuto situaci ovšem televizní zaměstnanci nenechali bez povšimnutí a začali se bouřit a sepisovali petice proti zásahu na Václavském náměstí. Požadovali objektivní zpravodajství a přímý přenos z václavské demonstrace. Tato petice byla nakonec televizí zveřejněna, ale protesty pokračovaly. Na obrazovce se objevil i Václav Havel a přenosy z Letné, kde mělo proslov Občanské fórum. Proti bouřícím se zaměstnancům bylo povoláno STB a lidové milice, ale protestující nakonec dosáhli svého vítězství a vysílání začalo být objektivní. Zaměstnanci ČST nakonec také podpořili velkou generální stávkou 27. listopadu. Na tuto obrodu všichni dlouho čekali. 30. listopadu nový ředitel ČST oznámil svým pracovníkům, že televize přestala být ideovým nástrojem jedné politické strany.³⁵ Začalo transformační období společnosti i televize, která upustila od totalitního modelu řízení, byla odstátněna a liberalizována.

V říjnu 1991 Federální shromáždění schválilo *zákon č. 468/1991 Sb. dne 30. října 1991, o provozování rozhlasového a televizního vysílání*, ve kterém představil dva typy vysílatelů. Vysílatele ze zákona (veřejnoprávní instituce) a provozovatele vysílání na základě licence.³⁶ Tento zákon tak umožnil vznik komerčním televizím jako konkurentům k doposud monopolní Československé televizi.

Ještě v době fungování České a Slovenské federativní republiky (dále jen ČSFR), byla zřízena Slovenskou národní radou k 1.červenci 1991 Slovenská televize a k 1.lednu

---

³⁵ Historie 1989 [online] [citováno 29. prosince 2010 dostupný z < <http://www.ceskatelevize.cz/vse-o-ct/historie/ceskoslovenska-televize/listopad-1989/> >

³⁶ První licence byla udělena společnosti FTV Premiéra režisérky Marie Poledňákové, soukromá televize začala vysílat v roce 1993 pouze pro Prahu a okolí a od roku 1997 změnila jméno na Prima. V roce 1994 se na mediálním poli objevila další komerční televize TV Nova, licenci dostala společnost CET 21 s.r.o. a kanál (ČT3) získala od České televize. Zdroj: ŠMÍD M. 50 let televize v kostce [online] [citováno 4. února 2011] dostupný z < <http://www.louc.cz/03/950310.html> >

1992 byla Českou národní radou ustanovena Česká televize na základě *zákona č. 483/1991 Sb. ze dne 7. listopadu 1991 o České televizi* (dále jen zákon o České televizi). Spolu se zánikem ČSFR 31. prosince 1992, zanikla i Československá televize. Samostatná veřejnoprávní instituce Česká televize zahájila své první vysílání 1. ledna 1993 a stala se prozatím jediným televizním provozovatelem v nově vzniklé České republice. Divákům nabídla programy ČT1 (nedávné ČTV), ČT2 (dříve vysílaný spolu s STV2 jako Federální program F1) a ČT3 (nedávné OK3). Prvním ředitelem se stal Ivo Mathé. V roce 1994 ČT uvolnila celoplošný okruh ČT2 pro komerční televize. O rok později se podle zákona televizní poplatky nastavil na 50Kč měsíčně a v roce 1997 na 75Kč.³⁷

4.3.2. *Krise v České televizi*

Na přelomu tisíciletí si Česká televize prošla krizí. Základní příčina bylo počínání Rady ČT a narychlozvolení nového generálního ředitele a v důsledku tak rostoucí bariéra v komunikaci mezi nejvyšším vedením ČT a ostatními zaměstnanci.

V lednu 2000 byl novým generálním ředitelem zvolen Dušan Chmelíček. Toho roku o pár měsíců později byla Rada ČT kritizována za své rozhodnutí a jednání a odvolána Poslaneckou sněmovnou, důsledkem konstatování, že Česká televize neplní své poslání. Po zvolení nové Rady ČT v dubnu 2000 byl ovšem její vztah s generálním ředitelem spíše konfliktní. Rada ČT nakonec Dušana Chmelíčka v prosinci téhož roku odvolala.³⁸ Rada ČT zahájila výběrové řízení a o osm dní po odvolání D. Chmelíčka zvolila za nového ředitele Jiřího Hodače. S tímto rozhodnutím nesouhlasila většina zaměstnanců ČT, z nichž vznikl krizový výbor jež požadoval po Hodačovi a Radě ČT rezignaci. Diváci tak mohli shlédnout dvě verze vysílaných Událostí vytvořených od pracovníků pod Hodačovým vedením a od rebelujících zaměstnanců. Pro odstoupení Jiřího Hodače se vyslovilo několik známých osobností i poslanců. 27. prosince generální ředitel přerušil vysílání obou programů a diváci tak viděli černé obrazovky s krátkým

---

³⁷ Konec federální televize [online] [citováno 29. prosince 2010] dostupný z <<http://www.ceskatelevize.cz/vse-o-ct/historie/ceskoslovenska-televize/konec-federalni-televize/>>

³⁸ Období 1999–2000 [online] [citováno 29. prosince 2010] dostupný z <<http://www.ceskatelevize.cz/vse-o-ct/historie/ceska-televize-od-r-1993/obdobi-1999-2000/>>

sdělením. Před budovou ČT se shromáždili tisíce občanů podporující rebelující zaměstnance pro jejich podporu se vyslovil i Václav Havel.³⁹ Stížnost zaměstnanců byla projevena „Prohlášením 2000 slov v roce 2000“ a to proti dubnové zvolené Radě ČT, jejíž zvolení členové byli spíše zástupci politických stran z voleb v roce 1998 než reprezentanti významných názorových proudů. Kritizovalo odvolání Dušana Chmelíčka, když objevil úmyslné hospodářské nesrovnalosti a velmi narychlo vytvořené výběrové řízení a zvolení ředitele Jiřího Hodače, kterého zaměstnanci odmítají uznat. Berou to jako ohrožení sebe a poslání České televize vůbec. Dále vznikla občanská iniciativa Česká televize – věc veřejná, která rovněž vyzývala Radu ČT a generálního ředitele k rezignaci.⁴⁰ V lednu roku 2001 Jiří Hodač na svou funkci rezignoval. Poslanecká sněmovna dále odvolala Radu ČT a schválila změny v zákoně o České televizi. Podle této novelizace Poslanecká sněmovna ustanovila novou patnácti člennou (dříve devítičlennou) Radu ČT, která následně ve shodě se zákonem ustanovila pětičlennou dozorčí komisí jako svůj nový poradní orgán.⁴¹

V roce 2001 byla Parlamentem České republiky přijat *nový zákon č. 231/2001Sb. ze dne 17. května 2001 o provozování a rozhlasového a televizního vysílání* (dále jen zákon o vysílání)

4.3.3. Současnost

Česká televize vysílá 4 celoplošné kanály ČT1, ČT2, ČT4 a ČT24 nabízející zpravodajské služby 24 hodin denně. Tyto kanály jsou dostupné v digitálním terestrickém vysílání, ale i na satelitu i kabelové televizi. ČT1 a ČT2 je stále možné v některých oblastech naladit analogově a to do ukončení analogového vysílání.

Mezi řídicí a kontrolní orgány podle zákona patří Rada České televize (Rada ČT), která je volená Poslaneckou sněmovnou. Generální ředitel je volen Radou ČT. Po

---

³⁹ Krize v České televizi [online] [citováno 21. listopadu 2011] dostupný z <http://www.bbc.co.uk/czech/lupa/ct_chrono.shtml>

⁴⁰ Česká televize – věc veřejná [online] [citováno 29. prosince 2010] dostupný z <<http://www.ceskapolitika.cz/Provolani/ct.htm>>

⁴¹ ČT v datech 2001 [online] [citováno 29. prosince 2010] dostupný z <<http://www.ceskatelevize.cz/vse-o-ct/historie/ceska-televize-od-r-1993/ct-v-datech/2001/>>

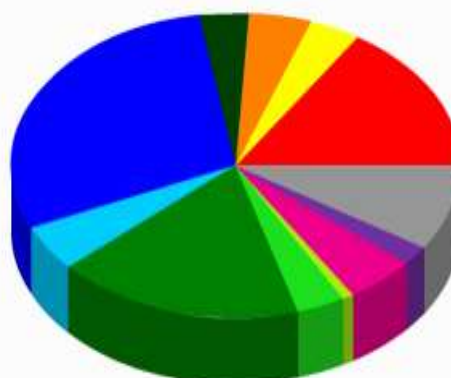
rezignaci Jiřího Janečka se novým ředitelem ČT stal bývalý ředitel TV Nova Petr Dvořák, který svou funkci zastává od 1. října 2011.⁴²

Zákon o České televizi za zdroj příjmů určil televizní poplatek, jehož výši stanovuje zákon o poplatcích. V září roku 1995 Rada ČT schválila nové znění *Statusu České televize* a *Kodex České televize*, jako významné dokumenty stanovující úkoly, poslání ČT, upravující organizační vztahy v České televizi.⁴³

Od roku 1994 Česká televize dostala konkurenta v podobě komerční televize. Podle společnosti ATO – MEDIARESEARCH, která zjišťuje sledovanost televizí.

Share pro 15+ za celý rok 2011 (1.1. - 31.12.) - celý den (6:00 - 6:00)

ČT1	ČT2	ČT24	ČT4	Nova	Nova Cinema	Prima	Prima COOL	Prima LOVE	TV Barrandov	Stanice At Media	Ostatní stanice
15,88%	3,66%	4,53%	3,57%	29,13%	4,84%	17,91%	3,48%	0,83%	5,07%	2,05%	9,05%

Zdroj: ATO - MEDIARESEARCH

Zdroj: ATO-Mediasearch <http://www.ato.cz/vysledky/rocní-data/share/15>

Z grafu je patrné, že veřejnoprávní Česká televize je oblíbená mezi televizními diváky a se svým podílem 27,6% na divácké sledovanosti zaujímá 2. místo za komerční televizí TV Nova.

⁴² Novým šéfem České televize se stal „novák“ Petr Dvořák [online] [citováno 20. listopadu 2011] dostupný z <http://zpravy.idnes.cz/novym-sefem-ceske-televize-se-stal-novak-petr-dvorak-f9y-/domaci.aspx?c=A110921_154025_domaci_kot>

⁴³ 1992-1999 [online] [citováno 13.6.2011] dostupný z <<http://www.ceskatelevize.cz/vse-o-ct/historie/ceska-televize-od-r-1993/ct-v-datech/1992-1999/>>

5. EVROPSKÁ REGULACE VEŘEJNOPRÁVNÍHO VYSÍLÁNÍ

Vzhledem k dlouholeté tradici televizního vysílání v Evropě, je nutné tyto služby jak veřejnoprávního tak i soukromého sektoru kontrolovat, regulovat, dát jim jisté hranice a sankční opatření za porušení smluv a právních předpisů.

Televizní vysílání v evropském kontextu je upravováno členskou organizací Radou Evropy a Evropskou unií, které stanovují základní politický rámec pro jeho fungování. Členskými státy jsou předkládány úmluvy, prohlášení, směrnice a mezinárodní smlouvy. Zodpovědnost za legislativu EU nese Evropská komise a Evropský parlament, který vydává zákony. V publikaci *Televize v Evropě* se uvádějí následující kategorie legislativy EU. Mezi ně patří:

- „nařízení – závazné právní nástroje, které je možné přímo aplikovat, aniž by je jednotlivé členské státy EU musely zahrnovat do své vlastní legislativy a jako takové je prosazovat
- směrnice – právní nástroje, které jsou závazné, pokud jde o výsledek, kterého je třeba dosáhnout. Členské státy mají tohoto výsledku dosáhnout v rámci svého vlastního právního systému a je ponecháno na nich, jakou formu či metodu k tomu použijí.
- rozhodnutí – právní opatření, která jsou závazná jako celek, avšak pouze pro ty členské státy nebo jiné subjekty, kterým jsou určena“.
- doporučení a stanovisko – právně nezávazné⁴⁴

Rada Evropy jako sdružení evropských států nemá pravomoc přijímat právně závazné normy. mezi dokumenty přijímané Výborem ministrů a Parlamentním shromážděním patří zejména doporučení.

Média jsou vnímána jako důležitá součást kulturního, demokratického i politického prostředí a proto je nutné regulovat jejich ekonomickou a technickou stránku. Důležité

---

⁴⁴ Open society Institute: *Televize v Evropě, regulace, politika a nezávislost*, Hungary 2005 [online] [citováno 12. prosince. 2011] dostupný z < www.soros.org/initiatives/...20051011/.../eurotvcze_20051011.pdf > str. 98

je slovo regulovat. Vlastní mediální zákony si již státy tvoří sami v souladu se zákonodárství orgánů Evropské unie a Radou Evropy ale zejména jejich stránku obsahovou. Tímto se také zabývá například organizace UNESCO, ale její funkce je spíše poradní než nařizovací. Mimo této vnější mezinárodní i národní regulace jednotlivých států se nesmí opomenout i tzv. autoregulace. Jedná se o opatření a předpisy vytvářené samotnými provozovateli vysílání.

5.1. Regulace ze strany Rady Evropy

Mezi závazky vyplývající z členství v organizaci Rady Evropy patří *Evropská úmluva o přeshraniční televizi* vydaná v roce 1989 ve Štrasburku. „Účelem je usnadnit smluvním stranám původní a převzaté vysílání televizních programů přesahující hranice“⁴⁵. Podobá se Směrnici EU „Televize bez hranic“. Na tuto Úmluvu navazuje Protokol⁴⁶ z roku 1998 novelizující ustanovení Úmluvy. Vyjadřuje se rovněž k otázkám boje proti kouření, alkoholu, drogám a k otázkám práva na informace o významných událostech v přeshraničním kontextu, udává povinnosti vysílajících smluvních stran.

Dalším dokumentem na poli legislativy Rady Evropy mohou zmínit *Doporučení č.23 Výboru ministrů o nezávislosti a funkcí regulačních orgánů v oblasti vysílání* (2000). I když doporučení nejsou právně závazná jeho obsah je významný a řeší zejména nezávislost těchto regulačních orgánů a apeluje na vytvoření pravidel zamezující hospodářskému či politickému vlivu a řeší otázky jmenování a odvolávání členů těchto orgánů.⁴⁷

Rada Evropy se zabývá rovněž i vysíláním veřejné služby. Jedná zejména o regulaci obsahu vysílání, definice a úkoly veřejné služby. Regulaci upravující Rada Evropy jejími orgány Výbor ministrů a Parlamentní shromáždění.

---

⁴⁵ Evropská úmluva o přeshraniční televizi, ze dne 5. května 1989 . článek 1

⁴⁶ Protokol pozměňující Evropskou úmluvu o přeshraniční televizi , ze dne 1. října 1998

⁴⁷ Open society Institute: *Televize v Evropě, regulace, politika a nezávislost*, Hungary, 2005 [online] [citováno 12. prosince. 2011] dostupný z

<www.soros.org/initiatives/...20051011/.../eurotvcze_20051011.pdf> str. 106-107

Milan Šmíd stručně popisuje dokument, přijatý na 4.ministerské konferenci v Praze ve dnech 7.-8. prosince 1994⁴⁸, kde v usnesení Rady Evropy č.1 o budoucím vysílání veřejné služby byl stanoven politický rámec pro vysílání veřejné služby. V krátkém shrnutí byly naznačeny požadavky především: poskytovat prostřednictvím svého programu prostor pro veřejné diskuze k vyjádření názorů nejširšího spektra lidí, vysílat nestranné zpravodajství, být sociálním faktorem soudržnosti, podporovat vzájemné porozumění a toleranci, reflektovat filosofické myšlenky, nabízet původní produkci, především filmy, využívat nezávislé producenty a nabízet služby, které nejsou poskytovány komerčními subjekty.

Doporučení č. R(96) 10 Výboru ministrů členským státům k zárukám nezávislosti veřejnoprávního vysílání, i když nemá právně závazný charakter, by neměl být opomíjen. Hlavní ideou je zejména zamezení vnějších zásahů do fungování regulačních a dozorčích orgánů, zejména do jejich volby. Preambule *Doporučení Parlamentního shromáždění Rady Evropy 1641* z roku 2004 uvádí, že veřejnoprávní vysílání se liší od komerčního svým úkolem vysílat nezávisle na politických či hospodářských vlivech a může ho provozovat jak soukromý tak i veřejnoprávní subjekt. *„Zaručuje nezávislost a nestrannost, vytváří měřítko kvality, nabízí různé programy a služby pro potřeby všech společenských skupin a je odpovědné veřejnosti. Tyto zásady platí bez ohledu na změny, které mohou nastat v souvislosti s požadavky, které na ně klade 21. století.“*⁴⁹ Dále znepokojivě poukazuje na neplnění některých povinností vyplývajících z předešlých závazků 4. ministerské konference 1994 a Doporučení č. R(96) 10 Výboru ministrů. Jedná se o nedostatečné zakotvení principu nezávislosti veřejnoprávního vysílání. Mimo to zde hrozí špatná podpora státu veřejnoprávních institucí v novém digitálním věku. nehledě na to, že v mnoha státech není v legislativě zakotvena otázka digitálního vysílání vůbec. *„Provozovatelé komerčního vysílání také tvrdí, že s přechodem na vícekanálové vysílání na přání, které nabízí digitalizace, bude trh schopen naplnit veškeré potřeby a následně i závazky veřejné služby, které v současnosti plní veřejnoprávní vysílání. Jenže tu neexistuje žádná jistota, že tato nabídka bude kvalitní a nezávislá nebo že bude*

---

⁴⁸ ŠMÍD.M. příloha k referátu [online] [citováno 5. února 2011] dostupný z <<http://www.louc.cz/dualpr.html>>

⁴⁹ Preambule Doporučení Parlamentního shromáždění 1641(2004) bod č. 2

bezplatná, všeobecně přístupná a během času neměnná⁵⁰. Parlamentní shromáždění poukazuje na nedostatečnost nezávislosti veřejnoprávního vysílání v Rusku a na jeho finanční problémy v České republice, Maďarsku a Slovensku.

Novější dokument je *Deklarace Výboru ministrů o zajištění nezávislosti veřejnoprávního vysílání v členských státech* ze dne 27. září 2006, který zejména zdůrazňuje specifickou úlohu veřejnoprávního vysílání a jeho důležitou roli v pluralitní komunikaci a soudržnosti společnosti.

5.2. Regulace ze strany Evropské unie

Z legislativy EU je nutné zmínit základní dokument z roku 1989 *Směrnici č. 89/552/ES Rady Evropské unie (dále jen Rady) o koordinaci některých právních a správních předpisů členských států upravujících provozování televizního vysílání* (tzv. Směrnice „Televize bez hranic“) a *směrnici 97/36/ES Evropského parlamentu a Rady z června 1997, která směrnici Rady č. 89/552/ES pozměňuje a dotýká se činnosti provozování televizního vysílání*. Tyto směrnice se snaží sjednotit rámcové zákonodárství v audiovizuální oblasti, aby všechny členské státy měly nastavené stejné hranice a nedocházelo k omezení volnosti poskytování vysílacích služeb, volného pohybu informací a myšlenek v rámci Společenství.

Přímo se tedy nedotýkají organizace televizního vysílání nebo jeho obsahu, systému udělování licencí, zdaňování či financování. Televizní vysílání je pouze těmito směrnici koordinováno. Směrnice z roku 1997 definuje základní pojmy pro účely této směrnice, všeobecná ustanovení, dále obsahuje kapitolu o podpoře distribuce a výroby televizních programů, kde poukazuje zajištění ve vysílacím čase podíl evropské tvorby, definuje pojem „evropská díla“. Věnuje se problematice reklamy, teleshoppingu a vymezuje pravidla pro vysílání a obsah reklamy. „*Všechny formy televizní reklamy a teleshoppingu na cigarety a jiné tabákové výrobky musí být zakázány.*“⁵¹ Předkládá opatření pro ochranu mladistvých a veřejného pořádku.

---

⁵⁰ Preambule Doporučení Parlamentního shromáždění 1641(2004) bod č. 14

⁵¹ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 97/36/EC z 19. června 1997 článek 13.

V roce 2007 byla zahájena revize⁵² *směrnice Televize bez hranic* a schválena Evropským parlamentem. Bylo nutné provést úpravy v souladu s audiovizuálními požadavky nové doby. Europoslanci například odhlasovali vysílací čas reklamy maximálně na 12 minut za vysílací hodinu.⁵³ V březnu roku 2010 byla schválena nová *směrnice Evropského parlamentu a Rady 2010/13/EU o audiovizuálních mediálních službách*, která slučuje všechny předešlé novelizované směrnice z důvodu přehlednosti platných pravidel, ovšem po obsahové stránce nepřinesla nic nového.⁵⁴

Tyto dokumenty EU se snaží v členských státech zajistit ochranu před jednáním, které by mohlo narušit volnost pohybu a obchodu s televizními pořady nebo jednání, které by bránilo vytvoření pluralismu a svobody televizních informací. Svými minimálními pravidly vztahující se na televizní vysílání se snaží o harmonizaci a podporovat trhy pro televizní produkci v členských státech, stanovením společných pravidel, stimulovat rozvoj evropské audiovizuální produkce a distribuce v zemích s menšími výrobními možnostmi a zavést pravidla chránící morální, duševní a fyzický vývoj mladistvých zejména v reklamě a televizních programech. Směrnice tedy tvoří právní rámec pro televizní vysílání. Členské státy si už sami právo Evropské unie implementují do svých právních předpisů a podrobněji nebo přísněji určují vlastní pravidla v oblasti audiovizuálních služeb. .

Problematika veřejnoprávního vysílání je tématem i v Evropské unii, která vytváří právní rámec pro členské státy v oblasti audiovizuálních médií. *Rezoluce Evropského parlamentu 1996 o úloze televize veřejnoprávního vysílání v multimediální společnosti* připomíná nezastupitelnou úlohu veřejnoprávního vysílání, důležitost kvalitní, rozmanité programové nabídky, vzdělávací funkci televize aj.⁵⁵

Důležitý dokument je také *Protokol č. (32) připojený v roce 1997 k Amsterdamské smlouvě* – tzv. Amsterdamský protokol. Smluvní strany tím berou na

---

⁵² Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2007/65/ES ze dne 11. prosince 2007

⁵³ Evropský parlament včera schválil novelu směrnice Televize bez hranic [online] [citováno 14. února 2011] dostupný z <<http://www.euractiv.cz/evropa-dnes0/clanek/ep-vcera-schvalil-novelu-smernice-televize-bez-hranic>>

⁵⁴ Směrnice o audiovizuálních mediálních službách [online] [citováno 15. února 2011] dostupný z <<http://www.mkcr.cz/cz/media-a-audiovize/rozhlasove-a-televizni-vysilani/smernice-o-audiovizualnich-medialnich-sluzbach-521/>>

⁵⁵ Veřejnoprávní televize VIII.- Oč jde v debatách o financování [online] [citováno 22. listopadu 2011] dostupný z <http://www.radiotv.cz/p_tv/t_obecne/verejnopravni-televize-viii-oc-jde-v-debatach-o-financovani/>

vědomí, že veřejnoprávní vysílání je spjata s demokratickými tradicemi a kulturními potřebami každé společnosti. Protokol dává pravomoc členským státům financovat veřejnoprávní instituce k plnění veřejné služby za předpokladu, že takovéto financování neovlivňuje hospodářskou soutěž. Také v samotné Amsterdamské smlouvě se řeší financování a podpora poskytování služeb obecného hospodářského zájmu (veřejné služby). Podle článku č. 16. členské státy v rámci svých pravomocí se snaží zajistit podmínky pro fungování těchto veřejných služeb, v článku č.86 *Veřejné podniky a podniky s výsadními právy* a článek č.87 *Slučitelné a neslučitelné podpory* dává jasně najevo, že státní podpora či podpora ze státních prostředků, v jakékoliv podobě zvýhodňující určité podniky či odvětví, je neslučitelná se společným trhem. V tomto duchu tuto problematiku řeší Komise Evropské unie (Komise), která vydala *Sdělení (2001/C320/04) o aplikaci pravidel poskytování státní pomoci vysílání veřejné služby*, které bylo revidováno v roce 2009 vzhledem k technologickému vývoji audiovizuálního sektoru a vývoji právních předpisů. Sdělení má informativní charakter a objasňuje postup Komise při řešení problematiky veřejnoprávního vysílání, zejména posouzení státní podpory členských států veřejným podnikům poskytující veřejnou službu na základě článků č.86 a 87 Amsterdamské smlouvy. Komise má tedy pravomoc posuzovat zda veřejné financování je přiměřené k plnění veřejné služby a nenarušuje tak veřejnou soutěž. Má své požadavky na transparentnost takového financování, jako například vedení oddělených účtů, které odpovídají různým činnostem instituce. Při posuzování postupuje na základě důkazů, které jí poskytují členské státy.

6. ČESKÁ LEGISLATIVA

Evropská unie a Rada Evropy dává tedy členským státům rámcová pravidla pro vytvoření vlastního zákonodárství v audiovizuální oblasti. Tímto si každá země vytvořila vlastní mediální zákon. V našich podmínkách tuto oblast upravuje *zákon č. 231/2001 Sb. ze dne 17. května 2001 o provozování rozhlasového a televizního vysílání* (dále jen zákon o vysílání) Tento zákon byl naposledy novelizován v roce 2011 a zahrnuje v sobě příslušné předpisy Evropské unie a právní úpravu v oblasti digitálního vysílání. Vymezuje základní pojmy týkající se audiovizuálních služeb jako reklama, teleshoppingu, teletext, evropské dílo a zejména určuje práva a povinnosti subjektům provozující rozhlasové a televizní vysílání⁵⁶, jímž mohou být právnické i fyzické osoby. Působnost zákona se týká provozovatelů vysílání ze zákona, máme na mysli veřejnoprávní instituce, provozovatelů jímž byla udělena licence k provozování televizního vysílání.⁵⁷ a provozovatelů převzatého vysílání, který vysílá na základě registrace. Zákon dále zřizuje správní orgán, který vykonává státní správu v oblasti rozhlasového a televizního vysílání, převzatého vysílání a v oblasti audiovizuálních mediálních služeb na vyžádání⁵⁸ jímž je Rada rozhlasového a televizního vysílání (dále jen Rada pro vysílání), dohlížející na dodržování právních předpisů týkajících se poskytování audiovizuálních služeb a podílí na tvorbě mediálních zákonů.

Zákon dále upravuje povinnosti týkající se zařazování a časového rozsahu reklamy a teleshoppingu do vysílání a jejich rozsah omezuje zvláště pro vysílatele ze zákona. Provozovatel ze zákona je povinen sestavit vyváženou programovou nabídku pro všechny obyvatele se zřetelem na jejich věk, pohlaví, rasu, barvu pleti, náboženství a politické názory.

Základní mediální zákon tedy umožňuje existenci veřejnoprávní televize, jejíž činnost a specifické úkoly upravuje zvláštní právní předpis *zákon č. 483/1991 Sb. ze dne 7. listopadu o České televizi* (dále jen zákon o České televizi) . Definuje také hlavní

---

⁵⁶ Kvůli k tématu práce, se budeme zabývat pouze vysíláním televizním.

⁵⁷ Licence k televiznímu vysílání je udělena na 12 let a l ze ji jednou prodloužit.

⁵⁸ Podle zákona č. 132/2010 Sb., ze dne 13. dubna 2010 o audiovizuálních mediálních službách na vyžádání, se jedná o službu která umožňuje sledování pořadů v okamžiku zvoleném uživatelem a na jeho individuální žádost, na základě katalogu pořadů sestaveného poskytovatelem audiovizuální mediální služby na vyžádání.

aspekty veřejné služby, kterými jsou poskytování objektivních, ověřených, vyvážených a všestranných informací pro svobodné vytváření názorů a právního vědomí obyvatel. Úkolem je vytvářet a šířit vyváženou nabídku pořadů pro všechny skupiny obyvatel, rozvíjet kulturní identitu občanů České republiky, včetně příslušníků etnických menšin. Vyrábět zpravodajské, publicistické, dokumentární, umělecké, sportovní, zábavní pořady a pořady pro děti a mládež. 70% vysílaných pořadů musí být opatřeno skrytými nebo otevřenými titulky pro sluchově postižené. V zákoně je stanovena i podpora české kinematografie.⁵⁹ Kontrolním orgánem je ustanovena patnáctičlenná Rada České televize, volena a odvolávána Poslaneckou sněmovnou Parlamentu České republiky, jemuž j také za svou činnost odpovědná. Díky tomu je tedy do jisté míry ovlivněna parlamentem. Jako finanční zdroje televize jsou učeny televizní poplatky, příjmy z vlastní hospodářské činnosti a příjmy z reklam a sponzoringu.

Zmíněné financování je upraveno zákonem o poplatcích, kterému se budu věnovat ještě samostatně, stejně jako reklamě, která je regulována zákonem o regulaci reklamy. *Zákon č. 127/2005 ze dne 22. února 2005 o elektronických komunikacích* (dále jen zákon o elektronických komunikacích) reguluje komunikační činnost a podnikání v elektronických komunikacích, vytváří předpoklady pro fungování hospodářské soutěže a ochraňuje spotřebitele a další účastníky trhu. Pro výkon státní správy zákon zřizuje Český telekomunikační úřad pro účely stanovené tímto zákonem. Úřad vykonává státní kontrolu v oblasti elektronických komunikací, prosazuje zájmy koncových uživatelů, stanovuje podmínky využití rádiového spektra (přidělování kmitočtů) a spolu s Ministerstvem průmyslu a obchodu vytváří a podporují hospodářskou soutěž při zajišťování sítí a poskytování služeb elektronických komunikací.

Některé výše jmenované zákony byly *novelizovány předpisem č. 304/2007 Sb.*⁶⁰ tzv. digi novela, v souvislosti s dokončením přechodu zemského analogového vysílání na zemské digitální. Do zákona o elektronických komunikacích vložila všeobecné smluvní podmínky mezi provozovatelem rozhlasového a televizního vysílání a

---

⁵⁹ Česká televize se podílela na výrobě 20 celovečerních filmů.. Zdroj: Výroční zpráva České televize 2010, str. 16

⁶⁰ Zákon č. 304/2007 Sb. ze dne 1. listopadu 2007 kterým se mění některé zákony v souvislosti s dokončením přechodu zemského analogového televizního vysílání na zemské digitální televizní vysílání

podnikatelem zajišťující síť elektronických komunikací pro šíření digitálního zemského vysílání. Dále upravila v zákoně o vysílání náležitosti týkající se licencí a licenčních řízení v rámci zemského digitálního televizního vysílání, udělování tzv. kompenzačních licencí a povinnosti držitelů takových to licencí. Rovněž mění čas vyhrazený reklamě pro vysílatele ze zákona. Změna se týká také zákona o České televizi, kde se do ukončení analogového vysílání stanovují přesné částky výnosů z reklam pro Státní fond na podporu a rozvoj české kinematografie a na zvláštní účet Českého telekomunikačního úřadu pro rozvoj zemského digitálního vysílání a část peněz půjde na digitalizace archivu ČT.

Aby vůbec média a veřejnoprávní televize mohla fungovat a plnit svoji hlavní funkci, informovat občany o událostech a komentovat tyto situace, je tento požadavek zakotven na ústavní úrovni v Listině základních práv a svobod, jež praví: „*Svoboda projevu a právo na informace jsou zaručeny, Cenzura je nepřípustná. Každý má právo vyjadřovat své názory slovem, písmem, tiskem, obrazem nebo jiným způsobem, jakož i svobodně vyhledávat, přijímat a rozšiřovat ideje a informace bez ohledu na hranice státu*“⁶¹

Mezi další zákon, které ovlivňují mediální politiku bychom mohla zmínit:

- *Zákon č. 106/1999 Sb. ze dne 11. května 1999, o svobodném přístupu k informacím*
- *Vyhláška Ministerstva kultury č. 233/2001 Sb., kterou se vydává Seznam událostí značného společenského významu*
- *Narizení č. 161/2008 Sb. Vlády České republiky, o technickém plánu přechodu zemského analogového televizního vysílání na zemské digitální televizní vysílání (narizení vlády o technickém plánu přechodu)*
- *Zákon č. 132/2010 Sb., ze dne 13. dubna 2010, o audiovizuálních mediálních službách na vyžádání a o změně některých zákonů*

---

⁶¹ Zákon č. 2/1993 Sb. ve znění ústavního zákona č. 162/1998 Sb, (ze dne 16. prosince 19992)
Oddíl II., článek 17

6.1 Autoregulace

Veřejnoprávní televize si dále sama nastaví vlastní vnitřní předpisy v rámci autoregulace. Zákon o České televizi v § 8 předpokládá schválení Statutu České televize a předložení *Kodexu České televize* (dále jen Kodex) Poslanecké sněmovně. Ve Statutu, který předkládá generální ředitel Radě k schválení, jsou zakotveny úkoly veřejné služby stanovené zákonem o České televizi. Jsou v něm upraveny vztahy mezi generálním ředitelem a Radou České televize a jejich povinnosti. Generální ředitel vydává v rámci autoregulace televize podpisový a pracovní řád, pravidla vnitřní ekonomiky, provozní řád a další vnitřní předpisy. Organizační řád upravuje základní organizaci České televize, hierarchii odpovědnosti a pravomocí zaměstnanců.

Kodex formou zásad a pravidel stanovuje pro všechny pracovníky zásady naplňování a rozvoj veřejné služby, slouží jako pomocný nástroj při rozhodování a řešení problémů v rámci televizního vysílání. „Zákon určuje, že se porušení Kodexu kvalifikuje jako porušení pracovní kázně podle zvláštního právního předpisu, zákoníku práce.“⁶² Z Kodexu vyplývá, že Česká televize vytváří rozmanitou, kvalitní programovou nabídku s cílem zaujmout širokou veřejnost a uspokojit i zájem menšin. „Účelem existence televize veřejné služby je zajistit veřejnosti zdroj informací, kritické reflexe, umělecké tvorby a zábavy, které jsou chráněny před lobbistickými tlaky.“⁶³ Kodex respektuje lidskou důstojnost a v tomto smyslu se snaží chránit diváky, kteří mají možnost reagovat na vysílaný program. Česká televize usiluje o naplnění přání občana – diváka, provádí tak reprezentativní výzkumy, které jsou odlišné od výzkumů komerčních televizí. Pozornost klade i na dětského diváka, pro kterého je Česká televize významným producentem tvorby pohádek, soutěží, vzdělávacích a výchovných pořadů. V rámci publicistických a zpravodajských pořadů smí veřejnoprávní instituce odvysílat informaci ověřenou alespoň ze dvou důvěryhodných na sobě nezávislých zdrojů, kromě

---

⁶²Preambule Kodexu České televize, schválený Poslaneckou sněmovnou Parlamentu České republiky dne 2. července 2003, str .3

⁶³ Tamtéž str. 4

oficiálně zpřístupněných informací. Musí tedy informovat diváka o zdroji zprávy a materiálů použitých ve vysílání. Moderátoři pořadů jsou povinni zachovávat nestrannost, zejména v diskusních pořadech a dbát na jazykový projev. Kodex řeší i otázky náboženské etiky.

Česká televize nabízí ve své nabídce i pořady s biblickou tematikou. Celkově tak přispívá k rozvoji kultury a umění. V Kodexu je jasně stanoven zákaz diskriminace, kterou program veřejnoprávní televize nesmí v divácích vyvolávat. Dále předpokládá presumpci nevinu a pokud by zveřejnění získané informace mohlo ohrozit vyšetřování závažného trestného činu přiklání se k informačnímu embargu. Stejně tak respektuje i soukromí osob, jež nechtějí ze svého soukromí uveřejnit všechny informace, výjimky mohou nastat, pokud se jedná o osoby veřejného zájmu. Jsou nastavena jasná pravidla pro použití skryté kamery či mikrofonu, stejně jako jsou předepsané regule při natáčení. Kodex popisuje také postup při natáčení s nezletilými dětmi, s kterými je možno natáčet bez souhlasu zákonných zástupců při zpravodajství a publicistice a se zvířaty nebo například i v nestandardních podmínkách. Nedílnou součástí tohoto dokumentu je i pohled na zobrazování násilí, nahoty, sexuálního chování a užívání archivních záběrů. Jelikož je Česká televize veřejnoprávní institucí – plní službu veřejnosti, musí být i její komerční záležitosti pevně stanovené. Nesmí připustit, aby inzerent (zadavatel reklamy) mohl ovlivnit obsah pořadů, ovšem postupuje s cílem maximálního výtěžku z prodeje komerčního času. V rámci základních pravidel hospodaření se musí Česká televize chovat hospodárně, ohleduplně k životnímu prostředí, pokud je to nutné hájit svá práva, chránit svůj majetek a uplatnit právo na náhradu škody. Součástí kodexu je i pětičlenný tzv. Etický panel. Jedná se o poradní orgán generálního ředitele (jmenuje a odvolává členy po dohodě s Radou ČT) a Rada ČT se na něj obrací při řešení otázek týkající se *Kodexu ČT*. „Účelem Etického panelu je posílit důvěru veřejnosti v odpovědný přístup České televize k otázkám profesní etiky a jejího dodržování. S tím souvisí úkol chránit před vnějším nátlakem především svobodu projevu a potřebné pracovní podmínky pro nezávislou žurnalistiku, ale také všechny ostatní složky tvorby, výroby a vysílání televize veřejné služby“.⁶⁴

---

⁶⁴ Etický panel - Kodex České televize, schválený Poslaneckou sněmovnou Parlamentu České republiky dne 2. července 2003, str. 45

Nejen tvůrci pořadů, ale i externí pracovníci musí dodržovat Kodex a dále i samoregulační a etické standardy a vnitřní předpisy České televize.

6.2. Kontrolní orgány audiovizuálního sektoru

6.2.1 Rada pro rozhlasové a televizní vysílání

Tento správní úřad zřizuje zákon o vysílání, jako kontrolní orgán pro rozhlasové a televizní vysílání a v oblasti audiovizuálních mediálních služeb na vyžádání.

Jako státní instituci je její činnost hrazena ze samostatné kapitoly státního rozpočtu České republiky. Dohlíží na dodržování právních předpisů rozhlasového a televizního vysílání a na obsah programové služby. Snaží se zachovat pluralitu programové nabídky.

Má tedy značný vliv, který se dotýká i veřejnoprávního provozovatele. Na základě zákona o vysílání Radě pro vysílání uděluje, mění a odnímá licence k provozování televizního vysílání, vydává, mění a může zrušit rozhodnutí o registraci k provozování převzatého vysílání a ukládá sankce při porušení právních předpisů nebo licenčních podmínek. Spolupracuje s Českým telekomunikačním úřadem, kterému uděluje souhlas k vydávání oprávnění užívat radiové kmitočty a také spolupracuje s regulačními orgány členských států Evropské unie. Plní úkoly, které pro oblasti regulace televizního vysílání vyplývají z členství České republiky v Evropské unii a zastupuje Českou republiku ve Stálém výboru zřízeném podle čl. 20 Evropské úmluvy o přeshraniční televizi⁶⁵

Rada pro vysílání má podle zákona povinnost informovat o stavu a úrovni samoregulace televizního vysílání, o podpoře evropské a evropské nezávislé tvorby a o jejich podílu v televizním vysílání. Vydává svůj Statut Rady pro vysílání, svůj jednací řád, organizační řád Úřadu Rady pro vysílání. Je povinna předkládat Poslanecké

---

⁶⁵ §5 zákona č. 231/2001 Sb. ze dne 21. května 2001 o provozování rozhlasového a televizního vysílání a o změně dalších zákonů

sněmovně ke schválení a předsedovi vlády ke stanovisku Výroční zprávu, která mimo informací o její činnosti jiné obsahuje i seznam provozovatelů vysílání. Poslanecká sněmovna může navrhnout předsedovi vlády odvolání Rady pro vysílání, z důvodu neplnění jejich povinností.

Podle zákona předseda vlády na návrh Poslanecké sněmovny jmenuje všech třináct členů Rady. Členství trvá šest let a je veřejnou funkcí. Členem se může stát občan České republiky starší 25 let, bezúhonný, způsobilý k právním úkonům a s trvalým pobytem v České republice. Nezávislost této instituce je zaručena neslučitelností funkcí například s funkcí, poslance, senátora, státního zástupce, člena Rady České televize či České tiskové kanceláře nebo Rozhlasu. Způsobilost se usnášet je jen v době přítomnosti nadpoloviční většiny všech členů a předsedy Rady pro vysílání. Pouze v případě udělení, prodloužení či odnětí licence je potřeba 9 hlasů.

6.2.2. Český Telekomunikační úřad

Jako ústřední správní úřad (dále jen Úřad) je zřízen zákonem o elektronických komunikacích. V jeho působnosti je kromě regulace poštovních služeb, regulace trhu elektronických médií také regulace komunikační činnosti. Zajišťuje veřejné komunikační sítě a služby elektronických komunikací. Spolu s Ministerstvem průmyslu a obchodu vytváří podmínky pro hospodářskou soutěž v poskytování elektronických komunikací, snaží se zabránit jejímu narušování nebo omezování. Úřad chrání zájmy koncových uživatelů, aby všichni měli přístup k univerzální službě⁶⁶

Ve své správě Úřad rozhoduje o využívání rádiových kmitočtů a tímto úzce spolupracuje s Radou pro rozhlasové a televizní vysílání a dále v rámci transparentnosti i s nadnárodními Úřady a Komisí Evropské unie. Je financován ze samostatné kapitoly státního rozpočtu.

---

⁶⁶ Podle zákona o elektronických komunikacích, stanoví Telekomunikační úřad rozsah univerzální služby, což jsou veřejně dostupné sítě a služby elektronických médií. Stanoví poskytovatele univerzální služby, která je ve stanovené kvalitě dostupná všem koncovým uživatelům za dostupnou cenu. Jedná se o služby jako telekomunikace a pošta.

6.3. Orgány veřejnoprávní televize

6.3.1. Rada České televize

Je kontrolním orgánem veřejnoprávního média ustanovená zákonem o České televizi, který stanovuje povinnosti a pravomoci Rady ČT. Rada se skládá se z patnácti členů, které volí a odvolává Poslanecká sněmovna České republiky, na základě návrhů kulturních, regionálních, sociálních organizací, odborových sdružení, náboženských a vědeckých institucí.

Kandidáti jsou zvoleni na šestileté období, jedna třetina je volena každé dva roky. Členství je veřejnou funkcí neslučitelné s jakoukoli funkcí ve veřejné správě, aby byla zachována nezávislost tohoto orgánu. Člen Rady ČT nesmí vykonávat funkci v politických stranách, politických hnutích, občanských sdruženích a nesmí při výkonu své funkce nijak působit ve prospěch skupinových nebo obchodních zájmů. Zvolen může být jen občan s trvalým pobytem v České republice, způsobilý k právním úkonům a bezúhonný. Rada si volí svého předsedu, kterého může i odvolat. Poslanecká sněmovna může odvolat člena Rady ČT zejména kvůli neplnění povinností či pokud je zpochybněna jeho nezávislost, nestrannost při výkonu funkce. Odvolat Radu jako celek je možné, neplní-li své povinnosti uložené zákonem o České televizi. Členství tedy zaniká odvoláním z funkce, úmrtím, uplynutím funkčního období. Rada se při svém zasedání řídí jednacím řádem. Za přítomnosti nadpoloviční většiny všech členů je schopna se usnášet a nadpoloviční přítomnou většinou může rozhodovat, kromě schvalování Statutu České televize, rozpočtu a návrhů generálního ředitele, kdy je nutná nadpoloviční většina všech členů Rady. Tyto jednání, pokud Rada ČT usnesením neřekne jinak, jsou veřejnosti přístupná a do tří dnů musí být zveřejněn zápis z toho zasedání.

Zákon o České televizi stanovuje Radě ČT povinnost schvalování rozpočtu České televize a její účetní uzávěrku, přehled pohledávek a závazků a kontrolu využívání finančních zdrojů a majetku televize. Nesmí ovšem zasahovat do televizního vysílání a do tvorby pořadů. Jako orgán kontrolující činnost veřejnoprávní instituce musí sledovat, zda jsou naplňovány požadavky práva Evropské unie a transparentnost

finančních vztahů. Dohlíží na plnění úkolů veřejné služby zapsané v Kodexu České televize, který předkládá Poslanecké sněmovně ke schválení, dále také předkládá Výroční zprávu o své činnosti a hospodaření. Pokud sněmovna dvakrát neschválí tento dokument, může Radu ČT odvolat. Rada jmenuje a odvolává generálního ředitele, určuje jeho mzdu a na jeho návrh jmenuje také ředitele televizních studií. Schvaluje návrhy generálního ředitele na zřizování, rušení televizních studií. Ze zvláštní výdajové položky rozpočtu České televize jsou hrazeny odměny členům Rady ČT a náklady na její činnost a i na fungování dozorčí komise, kterou Rada zřizuje jako svůj poradní orgán.

6.3.2. Dozorčí komise

Již zmíněný orgán, ustanoven na základě změny zákona o České televizi v roce 2001, má poradní funkci ve věcech kontroly hospodaření České televize. Sleduje zda je využívání finančních prostředků a nakládání s majetkem v souladu se schváleným rozpočtem České televize a s právními předpisy Evropské unie. Na nedostatky následně musí Radu ČT upozornit a předložit řešení k jejich odstranění. Orgán tvoří pět odborně způsobilých členů zvolených na čtyři roky Radou ČT. Dozorčí komise si sama volí a odvolává svého předsedu, řídí se podle svého jednacího řádu. Zasedání jsou neveřejná a provádí se z něj zápis. Členové komise mají k dispozici všechny účetní doklady a záznamy. O své činnosti komise informuje Radu ČT v rámci písemné zprávy za každé kalendářní čtvrtletí a dále předkládá rozbor hospodaření sloužící jako podklad pro Výroční zprávu o hospodaření České televize.

6.3.3. Generální ředitel

Je zvolen Radou ČT na šest let, na základě výběrového řízení, které je také ze své činnosti odpovědný. Na generálního ředitele se vztahují stejné předpoklady jako na člena Rady ČT, jedná se o neslučitelnosti této funkce s jinými funkcemi ve veřejné správě apod.

Působnost ve funkci zaniká smrtí, uplynutím funkčního období, dnem po dni doručení Radě ČT vzdání se funkce nebo doručení generálnímu řediteli rozhodnutí o odvolání z funkce. Generální ředitel je odvolán, přestane-li splňovat předpoklady pro výkon funkce, jež určí zákon, nebo pokud České televize neplní poslání veřejné služby vyplývající ze zákona o České televize, z Kodexu ČT a Statutu České televize. Ředitel musí být na tyto skutečnosti v době posledních 12 měsíců upozorněn písemně Radou ČT. Dalšími důvody jsou zbavení způsobilosti k právním úkonům a dnem kdy rozsudek o odsouzení za trestný čin spáchaný úmyslně nabude právní moci. V takovýchto případech musí Rada do 3 měsíců zvolit nového generálního ředitele.

Mezi jeho hlavní úkoly spadá řízení činnosti České televize v mezích zákona a Statutu ČT. Činí písemné právní úkony jménem České televize a úzce spolupracuje s Radou ČT, zejména při jmenování a odvolávání předních zaměstnanců televize. Pro nakládání s majetkem, jeho pronájem či prodejem a k uzavírání smluv potřebuje předem souhlas Rady ČT, stejně jako k zřizování či rušení televizních studií. Generální ředitel předkládá Radě ČT ke schválení Statut ČT, Kodex České televize, rozpočet, účetní uzávěrku a přehled pohledávek a závazků České televize.

7. FINANCOVÁNÍ

Pro veřejnoprávní vysílání je důležitý výběr vhodného modelu financování, jeho právní zakotvení a způsob realizace. U veřejnoprávních médií je tato problematika v mnoha zemích Evropy stále nedořešena či momentální nastavení je zcela nevyhovující. Komerční televize, jejichž primárním cílem je zisk, mají své financování vyřešeno podnikatelkou činností a to prodejem vysílacího času – reklamou, zejména v hlavních sledovacích časech se ženou za největší diváckou sledovaností. Jsou zaměřeny na přání většiny diváckých potřeb a nejsou tak schopni uspokojit menšinové zájmy a vysílat pořady se vzdělávací, kulturní či náboženskou tematikou. Toto všechno obstarají veřejnoprávní televize, které mají vysílání reklamy omezené zákonem. V mnoha zemích je situace různá a na základě Amsterdamského protokolu z roku 1997, který umožňuje zemím, aby si financování veřejnoprávních médií určili sami, tohoto doporučení využívají po svém.

Základními zdroji veřejnoprávních médií mohou být:

- koncesionářské (televizní) poplatky
- podnikatelská činnost, reklama a sponzoring
- státní dotace ⁶⁷

Protože neexistuje směrnice přímo nařizující jasný model financování, je financování ve většině zemí Evropy vícezdrojové.

Rozdíly ve finančních zdrojích jsou odlišné v západní a východní Evropě. Na tyto diference poukazuje Milan Šmíd a tvrdí, že veřejnoprávní televize ve východní Evropě mají spíše nedostatek finančních prostředků (s výjimkou Polska). To vede k otázkám zda jejich existence má budoucnost a je potřebná. Naproti tomu v západní Evropě, kde mají státy jako Francie, Německo, Velká Británie velký počet obyvatel a mediální trh je značně velký: Vysílatelé veřejné služby jsou finančně mocní a byly tímto

---

⁶⁷ Financování veřejnoprávní televize tímto způsobem značně narušuje její poslání plnit veřejnou službu a to kvůli možnému politickému vlivu.

také obviňování z neumožnění vzniku konkurence na trhu s médii. Z těchto důvodů byl také přijat Amsterdamský protokol, který uznal důležitost existence veřejnoprávních médií a hlavně rozvinul způsob financování veřejného sektoru.⁶⁸

V Evropě převládá spíše smíšený model financování. Jde o příjmy z televizních poplatků a z reklamy, která je buď hodně omezována nebo naopak je jí přikládána větší váha. Ve většině případů je základním zdrojem televizní poplatek. Jeho výše je v různých zemích upravována jinak.

7.1. Financování veřejnoprávního vysílání v České republice

Termín koncesionářský poplatek je tradičně spojen s placením veřejné služby zejména s placením rozhlasového vysílání, které dříve nebylo všem dostupné. Historický stav v Československu popisuje Nikolaj Savický ve svém článku Jak vypadá financování televizí veřejné služby v České republice a v Evropě.

Příjemce koncesionářského poplatku se stal Radiojournal - Československé zpravodajství radiotelefonické, s.r.o., který byl v rukou státu. Občané, kteří prokázali bezúhonnost dostali po několika měsících koncesi a právo vlastnit rozhlasový přijímač. Československá televize, podřízena vládě, byla tedy dotována jak ze státního rozpočtu tak i z koncesionářských poplatků. Tato platba byla vnímána jako placení za poskytování přímé služby. Platba koncesionářského televizního poplatku, placeného z vlastnění televizního přijímače, byla vnímána z počátku stejně, ovšem po nástupu komerčního vysílání už opodstatnění koncesionářského poplatku sláblo. Bylo potřeba „...moderní evropské pojetí televizního poplatku, založené na solidární platbě držitelů televizních přijímačů za nekomerční vysílání ve veřejném zájmu.“⁶⁹

Tuto záležitost bylo nutné upravit zákonem. Vláda schválila zákon č. 252/1994 Sb. ze dne 8. prosince 1994 o rozhlasových a televizních poplatcích. Byl zásadní ve

---

⁶⁸ ŠMÍD M. Diskuze o vysílání veřejné služby v evropském kontextu [online] [citováno 27. února 2011] dostupný z < www.louc.cz/pril01/p144vvseu.pdf>

⁶⁹ SAVICKÝ N. Jak vypadá financování televizí veřejné služby v České republice a v Evropě? [online] [citováno 24. února 2011] dostupný z <http://www.europeum.org/disp_article.php?aid=432>

vymezení předmětu poplatku a poplatníka, ale z právního předpisu stále nevyplýval princip solidarity. „*Televizní poplatek se platí ze zařízení technicky způsobilého k příjmu a následné reprodukci vysílání České televize.*“ Za poplatníka se považuje osoba, která je držitelem rozhlasového nebo televizního přijímače. V zákoně je dále stanovena výše tohoto poplatku, o kterém tedy rozhoduje Poslanecká sněmovna stejně jako i o jeho změně. Tímto si stát zaručil jistou kontrolu nad Českou televizí. Novelizace zákonem č. 135/1997 Sb. z června 1997 došlo k úpravě, kdy § 1 říká: „*Televizní poplatek se platí ze zařízení technicky způsobilého k individuálně volitelné reprodukci televizního vysílání bez ohledu na způsob příjmu.*“ Tím byl ukotven princip solidární platby, ale novela zákona nevyřešila zásadní otázku vytvoření mechanismu pro navyšování televizního poplatku v závislosti na inflaci a její možné řešení ani nenaznačila.⁷⁰

Aktuální zákon č. 348/2005 Sb. ze dne 5. srpna 2005, o rozhlasových a televizních poplatcích nahradil původní předpis o poplatcích a stanovil výši poplatku, která činí od 1. ledna 2008 135 Kč. Je jasně definováno, že televizní poplatek je určen k financování veřejné služby České televize (a Českého rozhlasu). Zákon stanovuje zařízení jež poplatku nepodléhají. Poplatníkem je tak fyzická a právnická osoba, která vlastní televizní přijímač a užívá ho déle jak 1 měsíc. Novinkou v tomto zákoně je povinnost osoby, která není přihlášena v evidenci poplatníků a je odběratelem elektřiny připojené k distribuované soustavě, platit televizní a rozhlasový poplatek, pokud čestným prohlášením České televizi (Českému rozhlasu) neprokáže opak nebo není od placení podle zákona osvobozena⁷¹. Čili domácnost nevlastnící televizní přijímač poplatek neplatí, stejně jako například cizinci bez trvalého pobytu na území České republiky, školy zapsané ve školském rejstříku, osoby postižené úplnou nebo praktickou slepotou a oboustrannou hluchotou, Poplatník (fyzická osoba) odvádí televizní poplatek jen z jednoho přijímače i v případě že jich vlastní či užívá více, včetně rozhlasového a televizního přijímače, jež je součástí dopravního prostředku.

Evidenci poplatníků zákon o rozhlasových a televizních poplatcích vkládá do rukou provozovateli ze zákona a může k tomuto úkolu pověřit i zprostředkovatele.

---

⁷⁰ Tamtéž

⁷¹ Podle zákona o poplatcích, jsou od placení poplatku osvobozena například: osoby s úplnou či praktickou slepotou nebo hluchotou, školy zapsané ve školském rejstříku, jednotlivci, jehož čistý příjem za uplynulé kalendářní čtvrtletí je nižší než 2,15násobek životního minima,

V České republice fyzické osoby mohou platit televizní poplatek jen z jednoho přijímače v domácnosti buď přímo České televizi nebo prostřednictvím SIPO služby na účet České pošty, která zasílá České televizi měsíčně kmenový soubor všech evidovaných poplatníků. Právnícké osoby platí České poště čtvrtletní poplatek z každého televizního přijímače. Za toto zprostředkování Česká pošta dostává od televize 3,10 Kč⁷² za každého evidovaného poplatníka. S výběrem činnosti televizních poplatků bylo nutno zřídit v České televizi Útvar televizních poplatků, do kterého se začleňuje oddělení správy a evidence a oddělení vymáhání. K zabezpečení činnosti veřejnoprávní televize a jeho zákonného poslání veřejné služby, k tvorbě a šíření programů slouží Fond televizních poplatků⁷³, do kterého jsou vkládány vybrané peníze z televizních poplatků. Podle *Výroční zprávy o hospodaření České televize 2010* (dále jen *Výroční zpráva*) bylo ke krytí nákladů na hlavní činnost televize použito 81%. V rámci české legislativy je financování veřejnoprávní televize ukotveno v zákoně o České televizi, která podle §11 „*Česká televize je oprávněna vykonávat za podmínek stanovených právními předpisy podnikatelskou činnost, která souvisí s předmětem její činnosti a která nesmí ohrozit její úkoly .....je povinna organizačně oddělit činnost v rámci poskytování veřejné služby v oblasti televizního vysílání od podnikatelské činnosti a vede účetnictví podle zvláštního právního předpisu.*“ Všechny příjmy mohou být použity jen k plnění úkolů stanovené zákonem o ČT.

Významnou sumou přispívající do rozpočtu ČT byly výnosy z reklam, které díky legislativním úpravám zákonů klesají. Reklama, o které bude řeč následující kapitole, se z obrazovek České televize postupně vytrácí a v roce 2012 zmizí úplně. Podle zákona č. 304/2007 Sb., si ČT vede samostatný účet pro užití výnosu z reklam. Mezi další obchodní aktivity ČT patří například prodej práv, prodej výrobků a zboží, z vysílání sponzorovaných pořadů. Sestavený rozpočet ČT předkládá generální ředitel Radě ČT ke schválení, stejně jako účetní uzávěrku, přehled pohledávek a zakázek. Kontrolu nad využíváním finančních prostředků a nakládáním s majetkem podle schváleného rozpočtu má na starosti Dozorčí komise.

---

⁷² Výroční zpráva České televize 2010, str. 41

⁷³ Příjem z televizních poplatků za rok 2010 dosáhl 5 792,4 mil. Kč Zdroj: Výroční zpráva České televize 2010, str. 42

8. REKLAMA

Reklama je jeden z významným zdrojů financování veřejnoprávních televizí a dosti diskutabilním tématem. Tuto problematiku upravují i právní předpisy EU a Evropské rady, které spíše regulují obsah reklamy a maximální povolené množství odvysílané reklamy, ovšem direktivně žádný právní předpis nezakazuje vysílat reklamu u veřejnoprávní televize. V České republice se rovněž diskutuje o existenci reklamy ve veřejnoprávní České televizi a názory se značně liší. Ředitelé TV Nova a Prima by jistě byli rádi, kdyby trh s reklamou byl přenechán čistě jen jim, aby mohly ovlivňovat její ceny. Proto by reklama v České televizi měla své opodstatnění tím, že tento možný monopol na reklamu reguluje.

Reklama (obchodní sdělení)⁷⁴, teleshopping⁷⁵ a povinnosti provozovatelů s nimi spojené jsou upraveny zákonem o vysílání, který zakazuje skrytou reklamu a reklamu obsahující podprahová sdělení. Dále se nesmí vysílat obchodní sdělení politických stran a hnutí a obchodní sdělení týkajících se cigaret a tabákových výrobků. *Zákon č. 40/1995 Sb. ze dne 9. února 1995 o regulaci reklamy a o změně a doplnění zákona č. 468/1991 Sb., o provozování rozhlasového a televizního vysílání, ve znění pozdějších předpisů* (dále jen zákon o regulaci reklamy) se reguluje zejména obsah obchodního sdělení na tabákové a alkoholické výrobky, léčiva, zbraně a stěpivo.

Osud reklamy v České televizi byl zpečetěn zákonem č. 304/2007 Sb. Parlament jí tak ponechal existenci až do konce vypnutí analogového vysílání.⁷⁶ Změna v zákoně o vysílání určila rozsah reklamy na programu ČT 1 maximálně 0,75% denního vysílacího času a na ostatních programech 0,5%. Podle pozměněného zákona o ČT televize zřídila zvláštní účet výnosů z reklam a odváděla určené částky do Státního fondu ČR pro podporu rozvoj české kinematografie a na účet Českého

---

⁷⁴ podle § 2 zákona č. 231/2001 Sb. o provozování rozhlasového a televizního vysílání., obchodní sdělení je jakékoliv veřejné oznámení, vysílané za úplaty nebo obdobnou protihodnotu nebo vysílané za účelem vlastní propagace provozovatele vysílání, s cílem propagovat dodání zboží nebo poskytnutí služeb za úplaty, včetně nemovitého majetku, práv a závazků.

⁷⁵ teleshopping je přímá nabídka zboží, a to včetně nemovitého majetku, práv a závazků, nebo služeb, určená veřejnosti a zařazená do rozhlasového či televizního vysílání za úplaty nebo obdobnou protihodnotu (ZRTV)

⁷⁶ Podle Technického plánu přechodu, určila vláda za termín vypnutí analogu 11. listopadu. 2011 s výjimkou oblastí Jeseník a Zlín.

telekomunikačního úřadu. Takto Česká televize fungovala až do roku 2011, kdy parlament schválil další novelu měnící mediální zákony a to zákon č. 302/2011 Sb. Tímto se vysílateli ze zákona ponechala reklama do 30. června 2012 (den úplného vypnutí analogového vysílání) jen na programech ČT2 a ČT4, která nesmí přesáhnout 0,5% denního vysílacího času a mezi sedmou a desátou hodinou večerní nesmí přesáhnout šest minut během vysílací hodiny.⁷⁷ Česká televize bude muset počítat s jistou finanční ztrátou.

Podle novelizovaného zákona o České televizi, částky z výnosů reklam na programu ČT2 budou plynout do Státního fondu kultury České republiky a z reklam vysílaných na ČT4 budou použity na výrobu a vysílání pořadů se sportovní tematikou.

Dále je ČT povinna odvést 1 250 000 Kč (rovným procentním dílem z obou programů) na zvláštní účet Českého telekomunikačního úřadu pro rozvoj zemského digitálního vysílání. Reklamě je také věnován úsek Čl. 21 Komerční části programu v Kodexu. Na jeho základě se Česká televize zaručuje, že nepřipustí inzerentům, jimž je vyhrazený čas pro reklamy, ovlivnit obsah pořadů. Z komerčního času inzerentů je Česká televize povinna vytěžít maximální zisk a může obchodovat s předměty a právy, které se váží k vysílaným pořadům.

Komerčním televizím se tímto zřejmě zvýší příjem z prodeje reklamního času, ovšem záleží jak se zadavatelé reklamy na ČT po úplném zrušení vysílání reklam v České televizi zachovají. Provozovatelé na základě licence se rovněž řídí zákonem o vysílání, který určuje časový rozsah reklamy a teleshoppingu. Vysílání reklam nesmí přesáhnout dvanáct minut v jedné vysílací hodině.“ *Provozovatel televizního vysílání s licenci nesmí vysílání filmů vyrobených pro televizi, kinematografických děl a zpravodajských pořadů přerušit reklamou nebo teleshoppingovými šoty více než jednou za každý plánovaný časový úsek v trvání alespoň 30 minut.*“⁷⁸ Novela z roku 2011 se také dotkla vysílatelů s licenci, kteří od 1.ledna 2012 platí tzv. poplatky z vysílání reklam. Tímto poplatkem je částka vypočtená jako součin základu poplatku (veškerý

---

⁷⁷ Provozovatel vysílání ze zákona nesmí do vysílání na ostatních programech zařazovat reklamu s výjimkou reklamy zařazované do vysílání programu v přímém spojení s vysíláním kulturní či sportovní události, je-li vysílání takové reklamy nezbytnou podmínkou k získání práv k televiznímu vysílání sportovní či kulturní události. Podle §50 zákona č. 231/2001 Sb. o provozování rozhlasového a televizního vysílání

⁷⁸ § 49 zákona č. 231/2001 Sb. o provozování rozhlasového a televizního vysílání

příjem spojený s vysíláním reklam) a 2% sazby. Veškeré takto získané částky plynou do Státního fondu České republiky pro podporu rozvoj kinematografie. Tímto se vyřešilo přispívání do fondu, který původně obstarávala Česká televize z výnosů z reklam.

V televizním vysílání se mohou objevit také sponzorované pořady a programy (sponzoring⁷⁹), které ovšem musejí splňovat určité požadavky. Tyto povinnosti vysílatelů jsou rovněž upraveny v zákoně o vysílání. O sponzoring České televize se stará společnost Media Master s.r.o., se kterou sponzor uzavírá zvláštní smlouvy s určitými smluvními podmínkami⁸⁰.

9. DIGITALIZACE

Ve slovníku cizích slov se pod tímto pojmem objeví jasná definice: převod analogového (spojitého) signálu na signál digitální (nespojitého čísel). Tato nová technologie zpracování dat umožnila velký rozvoj zejména v audiovizuální sféře. Pokud to lze shrnout, můžeme říct, že dnes v rámci úspory místa vše co jde, se digitalizuje. Digitálně můžeme tedy převádět zvuk, obraz i text.

Například plán digitalizace knihoven na základě sdělení Evropské komise z roku 2005, která chce vytvořit a zpřístupnit Evropskou digitální knihovnu on-line uživatelům, pro rozvoj evropského kulturního dědictví. Tato digitalizace probíhá, z důvodu finanční náročnosti roztráštěně a pomalu ve všech členských státech EU⁸¹

---

⁷⁹ Sponzorováním je jakýkoli příspěvek poskytnutý k přímému nebo nepřímému financování programu nebo pořadu s cílem propagovat jméno nebo název sponzora, jeho ochrannou známku, výrobky, služby, činnosti nebo obraz sponzora na veřejnosti. Zdroj: Podmínky pro sponzorování v programech České televize - platné pro všechny kanály ČT [online] [citováno 6. března 2011] dostupný z <http://www.media-aster.cz/files/Martin/obchodni%20podminky/TVSponzoring_C_2010.pdf>

⁸⁰ Například program nesmějí sponzorovat osoby, jejichž hlavním předmětem činnosti je výroba nebo prodej tabákových výrobků, léčivých přípravků, výroba a prodej alkoholických nápojů. V rámci omezení obsahu, sponzorský vzkaz nesmí obsahovat informace o ceně, vlastnosti značky a produktu. Sponzorský vzkaz může trvat maximálně 15 sekund.

Zdroj: Podmínky pro sponzorování v programech České televize - platné pro všechny kanály ČT [online] červen 2010 [citováno 6. března 2011] dostupný z <http://www.media-master.cz/files/Martin/obchodni%20podminky/TVSponzoring_C_2010.pdf>

⁸¹ Sdělení Komise Evropskému Parlamentu, Radě, Evropskému Hospodářskému a Sociálnímu Výboru a Výboru Regionů ze dne 30. září 2005 [citováno 25. března 2011] dostupný z <<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=COM:2005:0465:FIN:CS:HTML>>

Dalším a pro tuto práci stěžejním příkladem je digitalizace televizního vysílání. Čili přechod stávajícího analogového zemského vysílání na zemské vysílání digitální. Ve většině zemích západní, ale i východní Evropy tento proces započal. Záleží také jakým způsobem lidé přijímají televizní signál. Například ve Spolkové republice Německo okolo 90% obyvatel využívá k příjmu televizního signálu satelit či kabel.⁸² Zde tedy přechod ze zemského analogového vysílání na zemský digitální nebude tak náročný jako v České republice, kde většina lidí přijímá signál terestricky (po zemi). Nicméně tento již nutný proces se týká všech členských zemí EU, které ve svém zájmu a na základě evropských právních předpisů si vypracovaly strategie přechodu analogového zemského vysílání na zemské digitální. Jak zde naznačuji, legislativa EU i Evropy tento přechod maximálně podporuje.

V Doporučení Evropské komise z 28. října 2009 k usnadnění uvolnění digitální dividendy v Evropské unii by členské státy měly efektivně zajistit využívání uvolněného radiového spektra, díky přechodu na digitální vysílání, pro nové služby, které mohou mít kulturní a hospodářský přínos a nezavádět v členských státech legislativu, která by ohrozila provádění právních předpisů Evropské unie. Evropská komise doporučuje členským státům plně přijmout digitální přenosovou technologii a ukončit analogové vysílání do 1. ledna 2012.

V podvědomí českého diváka je digitalizace již nějakou dobu usídlena. Momentálně v rámci České republiky běží přechod analogového terestrického vysílání na zemské digitální, ovšem cesta k této realizaci nebyla jednoduchá a spíše zdlouhavá. Bylo nutné novelizovat mediální zákony a implementovat do nich digitální vysílání.

Vláda přemýšlela nad strategií digitalizace, a na to konto byla vytvořena v roce 2001 návrh Koncepce přechodu na digitální rozhlasové a televizní vysílání, ovšem k jejímu předložení došlo až v roce 2004. Dalším krokem byla novela zákona o vysílání, zákon č. 235/2006 Sb., který zcela nevyřešil přechod z analogu na digitální technologii, nicméně v rámci plurality informací zakázal křížení vlastnictví. Podle tohoto zákona, majitelem komunikační sítě je operátor, který získal licenci a provozovatel obsahu čili programu je subjekt jiný. Dále osoba nesmí být držitelem více

---

⁸² ŠMÍD M. *Veřejnoprávní a soukromé televize v některých evropských zemích, Studie zpracovaná pro Parlament České republiky 2004* [online] [citováno 4. února 2012] dostupný z: <<http://tucnak.fsv.cuni.cz/~smid/txtty.htm> l > str. 13

jak dvou licencí k provozování celoplošného digitálního televizního vysílání. Byl také novelizován zákon o České televizi, který ji dával povinnost sestavit multiplex veřejné služby (souhrnný datový tok složený z dílčích programů, multimediálního obsahu a doplňkových služeb)⁸³

Přechod z analogu na digitální technologii byl vyřešen až digitální novelou, zákonem č. 304/2007 Sb., která novelizovala dosavadní mediální zákony a dala tak možnost plně zahájit digitalizaci. V pozměněném zákoně o elektronických komunikacích jsou vytyčeny všeobecné smluvní podmínky pro provozovatele zajišťující síť pro zemské digitální vysílání., které mimo jiné musí zahrnovat časový harmonogram rozvoje vysílací sítě, rozsah územního pokrytí, velikost datového toku pro televizní program aj. Nejdůležitějším dokumentem ustanoveným tímto zákonem bylo *Nařízení vlády ze dne 28. dubna 2008 o technickém plánu přechodu zemského analogového televizního vysílání na zemské digitální televizní vysílání* (dále jen TPP), zejména pro sestavení multiplexu veřejné služby a dalších sítí pro celoplošné a regionální digitální zemské vysílání. Obsahuje harmonogram postupného vypínání analogového signálu na vymezených území České republiky.

TPP dále stanovuje *„zejména lhůty, podmínky a způsob postupu při procesu rozvoje sítí elektronických komunikací pro zemské digitální televizní vysílání, včetně lhůt, podmínek a způsobu vypínání zemského analogového televizního vysílání tak, aby mimo případy, kdy to neumožňují přírodní nebo odůvodněné technické překážky, při vypnutí zemského analogového televizního vysílání v rámci jedné územní oblasti nedošlo ke zmenšení území pokrytého signálem zemského televizního vysílání programů provozovatelů vysílání s licencí dotčených vypnutím v dané územní oblasti.“*⁸⁴

Na základě Stockholmského plánu z roku 1961, bylo České republice přiděleno určité množství kmitočtových pásem, s kterými disponuje dodnes v rámci 4 celoplošných analogových programů.⁸⁵ Vzhledem k tomu, že další rozvoj při

---

⁸³ Digitalizace vysílání [online] [citováno 25. března 2011] dostupný z <<http://www.mkcr.cz/scripts/detail.php?id=1061>>

⁸⁴ čl. II bod 1 zákona č. 304/2007 Sb. kterým se mění některé zákony v souvislosti s dokončením přechodu zemského analogového televizního vysílání na zemské digitální televizní vysílání

⁸⁵ DVOŘÁK P. *Technická připravenost pozemního digitálního vysílání v České republice* [online] [citováno 16. července 2011] dostupný z <<http://www.digitalinfo.cz/linka/?q=prechod-od-analogoveho-k-digitalnimu-vysilani>>

analogovém vysílání není možný, jediným východiskem je přejít na úspornější digitální technologii. Namísto jednoho programu v dosavadním kmitočtovém pásmu může divák shlédnout, díky digitalizaci, minimálně 4 další programy s doprovodnými službami v rámci tzv. multiplexu. Díky tomu se programová nabídka velmi zpestří a sní i mediální trh.

Český telekomunikační úřad v roce 2004 podle dřívějšího zákona o telekomunikacích udělil povolení k provozování tří sítí provozovatelům rozlišených podle písmen:

A - České Radiokomunikace, a.s..

B - Czech Digital Group, a.s a

C - ČESKÝ TELECOM, a.s. a

Digitální vysílání bylo zahájeno 21. října 2005, což byla první etapa přechodu.⁸⁶ V roce 2011 je situace trochu odlišnější, nicméně se podle harmonogramu přechodu na digitální zemské vysílání nacházíme v poslední části a tou je dokončení přechodu z analogu na digitální zemské vysílání. Digitální novela zákon č. 304/2007 Sb. umožnila veřejnoprávní České televizi mít vlastní veřejnoprávní multiplex 1, který dnes plně využívá. Komerčním stanicím, které využívaly celoplošného pokrytí analogovým signálem byla tak udělena kompenzační licence, která zaniká dnem dokončení přechodu analogu na digitální vysílání. Těm provozovatelům, kteří jdou držiteli kompenzační licence Rada pro vysílání následně prodlouží licenci k celoplošnému zemskému digitálnímu vysílání na 8 let. Dosavadní provozovatelé celoplošného vysílání s licenci po podání žádosti o licenci, dodržování licenčních podmínek a TPP, mají tedy přednostní právo na umístění v multiplexech, když se vzdají dosavadních kmitočtů, které využívaly v analogovém vysílání.

Kromě veřejnoprávního multiplexu 1 spravovaného Českou televizí jež vysílá ČT1, ČT2, ČT24, ČT4 a rozhlasové stanice, digitálně vysílá multiplex 2, jehož vlastníkem jsou České Radiokomunikace a.s.. V tomto datovém toku se vysílají programy jako TV Nova, Nova Cinema, Prima, Prima Cool a TV Barrandov. V dalším

---

⁸⁶ tamtéž

multiplexu vlastněným společností Czech Digital Group a.s. vysílá Prima Love, Public TV, Radio Proglas. Další využívané multiplexy jsou již regionální. Multiplex 4 spravující Telefónica O2 vysílá prozatím je v Praze, Brně a Ostravě.⁸⁷

Česká televize jako jeden z hlavních iniciátorů digitalizace a jako provozovatel ze zákona, podle nařízení vlády o technickém plánu přechodu, musí dosáhnout hodnoty 95% pokrytí obyvatelstva digitálním signálem a ostatní multiplexy hodnoty 70% obyvatel, aby mohlo dojít k úplnému vypnutí analogového vysílání. Termín vypnutí analogu podle TPP je stanoven 11. listopad 2011 s výjimkou oblastí Zlína a Jeseníku, kde k vypnutí dojde 30. června 2012. Podle *Průběžné zprávy* Českého telekomunikačního úřadu *o stavu digitalizace* bylo v polovině roku 2010 pokrytí digitálním signálem obyvatel České republiky následující:⁸⁸

- vysílací síť 1 – 96,5 %,
- vysílací síť 2 – 77,6 %,
- vysílací síť 3 – 61,3 % a
- vysílací síť 4 – 22,3 %.

Podle vyhodnocení Českého telekomunikačního úřadu ze dne 15. března 2010 přechod probíhá v souladu s harmonogramem stanoveným v TPP. Kromě multiplexu 4 jež nemá úplnou programovou náplň.

---

⁸⁷ Proč digitalizace? [online] [citováno 27. března 2011] dostupný z <<http://www.digitalne.tv/proc-digitalizace/>>

⁸⁸ Průběžná zpráva o stavu digitalizace televizního a rozhlasového vysílání v České republice [online] [citováno 28. listopadu 2011] dostupný z <http://www.ctu.cz/cs/download/digitalni_vysilani/prubezna_zprava_tpp_06-2010.pdf>

10. VEŘEJNOPRÁVNÍ TELEVIZE NA SLOVENSKU

Média na Slovensku mají svůj vznik a vývoj neodmyslitelně spojený s bývalou Československou republikou a vznik slovenských veřejnoprávních subjektů s rozpadem Československa. Dnešní legislativa obsah veřejné služby definuje a upravuje *zákonem č. 308/2000 Z.z. zo 14. septembra 2000 o vysielanie a retransmisii* (dále jen zákon o vysílání) §18 ukládá povinnosti provozovateli ze zákona, §3 definuje programovou službu ve veřejném zájmu ⁸⁹, která je dále upravena v jednotlivých předpisech veřejnoprávních institucí. Kromě Slovenské televize a Slovenského rozhlasu je za veřejnoprávní médium považovaná také Tisková agentura Slovenské republiky.

10.1. Historie

Slovenská televize vznikla 1.července 1991 a samostatně začala vysílat od 1.ledna 1993. Ze společného federálního okruhu Československé televize F1 se oddělil program STV1 a z druhého programu ČST2 se oddělil program STV2, který stejně jako první program vysílá celoplošně. Jejich názvy se v roce 2004 přeměnily na „Jednotka“ a „Dvojka“. V roce 2008 začal vysílat již digitálně sportovní program Trojka a ukončil vysílání k 1. červenci roku 2011. ⁹⁰

Televize byla zřízena *zákonem č. 254/1991 Z.z. z 24. mája o Slovenskej televízii*, jako veřejnoprávní nezávislá kulturní a vzdělávací instituce. Ovšem byla jasně závislá na státu a jeho finančních dotacích. Ve státním rozpočtu měla svou samostatnou kapitolu. Podle tohoto zákona neměla Rada pro Slovenskou televizi pevně stanovený počet členů. Byla jmenována po jednom členu za každou politickou stranu a hnutí ve Slovenské

---

⁸⁹ Programová služba ve veřejném zájmu je program zaměřený na vzdělávání a výchovu, má informační charakter, prezentuje kulturu s důrazem na kulturu slovenskou a národnostních menšin a poskytuje zpravodajství.

⁹⁰ Slovenská televize [online] [citováno 18. dubna 2011] dostupný z <http://cs.wikipedia.org/wiki/Slovenská_televize>

národní radě, tři členy jmenovala vláda, tři členy konzultační výbor (zástupci politických stran nezastoupených ve Slovenské národní radě, zástupci církví a občanských družení) a čtyři členy ústřední ředitel Slovenské televize. Nebylo zde také vyřešeno financování veřejnoprávní televize, která byla viditelně napojena na stát. Čili se nejedlo o nezávislé veřejnoprávní médium, tak jak bylo uvedeno v zákoně. Tento předpis byl několikrát pozměňován, ale problémy ve Slovenské televizi zřejmě volaly po větší změně, kterou zákonodárci udělali formou nového *zákona č. 16/2004 Z.z. o Slovenskej televízii*. (dále jen zákon o Slovenské televizi) Definoval službu veřejnosti, jako programovou službu, která má rozvíjet mimo jiné kulturní úroveň diváků bez ohledu na jejich pohlaví, věk, barvu pleti, vytvářet programy dramatické, umělecké a publicistické a vycházet z demokracie a humanismu. Mezi hlavní orgány patřila patnáctičlenná Rada Slovenské televize volena Národní radou Slovenské republiky (dále jen Národní rada) z kandidátů výboru národní rady, jež navrhují poslanci, právnické osoby působící v oblasti médií, kultury a vědy. Důležitá byla apolitičnost členů Rady ST, neslučitelnost funkce člena s jinými funkcemi například ve státní správě. Tříčlenná dozorná komise, která dohlíží nad hospodařením televize, byla volena po jednom členu Národní radou, prezidentem a vládou. Jako statutární orgán starající se o činnost televize byl generální ředitel volen tajným hlasováním Radou Slovenské televize. Zákon o Slovenské televizi ji přisuzuje oprávnění podnikat a upravuje její hospodaření s veřejnými penězi, které může používat jen na účely podle tohoto zákona. Mezi finanční zdroje patří koncesionářské poplatky, transfer ze státního rozpočtu, který je definován zvláštním předpisem tzv. Smlouva se státem a příjmy z vysílání reklam a teleshoppingu, dary, granty.

10.2. Současnost

Použití minulého času při popisu výše zmíněného zákona je oprávněné. V pojetí Slovenského rozhlasu a Slovenské televize nastala změna. Nikoli v pojetí obsahovém, ale spíše organizačním. Národní rada *zákonem č. 532/2010 Z.z. O Rozhlase a televizi Slovenska* (dále jen zákon o RTVS) zrušila k 1.lednu 2011 předpisy č.16/2004 Z.z. o Slovenskej televízii a č. 619/2003 Z.z. o Slovenskom rozhlase a tím i Rozhlasovou radu

a Radu Slovenské televízie, dozorčí komisi i funkci generálneho riaditeľa Slovenského rozhlasu a generálneho riaditeľa Slovenskej televízie. Obe tieto inštitúcie sa spojili ako organizačné složky v jeden celek.

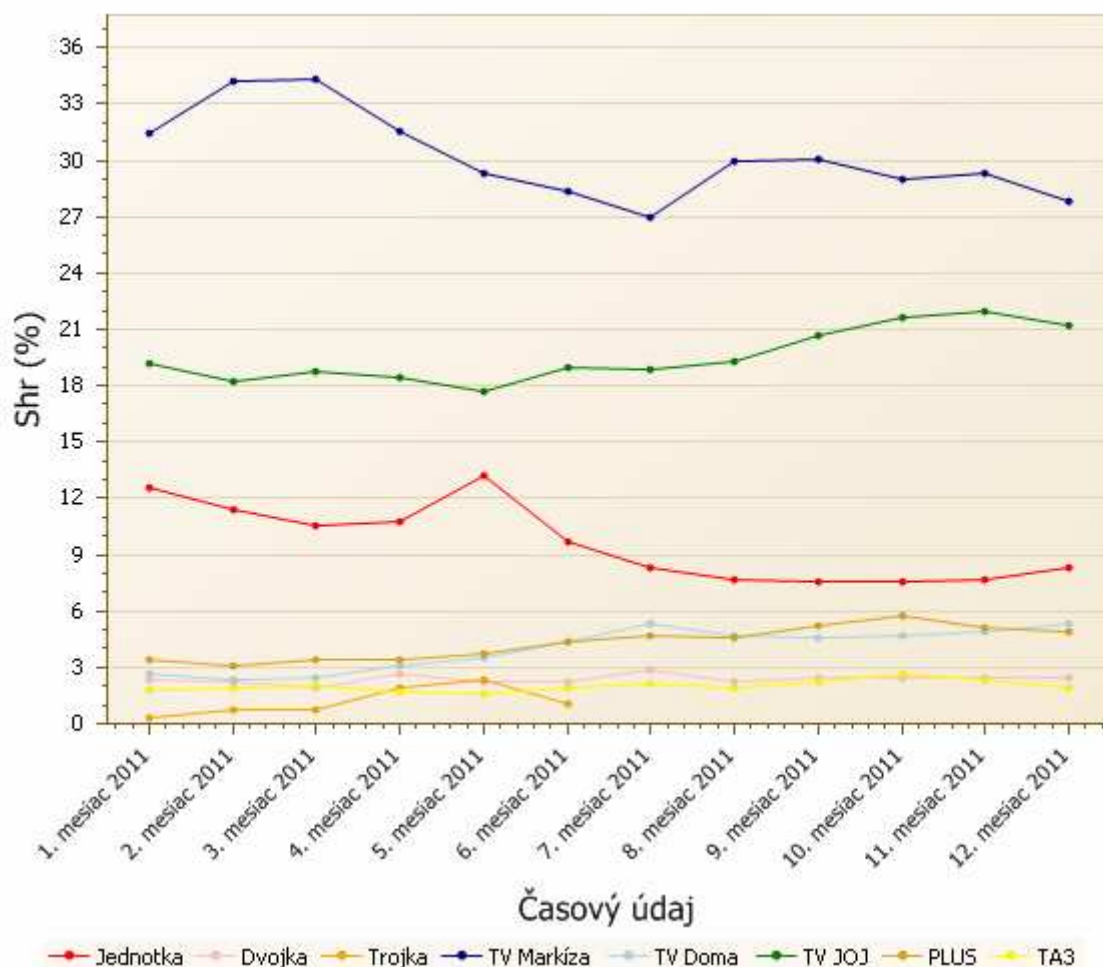
Ke spojenie došlo vzhľadom k finančným problémom a neefektívnosti Slovenskej televízie, ktorá hospodárila so ztrátou. Štát by týmto spojením mal ušetriť značnú sumu peňazí.⁹¹

RTVS vysiela dva celostátné programy (Jednotku, Dvojku). Jejimi komerčnými konkurentmi sú televízie Markíza, TV JOJ, TV Doma a spravodajská televízia TA 3. Zákon o RTVS pojmá rozhlas a televíziu ako samostatné jednotky hospodárejúce so svojím majetkom a zriaďuje pre ne orgány Rady RTVS a generálneho riaditeľa. Postavenie a úloha týchto dvoch verejnoprávných inštitúcií zostala rovnaká a to poskytovať univerzálnu, pestrou programovú službu pripravovanú na zásade redakčnej nezávislosti, ktorá je určená pre všetkých obyvateľov bez rozdielu, s cieľom rozvíjať ich kultúrnu identitu, podporovať právnu vedomosť verejnosti a soudržnosť spoločnosti. Zákon o RTVS umožňuje RTVS získavať finančné prostriedky z verejných prostriedkov, príspevkami zo štátneho rozpočtu, príjmi z reklamy a podnikateľskej činnosti. Získané finančné prostriedky nesmú byť použité na financovanie politickej strany či politického hnutia a musia byť použité výhradne na plnenie svojej hlavnej činnosti. Slovenská televízia naďalej vysiela dva celostátné programy. V diváckej sledovanosti programy RTVS nemajú veľký úspech. Nasledujúci graf predstavuje televíznu sledovanosť za rok 2011, ktorá je pre verejnoprávnú televíziu veľmi nízka až alarmujúca.

Televízne kanály Jednotka, Dvojka a Trojka sa na sledovanosti podieľajú iba 13,2 %. Najvyššiu sledovanosť na Slovensku majú komerčné televízie TV Markíza a TV JOJ.

---

⁹¹ Vláda schválila zlúčenie STV a SRO [online] [citované 18. prosince 2011] dostupné z <<http://medialne.etrend.sk/televizia-spravy/vlada-schvalila-zlucenie-stv-a-sro.html>>

Zdroj: spoločnosť PMT s.r.o. <http://www.pmt.sk/statistika.aspx>

10.3. Legislatívny rámec

Po zániku Českej a Slovenskej federatívnej republiky (ČSFR) a tým i Československej televízie k 31. prosince 1992, se z této státní instituce zrodily dva nové veřejnoprávní samostatné celky – Česká televize v České republice a Slovenské televízie operujúcí na Slovensku. O zrušení Československej televízie rozhodlo Federální shromáždění České a Slovenské federatívnej republiky na základě zákona 597/1992 Sb. o zrušení Československého rozhlasu, Československé televízie a Československé tiskové kanceláře, ve kterém je jasně stanoveno že majetek ČSFR s kterým mělo právo

hospodařit Československé televize, Československého rozhlasu a Československá tisková kancelář na území Slovenské republiky přechází do rukou republiky Slovenska. Pokud se neuplatní výše uvedené územní hledisko, použije se hledisko podílu počtu obyvatel České republiky a Slovenské republiky v poměru dva ku jedné.

Během federace federální shromáždění vydalo *zákon č. 468/1991 o provozování rozhlasového a televizního vysílání*, který rozlišoval provozovatele vysílání ze zákona a provozovatele vysílajícího na základě licence. Dále zřídil Federální radu pro rozhlasové a televizní vysílání (dále jen Federální rada pro vysílání), jako hlavního regulátora v této oblasti. Vedle Federální rady pro vysílání, byla na Slovensku ⁹² zřízena zvláštním *zákonem č. 294/1992 Z.z. o Rade Slovenskej republiky pre rozhlasové a televízne vysielanie* devítičlenná rada, volená Národní radou. Tento předpis byl nahrazen *zákonem č. 160/1997 Z.z. a také zrušen zákonem č. 308/2000 Z.z. zo 14. septembra 2000 o vysielaní a retransmisii* (dále jen zákon o vysílání), který postavení, působnost a pravomoci rady, jejíž nový název byl Rada pre vysielanie a retransmisi (dále jen Rada pro vysílání) upravuje ve svých ustanovení.

Za hlavní mediální zákon dnes považujeme výše zmíněný předpis z roku 2000, který byl několikrát novelizován pro soulad s evropskými právními předpisy. Ustanovuje hlavní regulační orgán, udává základní práva a povinnosti vysílatelům ze zákona (veřejnoprávní vysílatelé), provozovatelům jimž byla udělena licence umožňující televizní i rozhlasové vysílání ⁹³, poskytovatelům audiovizuálních služeb na vyžádání a s tím i reguluje obsah jejich vysílání. V rámci implementace evropského práva také stanovuje určitý podíl evropské tvorby a evropské nezávislé tvorby do vysílacího času provozovatelů, upravuje a reguluje obchodní sdělení zejména pro veřejnoprávní vysílatele. Regulací obsahu ochraňuje mladistvé, lidskou důstojnost a dává právo veřejnosti na informace.

Podmínky na udělování licencí i jejich odejmutí má na starosti Rada pro vysílání, jako státní orgán ustanovený tímto zákonem, který dohlíží na dodržování právních předpisů mediálního odvětví a v rámci své pravomoci může porušení těchto

---

⁹² V České republice byla zákonem č. 103/1992 o Radě České republiky pro rozhlasové a televizní vysílání zvolena také devíti členná rada. Předpis č. 231/2001 o provozování rozhlasového vysílání tento zákon zrušil a zřídil výše zmíněný regulační orgán jako třináctičlenný správní úřad, upravující její náležitosti ve svém znění.

⁹³ Televizní vysílání na 12 let, rozhlasové vysílání na 8 let.

zákonů sankciovat. Technickou stránku věci, do které spadá plán využívání frekvenčního spektra, má na starosti Telekomunikačný úrad Slovenskej republiky.

Vysílatel vysílá programy svobodně a nezávisle, je povinný zabezpečit všestrannost vysílání, objektivnost, nestrannost zpravodajství a dodržovat ochranu zdroje a obsahu informací. Ochraňovat nezletilé a lidskou důstojnost nevysíláním takové programové služby, která propaguje násilí, nenávisť, znevažuje pohlaví, rasu, sociální původ nebo národnostní menšiny. Pokud vysílatel odvysílal nepravdivou či zkreslenou informaci o osobě, má tato fyzický či právnická osoba právo na opravu. Vysílatel musí vést statistiku odvysílané programové služby, podíl programu ve veřejném zájmu, evropské produkce a podílu evropské nezávislé produkce⁹⁴, které je vysílatel ze zákona povinen vyhradit 20% celkového času ve vysílání v každé televizní programové službě. Provozovateli ze zákona jsou tímto předpisem přiděleny dva analogové terestricky vysílané okruhy jež musí využívat na plnění svého poslání. Upravuje osobité povinnosti vysílatele ze zákona, jež musí v celoplošném⁹⁵ digitálním vysílání zajistit 50% programů skrytými titulky a 20% s hlasovým komentářem pro nevidomé. Naproti tomu vysílatel s licenci má tuto povinnost u skrytých titulků pouze 10% a u hlasových komentářů 3%.

Mezi další důležité zákony nezbytné pro fungování mediálního trhu a jeho subjektů je *zákon č. 68/2008 o úhradě za služby veřejnosti poskytované Slovenským rozhlasem a Slovenskou televizí*, který nahradil zákon o koncesionářských poplatcích, o kterém se zmiňuji v kapitole o financování.

Pro regulaci obsahu reklamy Národní rada vydala zákon č. 147/2001 Z.z. o reklame. Pro regulaci elektronických komunikací platí *zákon č. 610/2003 Z.z. z 3. decembra 2003 o elektronických komunikáciách* (dále jen zákon o elektronických komunikacích), který ustavuje Telekomunikačný úrad Slovenskej republiky, jako hlavní regulační orgán v oblasti elektronických komunikací, kterým je také Ministerstvo dopravy, pôšt a telekomunikácií Slovenskej republiky. Zákon reguluje soutěž v elektronických komunikacích, dává práva povinnosti orgánům dohledu, reguluje služby pro koncové uživatele, nastavuje všeobecné podmínky pro poskytování sítí a služeb a další.

---

⁹⁴ Rada pro vysílání může v licenci vysílateli určit velikost podílu evropské tvorby.

⁹⁵ Celoplošným vysíláním je míněno vysílání, jež pokrývá alespoň 80% obyvatel

10.3.1. Autoregulace

Mezi základní vnitřní předpisy, které si orgány státní správy či jmenované orgány veřejnoprávního média navrhnou sami, patří například statuty. Jsou to závazné dokumenty a řídí se jím všichni pověřené osoby. Mezi takové patří *status Rady pro vysílání*, který schvaluje předseda Národní rady. Obsahuje organizační strukturu tohoto orgánu, její činnost a působnost. Status Rady RTVS, který rovněž schvaluje předseda Národní rady, upravuje vztahy Rady RTVS k rozhlasu a slovenské televizi a generálnímu řediteli. Rada se také usnává podle svého jednacího řádu.

Postavení, činnost, hospodaření a financování a organizační struktura RTVS je mimo zvláštních právních předpisů popsána ve statusu RTVS, který předkládá generální ředitel Radě RTVS ke schválení. Statut jasně vymezuje postavení nově vzniklého média jako veřejnoprávní, nezávislé kulturní instituce jež svou činnost vykonává na vlastní odpovědnost. Poskytuje univerzální službu všem se snahou zajistit občanům kulturní rozvoj, všestranné informace pro svobodné vytváření názorů. Shrnuje výčet její hlavní úkoly, povinnosti, orgány a způsoby hospodaření. . Víceméně se jedná o zkrácenou verzi zákona zřizující RTVS. O organizačních věcech rozhoduje organizační řád.

10.4. Regulační orgány

10.4.1. Rada pre vysielanie a retransmisiiu

Je orgán státní správy s celostátní působností, zřízen zákonem o vysílání, který dohlíží na dodržování předpisů v oblasti vysílání, přenosu a poskytování audiovizuálních mediálních služeb a podílí se na tvorbě mediálních zákonů. Spolupracuje s Telekomunikačným úradom Slovenskej republiky a mezinárodními organizacemi, státními orgány v oblasti vysílání a tímto také vykonává dohled na dodržování předpisy Evropské unie a Rady Evropy. Vede evidenci provozovatelů vysílání a registrovaných provozovatel vysílání, jimž uděluje a odjímá licence a registrace. Upozorňuje je na chyby, porušení předpisů a licenčních podmínek, za které může udělovat sankce formou peněžní pokuty či odnětí licence či registrace. Rada pro vysílání přihlíží zejména na to,

aby byla zachována pluralita médií a žadatel o provozování vysílání měl v pořádku majetkoprávní vztahy, vyváženou programovou skladbu a měl podíl na přínosu ve výrobě programů ve veřejném zájmu.

Rada pro vysílání má od svého zřízení devět členů⁹⁶. Poslanci, občanská sdružení z oblasti sportu, kultury, vzdělávání a církví předkládají návrhy kandidátů výboru národní rady. Ty vyhovující Národní rada Slovenskej republiky (Národní rada) jmenuje na šest let, s tím, že každé dva roky se jedna třetina členů obměňuje. Ze svých řad si pak členové zvolí předsedu a místopředsedu rady. Členství v Radě pro vysílání je neslučitelné s jakoukoli funkcí ve státní správě a samosprávě, politických stranách nebo v jakékoliv organizaci v mediální sféře a končí uplynutím období, vzdání se funkce či odvoláním z důvodu neplnění daných předpokladů na výkon funkce nebo pokud člen rady jedná v rozporu se statutem rady nebo svou činnost nevykonává po šesti po sobě jdoucích měsících. Rada pro vysílání je povinna si sestavit svůj rozpočet, závěrečný účet a předložit jej Ministerstvu financí a výboru národní rady a dále také předložit návrh statutu rady. Důležitým dokumentem o její činnosti, stavu vysílání a poskytování audiovizuálních služeb za daný kalendářní rok je výroční zpráva, kterou rada předkládá Národní radě. Obsahuje úkoly na příští kalendářní rok, seznam všech vysílatelů s licencií a registrovaných provozovatelů vysílání, statistiky o odvysílaných programech, o vysílání evropských děl a nezávislé produkce. Dále analýzu programových služeb vysílatele ze zákona a vysílatele s licencií, podíl odvysílání programu ve veřejném zájmu, stížnosti, přehled uložených sankcí a účetní uzávěrku podle osobitého předpisu Ministerstva kultúry a Ministerstva školstva předkládá správu o zhodnocení stavu úrovně mediální gramotnosti. Rada má své povinnosti upravené také v rámci samoregulace stanovené zákonem ve Statutu Rady pro vysílání.

Výdaje na činnost rady plynou ze státního rozpočtu a jejími příjmy jsou příjmy státu.

---

⁹⁶ Podle zákona o vysílání, v České republice má RRTV členů třináct, jež jmenuje a odvolává předseda vlády na návrh Poslanecké sněmovny

10.4.2. Telekomunikačný úrad Slovenskej republiky

Je zřízen zákonem o elektronických komunikáciách jako národní regulátor určující úhrady za poskytování elektronických komunikací sítí a služeb a za právo používat frekvence. Spolupracuje s Ministerstvem dopravy pošt a telekomunikací, s nímž vypracovává národní tabulky frekvenčního spektra a vykonává správu frekvenčního spektra. Komunikuje s Radou pro vysílání v otázkách udělování kmitočtů provozovatelů vysílání. Spolupracuje také s provozovateli sítí, Slovenskou obchodní inšpekciou, Protimonopolným úradom Slovenskej republiky a Evropskou komisí. Zabezpečuje mezinárodní vztahy s ostatními regulačními orgány a podporuje rozvoj společného trhu Evropské unie. Chrání zájmy koncových uživatelů⁹⁷ a poskytuje jim informace. Ve vlastní působnosti vydává obecně závazné právní předpisy v souladu s tímto zákonem a ukládá sankce. V čele úřadu je předseda jež je na návrh vlády volen a odvoláván Národní radou.

10.5 Orgány veřejnoprávní televize

10.5.1. Rada Rozhlasu a televízie Slovenska (RRTVS)

Orgán je zřízen zákonem o Rozhlase a televizi Slovenska , jež dohlíží na dodržování tohoto zákona a plnění úkolů veřejnoprávní televize a rozhlasu a nad jejich hospodařením s majetkem a efektivním využívání veřejných prostředků. Rada RTVS má devět členů⁹⁸ zvolených nadpoloviční většinou přítomných poslanců Národní rady a to tak, aby byla složena z třech odborníků v oblasti rozhlasového vysílání, třech z oblasti televizního vysílání, dva odborníci z oblasti ekonomie a jeden z oblasti právní.

---

⁹⁷ Koncový uživatel je osoba, která používá nebo požaduje veřejně dostupnou službu. Je to také spotřebitel a v případě rozhlasového televizního vysílání posluchač a divák. §5 ods.6 610/2003 o elektronických komunikáciách.

⁹⁸ Ve zrušeném zákoně o Slovenskej televízii měl tento dozorní orgán členů patnáct. V České republice má Rada ČT členů rovněž patnáct volených parlamentem České republiky.

Návrhy na kandidáty mohou předkládat právnické osoby působící v kultuře, médiích, ekonomie, práva, vědy apod. Funkce člena rady je neslučitelná s funkcemi například ve státní správě a samosprávě. Dále členové rady nesmí vykonávat funkci v politických stranách a nesmí být pracovněprávním vztahu s politickou stranou i s RTVS. Zvolený člen má funkční období na šest let, každé dva roky se obměňuje jedna třetina členů. Národní rada odvolá člena či všechny členy z funkce ve chvíli, kdy člen vykonává další a to neslučitelnou funkci nebo po třech následujících měsících nevykonává svou činnost. Jednání rady řídí předseda Rady RTVS zvolen tajným hlasováním dvouřetinovou většinou rady. Tyto jednání jsou veřejné a vede se o nich zápis.

Členové RRTVS určují odměnu generálnímu řediteli a mohou podat návrh výboru národní rady na jeho odvolání. V rámci samoregulace schvaluje organizační řád, statut programových pracovníků, statut RTVS a statut Rady RTVS detailněji popisující její povinnosti, který předkládá předsedovi Národní rady ke schválení. Projednává Koncepti řízení a rozvoje, programovou službu předloženou generálním ředitelem, Smlouvu se státem a návrh Dodatku k této smlouvě. Dále projednává a schvaluje Výroční zprávu o činnosti RTVS a s tím i správu o své činnosti, které předkládá výboru národní rady. V její pravomoci je schvalování návrhu rozpočtu RTVS, účetní uzávěrku, návrhy na podnikatelské záměry a použití rezervního fondu. Navrhuje kandidáty na členy dozorčí. Bere na vědomí veškeré upozornění a rozhodnutí o uložení sankce od Rady pro vysílání.

10.5.2. Generálny riaditeľ RTVS

Je statutárním orgánem, jež je zřízen zákonem o Rozhlase a televízii Slovenska, rozhodující o veškerých otázkách Rozhlasu a televízie Slovenska, pokud výlučně nespádají do kompetencí Rady RTVS. Generálního ředitele volí nadpoloviční většina přítomných poslanců Národní rady⁹⁹, na základě výběrového řízení přihlášených kandidátů, splňující podmínky stanovené zákonem. Důležitá je apolitičnost a neslučitelnost funkcí jak je tomu u Rady RTVS. Kandidáti dále musí předložit projekt

---

⁹⁹ Podle zrušeného zákona o Slovenskej televízii byl generální ředitel volen Radou Slovenskej televízie.

řízení a rozvoje RTVS. Pětileté funkční období skončí uplynutím doby, vzdáním se funkce nebo odvoláním z funkce (odvolává Národní rada), pokud generální ředitel například nevykonává svou funkci po tři sobě jdoucí měsíce nebo pokud RTVS neplní úkoly plynoucí ze zákona či činnost instituce není v souladu se schváleným rozpočtem. Podněty na odvolání může podat i Rada RTVS. Na bedra generálního ředitele tedy padá předkládat Radě RTVS Koncepti řízení a rozvoje, programovou službu s důrazem na veřejný zájem, návrh Smlouvy se státem a návrh jejího Dodatku na příslušný kalendářní rok, která se pak po projednání s Radou RTVS se státem následně uzavírá. Radě RTVS předkládá návrh rozpočtu, programový koncept vysílání, statut RTVS a statut programových pracovníků, správu o hospodaření podle rozpočtu a Výroční zprávu o činnosti Rozhlasu a televízie Slovenska za předcházející kalendářní rok.

10.6. Financování

Finanční příjmy RTVS stanovuje zákon o Rozhlase a televízii Slovenska. Mezi příjmy patří úhrada za služby veřejnosti v oblasti vysílání ustanovená *zákonem č. 68/2008 Z.z. z 15. februára 2008 o úhrade za služby verejnosti poskytované Slovenskou televíziou a Slovenským rozhlasom* (dále jen zákon o úhradě), kde platitelem úhrady je fyzická osoba odebírající elektřinu a zaměstnavatel zaměstnávající alespoň tři zaměstnance. Zrušený zákon z roku 1995 o koncesionářských poplatcích, považoval za koncesionáře pouze vlastníka televizního přijímače a výše poplatku stanovilo Ministerstvo financí vyhláškou. Nynější sazbu stanovuje zákon o úhradě (sazba televizního poplatku činí 4,64 €¹⁰⁰) a rozděluje získané příjmy 70% televizi a 30% rozhlasu. Pro výběr poplatku byla zřízena obchodní společnost RTVS s.r.o., která zároveň vykonává kontrolu nad výběrem a vede evidenci plátců úhrady. Na evidenci se podílí i dodavatel elektřiny, který je povinen výběrateli za úhradu poskytnout potřebné údaje o příjemci elektřiny, stejně tak i Sociální pojišťovna, Úřad práce a sociálních věcí a další. Valné shromáždění společnosti volí Dozorčí radu. Od povinnosti platit úhradu jsou osvobozeni lidé

---

¹⁰⁰ Sadzby uhrad v euro [online] [citováno 30. března 2012] dostupný z <https://www.uhrady.rtvsk.sk/rtvs/?__id=mmFHlavni.RightsAdapter.aaSetFilterFO&_sid=lhdFr61sGtK7nV8v&_fs=N&_ts=41000%2C5721296065>

s těžkým zdravotním postižením nebo platitel žijící v domácnosti s takovou osobou, předškolní zařízení, školy, nemocnice, léčebny, zařízení sociálních služeb a další. RTVS si zřizuje Rezervní fond, který tvoří zisk z činnosti po zdanění a je využit na úhradu při ztrátách. Rozhlas a televize Slovenska jsou také z důvodu nedostačujících příjmů dotováni Státem ze státního rozpočtu a to na základě Smlouvy se státem, respektive s Ministerstvem kultury podle § 21 zákona č. 532/2010 Z.z., která se uzavírá na 5 let (do roku 2014). Jedná se o rámcovou úpravu vzájemných práv a povinností smluvních stran o obsahu, cílech a zabezpečení služeb veřejnosti v oblasti televizního vysílání. Obsahuje závazek státu poskytnout finanční prostředky na realizaci stanoveného programu. Rozsah programového závazku, jeho charakteru a finanční výše¹⁰¹ ze státního rozpočtu (minimální výše 10 000 000 eur) je specifikovaná na každý rok písemně ve formě Dodatku ke smlouvě, jehož návrh předkládá Radě RTVS generální ředitel. Na druhé straně Rozhlas a televize Slovenska má závazek plnit stanovený programový závazek, který se zaměřuje na tvorbu původních programů ve veřejném zájmu odvysílané v premiéře, či kinematografická díla a investiční účelové projekty. Finanční prostředky nesmí být například využity na výrobu zpravodajství, publicistiky a na nákup zahraničních programů. Veřejnoprávní televize je povinna o finančních prostředcích vést zvláštní účetní evidenci a zbylé nečerpané prostředky vrátit na výdajový účet Ministerstva kultury.

Situace se tedy od roku 1991 moc nezměnila, kde zákon o Slovenské televizi hovořil o jejím přímém napojení na Státní rozpočet. Dnešní legislativa tuto formulaci vypouští, ovšem bez napojení na státní rozpočet na základě Smlouvy se státem – by televize nemohla fungovat. Tento smíšený model financování činí veřejnoprávní instituci závislou na státu a může ohrozit její nezávislé postavení. Bohužel na malých mediálních trzích je tento stav zřejmě nevyhnutelný, kdy příjmy z koncesionářských poplatků jsou nedostačující. Výše poplatku je určována na Slovensku i v České republice parlamentem, tudíž nemůže aktivně zohledňovat ekonomické ukazatele jako je inflace. Tyto nedostatky potkávají jak českou tak i zejména slovenskou veřejnoprávní instituci od jejich založení. Zejména na Slovensku, kde existuje evidentní finanční závislost instituce, tak dnes i o nezávislosti řízení můžeme pochybovat, když volba

---

¹⁰¹ Podle Dodatku č. 1 MK - 80/09/M na rok 2010, se stát (Ministerstvo kultury) zavázal poskytnout, v této době ještě Slovenské televizi, příspěvek ve výši 12 500 000 ,- Eur

generálního ředitele již není v rukou rady instituce, ale opět parlamentu. Spojením televize a rozhlasu jako jednu instituci zřejmě má vyřešit problém financování zejména slovenské televize, která v roce 2009 i 2010 hospodařila se ztrátou.

Podle Výroční zprávy 2010 mezi příčiny neplnění rozpočtu byl dopad hospodářské krize, uzavírání smluvních závazků nad rámec schváleného rozpočtu v oblasti výroby programu, nestálost a výkonnost programové struktury televize, ztráta pozice a podílu na reklamním trhu. Televize ve své rozpočtu pocítila zejména ztrátu v položce dotace. Namísto plánovaných 19 740 000 eur dostala pouze 11 783 210 eur.¹⁰²

Významný výpadek zaznamenaly též tržby z reklamního vysílání, porovnáním plánu a skutečnosti na rok 2010 vznikl rozdíl -7 960 321 €.

10.7 Reklama

Reklama, teleshopping a sponzoring jsou upravovány zákonem o vysílání a k nim se váží určité povinnosti vysílatele (jako například nepoškozovat zájmy spotřebitele, neohrožovat mravnost nezletilých apod). Pokud předpis nestanoví jinak je zakázáno vysílat politické reklamy, jež se rozumí zejména podporu politické strany, politického hnutí či člena strany. Zákon umožňuje vysílateli s licenci zařadit reklamní šoty či teleshopping i během vysílání programu, vysílateli programové služby ze zákona tuto možnost nemá. Naopak má i upraven časový rozsah pro vysílání reklamy a teleshoppingu, jež nesmí přesáhnout 0,5% denního vysílacího času¹⁰³, který se může navýšit na 2,5% denního vysílacího času vyhrazeného pro teleshopping. V rámci jedné vysílací hodiny nesmí reklamní šoty a telenákup přesáhnout dvanáct minut, u vysílatele ze zákona od 19:00 do 22:00 nesmí reklama přesáhnout osm minut. Zákon o vysílání zakazuje skrytou reklamu, dále reguluje vysílání reklamy na alkoholické nápoje a zakazuje reklamu zaměřenou na tabákové výrobky, léky, zbraně a střelivo. Upravuje formu a způsob uvádění reklamy, teleshoppingu a jejich zařazování do vysílání. Další

---

¹⁰² Výroční správa STV 2010, str. 88.

¹⁰³ V České republice zákon č. 302/2011 Sb. rozsah reklamy ponechal na ČT2 ČT4 na 0,5% denního vysílacího času a to pouze do skončení přechodu na digitální vysílání.

obsahovou regulací reklamy se zabývá zvláštní zákon č. 147/2001 Zz. z 5. apríla 2001 o reklame (dále jen zákon o reklamě)

Regulace, podle zákona o vysílání, nastává také ve sponzoringu , který nesmí ovlivnit obsah programové služby. Vysílatel musí zaručit jasné označení spnzorovaného programu a musí zabezpečit, aby sponzoring nepodporoval přímo nákup, prodej nebo pronájem zboží či služeb sponzora. Je zákázáno sponzorovat zpravodajství a politickou publicistiku, kromě předpovědi počasí, informace o dopravní situaci a sportu. Sponzorem nesmí být právnická či fyzická osoba mající za hlavní činnost prodej cigaret nebo jiných tabákových výrobků.

Dozor nad dodržováním zákona o reklamě a ukládání sakncí mají na starosti Slovenská poľnohospodárska a potravinárska inšpekcia, Štátny ústav pre kontrolu liečiv, Štátny ústav pre kontrolu veterinárnych liečiv a Slovenská obchodná inšpekcia. Rada pro vysílání má ve své pravomoci pokutovat vysílatele pokud porušil podmínky vyplývající ze zákona o vysílání.

11. VEŘEJNOPRÁVNÍ TELEVIZE V POLSKU

Polská veřejnoprávní média stejně jako v ostatních částech střední a východní Evropy mají mladou historii. Vývoj masových médií byl poznamenán dlouholetým komunistickým režimem a funkce sloužit veřejnosti bez propagandy a oslavování ideologie se začala formovat až po roce 1989. Za veřejnoprávní média se kromě Telewizja Polska považuje i Polský rozhlas.

11.1 Historie

V Polsku začaly první pokusy o televizní vysílání již v roce 1937, ale jejich rozvoj přerušila druhá světová válka. Vznik Polské televize se datuje k říjnu roku 1952 se sídlem ve Varšavě, kdy odvysílala svůj první program a pravidelné vysílání zahájila o pár měsíců později jednou týdně. Nebyla to samostatná instituce tak jak ji známe dnes.

Televizní tým působil v rámci Polského rozhlasu, jež měl v rukou Výbor pro rozhlasové a televizní vysílání (dále jen Výbor), jako ústřední státní orgán s monopolem na vysílání. Na starosti měl tvorbu, šíření programu, organizaci a řízení Polského rozhlasu a televize. Výbor byl zrušen až začátkem roku 1993, na základě nového vysílacího zákona z roku 1992 díky němuž vznikla i Polská televize jako akciová společnost.¹⁰⁴

Za dob komunismu se televize technicky zdokonalovala, docházelo k výstavbě nových vysílačů a vznikaly tak regionální televizní pobočky. V roce 1970 Polská televize divákům nabízela dva celostátně vysílané programy a o rok později i barevné vysílání, ačkoli většina lidí si barevné televizory dovolit nemohla. Diváci mohli vidět pořady různých žánrů od vzdělávacích, sportovních až po zábavné či pro děti.¹⁰⁵

Ovšem v televizi bylo viděno pouze to, co vláda dovolila. Díky cenzuře jež postihovala všechna média, diváci neměli zprávy ze světa a mezi zahraniční programy patřily zejména ty sovětské. Tento dohled měl na starosti Úřad řízení tisku, publikací a veřejných vystoupení, zřízen na základě dekretu z roku 1946, který stejně jako všechny státní orgány podléhal ústřední vládě.¹⁰⁶ Ke změně došlo v roce 1989, kdy se země po pádu komunistické strany začala ve všech oblastech života transformovat v demokratický stát. Zejména média potřebovaly očistit od ideologického vedení a zavést legislativní rámce pro své fungování, který do této doby chyběl.

---

¹⁰⁴ Telewizja Polska [online] [citováno 9. června 2011] dostupný z <http://pl.wikipedia.org/wiki/Telewizja_Polska>

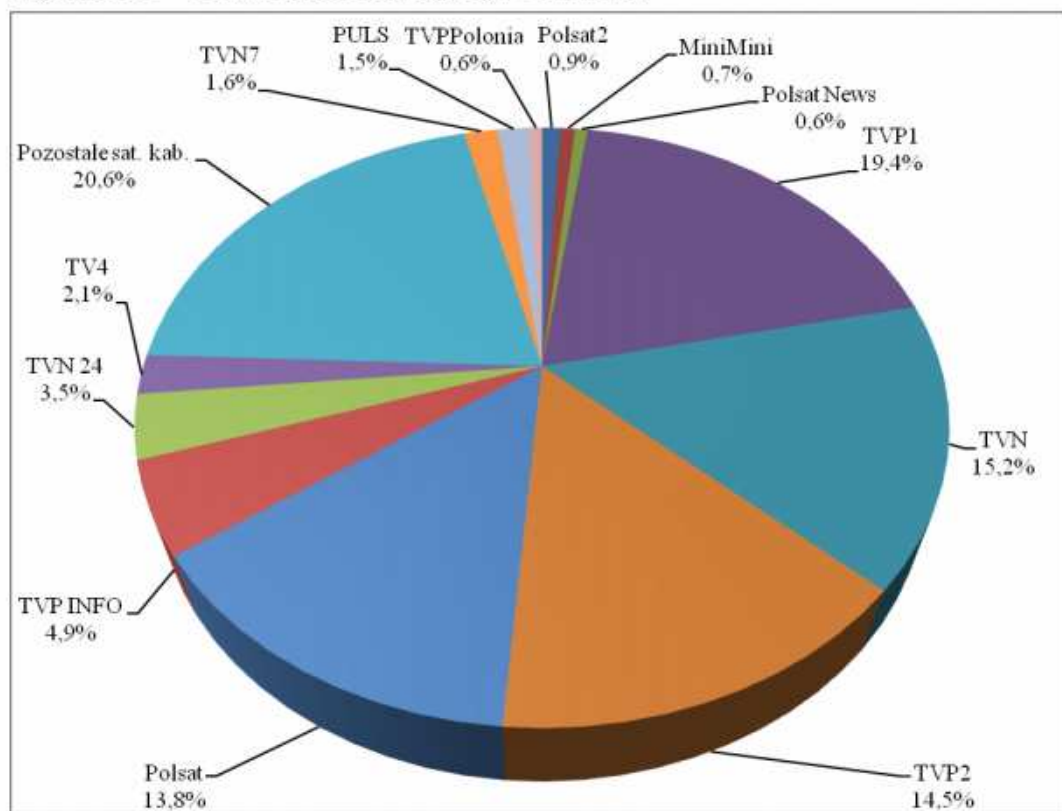
¹⁰⁵ Telewizja Polska [online] [citováno 2. prosince 2011] dostupný z <http://pl.wikipedia.org/wiki/Telewizja_Polska>

¹⁰⁶ Cenzura w Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej [online] [citováno 9. června 2011] dostupné z <http://pl.wikipedia.org/wiki/Cenzura_w_Polskiej_Rzeczypospolitej_Ludowej>

11.2. Současnost

Telewizja Polska SA (dále jen Polská televize nebo TVP). Vznikla z části státního majetku jako akciová společnost, jejímž vlastníkem je stát. Legislativní ukotvení (stejně tak i Polský rozhlas) má v zákoně ze dne 29. prosince 1992 *ustawa o radiofonii i telewizji* (dále jen zákon o vysílání), podle něhož dostala potřebné kmitočty k plnění svých povinností od Úřadu elektronických komunikací. Díky nim TVP vysílá tři celostátní programy (TVP1, TVP 2, TVP Info), několik regionálních, také tématické programy a satelitní TV Polonia, jako kanál vysílaný pro diváky v zahraničí. Úkoly a cíle veřejnoprávní televize stanovuje také zákon o vysílání. Mezi ně patří zejména výroba přenos programů nabízející kulturu, informační služby, publicistiku, zábavu, vzdělávání a sport. Důraz je kladen na pluralismus, nestrannost, inovace a kvalitu. Svým programem by měla podporovat umělecké, literární, vědecké a vzdělávací činnosti. Tato akciová společnost se dále řídí obchodním zákoníkem o obchodních společnostech. Forma financování je podrobněji popsána v kapitole o financování. Orgány, jež mají na starosti vedení, organizaci a tvorbu programu této společnosti jsou správní rada, dozorčí rada, programová rada a valná hromada jejíž činností je stanovena zákonem o vysílání a zabývá se jimi kapitola o regulačních orgánech veřejnoprávní televize. Navzdory tomu, že od 90. let, kdy začaly na trh pronikat komerční média a začaly se dělit o diváckou sledovanost, si TVP drží své postavení v divácké sledovanosti – v roce 2010 dosáhla 39,4 % diváků.

Wykres nr 52 Podział rynku telewizyjnego w 2010 roku

*w kategorii pozostałe satelitarne kablówce mieszczą się programy, których udział nie przekroczył 1% z wyjątkiem Disney Channel (1,2%), którego nie wyszczególniono odrębnie ze względu na brak polskiej koncesji

Zdroj: Informacja o podstawowych problemach radiofonii i telewizji w 2010 roku, str. 83

11.3. Legislativní rámeček

Televize až do roku 1992 neměla pevné legislativní ukotvení. Byla v rukou státu, který vlastnil monopol na vysílání čili duální systém vysílání začal v Polsku vznikat teprve v 90. letech, kdy právní předpisy umožnily vznik komerčním televizím na základě udělení licence nebo registrace. Od roku 2004, kdy se Polsko stalo členem Evropské unie, bylo nutné implementovat směrnice EU o audiovizuálních službách do polského práva.

Podle zákona o vysílání, mají právo vysílat mediální službu fyzické i právnické osoby, obchodní společnosti, které k tomu získali licenci. Mediální služba je poskytována formou programu, za kterou nese vysílatel redakční odpovědnost. Program

podporuje vzdělávací činnost, charitativní činnost, respektuje křesťanský hodnotový systém, všeobecnou etiku a snaží se posílit národní identitu.

Pro dohled nad dodržování právních předpisů a licenčních podmínek je ustanovena Národní rada pro vysílání (dále jen Národní rada) mající velice silné postavení. Po konzultaci s Úřadem elektronických komunikací předseda Národní rady zveřejní informace o možnostech získání licence a podávání žádostí o ni. Stanovují se zejména technické a programové podmínky, počet koncesí a doba na kterou může být licence udělena. Předseda Národní rady zveřejní seznam účastníků licenčního řízení.

Tyto procesy byly zahájeny začátkem 90. let, kdy první licencovanou komerční televizí se stal Polsat v roce 1995, dále začátkem 21. století přibýly další komerční stanice například TV4, TVN.¹⁰⁷ Zákon dále stanovuje podmínky za kterých lze koncesi poskytnout, odmítnout či zrušit. S tím souvisí i ukládání pokut.

Zákon stanovuje jednotlivé podíly evropské tvorby, evropské nezávislé tvorby a původních polských pořadů, kteří vysílatelé musí do svého programu zařadit. Národní rada může svým nařízením určit procentní podíly například pro specializované programy. Důležitým zdrojem financování komerčních, ale i veřejnoprávních médií je reklama, teleshopping a sponzoring, které zákon o vysílání a Národní rada svými nařízenými, snaží regulovat. Podrobněji o obchodních sděleních v kapitole o reklamě.

Jak bylo již zmíněno zákon o vysílání uvádí posláním veřejné služby a zřizuje Polskou televizi, která nemá svůj vlastní právní předpis, jak je tomu například v České republice nebo na Slovensku. Polská televize má za úkol vytvářet a šířit celostátní, regionálních programy a programy pro příjem v zahraničí. Snaží se sledovat demokratické, sociální a kulturní potřeby občanů i menšinových skupin. Její programová nabídka podporuje vzdělávání, uměleckou i vědeckou činnost a slouží k mediální výchově a šíření sportu. Svou programovou skladbou vytváří názorů občanů a formuje tak veřejného mínění. V rámci své činnosti má na starosti také výstavbu, provoz vysílačů a rozhlasových a televizních stanic.

Mezi další zákony upravující mediální trh je *Ustawa Prawo telekomunikacyjne*

---

¹⁰⁷ ŠMÍD M.: *Veřejnoprávní a soukromé televize v některých evropských zemích, Studie zpracovaná pro Parlament České republiky 2004* [online] [citováno 4. února 2012] dostupný z: < <http://tucnak.fsv.cuni.cz/~smid/txtty.htm> > str. 21

(dále jen telekomunikační zákon) z 16. července 2004, který v sobě zahrnuje rovněž směrnice Evropské unie. Zákon vytváří podmínky na podporu hospodářské soutěže v rámci telekomunikačního trhu, definuje pravidla pro poskytování telekomunikačních sítí a souvisejících zařízení, práva a povinnosti telekomunikačních společností, podmínky pro poskytování telekomunikačních služeb a pro ochranu uživatelů koncových zařízení a podmínky pro šíření a distribuci rozhlasových a televizních programů. Zákonem se řídí Úřad elektronických komunikací, který dohlíží na trh komunikačních služeb, komunikuje s Národní radou pro vysílání v otázkách udělování kmitočtů a dohlíží nad dodržováním právních předpisů.

Mezi další právní předpisy týkající se mediální oblasti patří:

- Ústava Polské republiky z 2. dubna 1997
- zákon ze dne 29. prosince 2005 o transformaci rozdělení úkolů a pravomocí státních orgánů odpovědných za komunikaci a vysílání
- zákon ze dne 21. dubna 2005 o koncesionářských poplatcích
- Nařízení Národní rady pro vysílání ze dne 13. dubna 2011 o výši licenčních poplatků za využívání rozhlasových a televizních přijímačů a o platbě předem na rok 2012
- Nařízení Národní rady ze dne 3. června 2004 o způsobu reklamy a teleshopingu v rozhlasovém a televizním vysílání.

11.3.1. Autoregulace

Mimo základní právní rámec, je Polská televize vázána svým statutem. Ten definuje její postavení a poslání jako vysílatele veřejné služby. Vzhledem k tomu, že se jedná o akciovou společnost vymezuje její kapitál a vymezuje její obchodní činnost. Upravuje vzájemné vztahy mezi správní radou, dozorčí radou a valnou hromadou. Svůj status má i Úřad elektronický komunikací a Národní rada pro vysílání.

11.4 Regulační orgány

11.4.1 Krajowa Rada radiofonii i telewizji (Národní rada pro vysílání)

Byla ustanovena zákonem o vysílání z roku 1992 jako orgán státní kontroly ve věcech rozhlasového a televizního vysílání. Je zakotvena také v Ústavě z roku 1997, kde zaručuje svobodu projevu a právo na informace. Skládá se z pěti členů¹⁰⁸ s šestiletým funkčním obdobím, jež po dvou jmenuje prezident Polské republiky a Sejm (dolní komora Parlamentu) a jednoho člena jmenuje Senát. Zvolení členové mají bohaté znalosti a zkušenosti v mediální oblasti a ze svého středu si zvolí předsedu a místopředsedu. Funkce člena je neslučitelná s členstvím v politických stranách, odborových organizacích a jiných veřejných funkcích. Člen může být ze své funkce také odvolán a to z důvodu odsouzení za spáchání úmyslného trestného činu, pokud je neschopen plnit svou funkci nebo podal-li nepravdivé prohlášení či porušil ustanovená zákona nebo sám odstoupil.

Orgán přijímá jednací řád a vykonává svoje povinnosti prostřednictvím Úřadu národní rady pro vysílání, jehož činnost je financována ze státního rozpočtu. Rada se řídí podle zákona o vysílání a svého statusu, podle kterých do její kompetence spadá rozhodování o udělování a odjímání licencí a registrací, stanovuje rovněž licenční poplatky a také výši předplatného (koncesionářského poplatku) za podmínek uvedených v zákoně ze dne 21. dubna 2005 *o opłatach abonamentowych* (dále jen zákon o poplatcích) Dále vydává stanoviska k návrhům legislativních aktů a mezinárodní dohody o rozhlasovém a televizním vysílání a spolupracuje s mezinárodními institucemi a s Úřadem elektronických komunikacích. Organizuje výběrové řízení pro kandidáty do dozorcích rad a jmenuje členy a předsedu správních rad (orgány veřejnoprávních institucí). Provádí výzkum programových služeb rozhlasového a televizního vysílání a dohlíží na činnost jak veřejnoprávních tak i komerčních společností a má právo zasahovat v případě porušení právních předpisů a licenčních podmínek.

---

¹⁰⁸ Počet členů byl snížen z devíti na pět, na základě zákona ze dne 29. prosince 2005 o transformaci rozdělení úkolů a pravomocí státních orgánů odpovědných za komunikaci a vysílání

Každý rok předkládá výroční zprávu o své činnosti Sejmu, prezidentovi a Senátu, dále předkládá zjištěné problémy v otázkách rozhlasového a televizního vysílání.

11.4.2 Urząd Komunikacji elektronicznej (UKE) (Úřad elektronických komunikací)

V čele úřadu stojí prezident UKE, který funguje od ledna roku 2006 na základě zákona ze dne 29. prosince 2005 o *przekształceniach i zmianach w podziale zadań i kompetencji organów państwowych właściwych w sprawach łączności, radiofonii i telewizji* (zákon o transformaci rozdělení úkolů a pravomocí státních orgánů odpovědných za komunikaci a vysílání), který nahradil funkci předsedy Úřadu pro telekomunikace a pošty, od kterého tak převzal pravomoce a stejně tak převzal některé pravomoce od Rady pro národní vysílání, mezi něž patří zejména: správu a rezervaci kmitočtů pro šíření a distribuci rozhlasového a televizního vysílání, vedení evidence telekomunikačních podniků aj. President UKE se řídí podle výše zmíněného zákona, ale zejména jedná na základě telekomunikačního zákona ze dne 16. července 2004. Podle něhož je prezident UKE jmenovaný parlamentem na pět let na žádost presidenta a odpovědný je Ministerstvu komunikace (momentálně Ministerstvu Dopravy a příslušný odbor Komunikace) Své povinnosti plní pomocí Úřadu elektronických komunikací (dále jen Úřad). Podle článku 189 telekomunikačního zákona do jeho kompetencí spadá podpora a předcházení narušení hospodářské soutěže v poskytování telekomunikačních sítí, nebo poskytování telekomunikačních služeb, zajišťuje, aby uživatelé, včetně zdravotně postižených uživatelů, mohli dovést k maximálním výhodám z hlediska ceny a rozmanitosti a kvality služeb. Dále se snaží podporovat účinné využívání kmitočtového spektra, zajišťuje ochranu spotřebitelů při obchodních jednáních s telekomunikačními podniky, přispívá k zajištění vysoké úrovně ochrany osobních údajů a snaží se zajistit, aby všichni občané měli přístup k univerzální službě.¹⁰⁹ Spolupracuje s Národní radou pro vysílání ve věcech přidělování a odjímání kmitočtů provozovatelům vysílání a

---

¹⁰⁹ Podle telekomunikačního zákona je univerzální služba soubor telekomunikačních služeb dostupných všem koncovým uživatelům na polském území. Například telefonní a mobilní sítě, možnost přenosu dat a připojení k internetu. Právní nárok na ni mají subjekty jako například veřejné školy a veřejné knihovny, veřejná centra vzdělanosti.

stanovuje podmínky jejich užívání a komunikuje i s dalšími regulačními orgány členských států a s Komisí Evropské unie.

11.5. Orgány Polské televize

Polská televize TVP jako akciová společnost, se dělí na několik regionálních poboček, z nichž každá má své vlastní vedení složená z správní rady, dozorčí rady a programové rady. Následující orgány jsou platné pro celostátní polskou televizi ustanovené na základě *zákona o vysílání*.

11.5.1 Zarząd spółki (Správní rada - představenstvo)

Řídí a reprezentuje společnost navenek. Národní rada pro vysílání na žádost dozorčí rady jmenuje členy (1-3 členů) představenstva, včetně předsedy na čtyři roky. Kandidáti jsou pouze osoby s odbornými znalostmi v oblasti médií, vybírání na základě výběrového řízení. Členové jsou odvolatelní z důvodu porušení právních předpisů či odsouzení za spáchání trestného činu nebo jednali-li v neprospěch společnosti.

Představenstvo se ustavuje v zákoně o vysílání, kterým se také řídí. Povinnosti správní rady rozvádí status Polské televize, podle kterého připravuje hospodářské, finanční a strategické plány společnosti, schvaluje roční účetní operace v souvislosti s poskytováním veřejné služby. Jinak řečeno, do její kompetence spadá činnost, která zákonem o vysílání není vyhrazena dozorčí radě, valné hromadě nebo Národní radě pro vysílání. Dokumenty vydané jménem společnosti podepisuje předseda správní rady nebo její dva členové. Dozorčí rada schvaluje jednací řád představenstva, které jí čtvrtletně předkládá zprávu o finanční situaci společnosti, o nakládání s výnosy z koncesionářských poplatků a účetní uzávěrku. Představenstvo může nakládat s majetkem společnosti a v dalších věcech pouze se souhlasem dozorčí rady.

11.5.2. Rada nadzorcza (Dozorčí rada)

Skládá se ze sedmi členů jmenovaných na tři roky. Ustanovení členů a jejich povinnosti ukládá zákon o vysílání a statut Polské televize. Národní rada organizuje výběrové řízení na kandidáty a vybírá pět členů se znalostmi z právní, finanční, kulturní a mediální oblasti. Další dva členy jmenuje Ministr kultury a Ministr financí. Tyto orgány mohou členy dozorčí rady také odvolat. Jmenování členové následně zvolí ze svého středu předsedu a místopředsedu. Dozorčí rada přijímá svůj jednací řád, podle něhož probíhají jednání rady a to alespoň jednou za dva měsíce, které svolává předseda nebo místopředseda rady (pokud je to nutné může svolání požadovat i správní rada). Usnesení se přijímá nadpoloviční většinou za přítomnosti alespoň poloviny členů. Dozorčí rada vykonává stálý dohled nad činností společnosti a podle statusu Polské televize mezi její úkoly patří: hodnocení účetní uzávěrky společnosti za minulý kalendářní rok, výběr auditora pro kontrolu účetní uzávěrky a také vypracovává výroční zprávu o hospodaření společnosti. Dozorčí rada skrze výběrové řízení určuje počet a výběr členů správní rady a schvaluje jejich jednací řád. Dále se vyjadřuje ke zpracovaným finančním a strategickým plánům a vydává stanoviska k žádostem předložených představenstvem. Poskytuje oprávnění představenstvu k prodeji, pronájmu a nabývání nemovitostí, oprávnění k uzavírání dohod společnosti, přijímání úvěrů, půjček. Poskytuje souhlas v otázkách uzavírání pracovního poměru vedoucích pozic regionálních poboček. Další povinnosti jsou určeny statutem a zákonem o vysílání.

11.5.3. Walne zgromadzenie (Valná hromada)

Jelikož je Polská televize akciovou společností, řídící se obchodním zákoníkem a má také své vlné shromáždění, ve kterém je stát zastoupen ministrem financí. Podle *statutu TVP* se valná hromada schází do šesti měsíců po ukončení fiskálního roku nebo na popud některého z orgánů Polské televize nebo akcionářů. Její jednání se týká vždy určité záležitosti, kterou stanová orgán, jež jednání svolal. Podle *zákona o vysílání* není

správní rada vázána příkazy a zákazy stanovené valnou hromadou, pokud se vztahují k obsahu programu.

Valná hromada podle statusu Polské televize projednává a schvaluje výroční zprávu o činnosti společnosti a účetní uzávěrku, které se spolu se zprávami o využívání finančních prostředků předkládají Národní radě pro vysílání. Valná hromada určuje výši odměn členů správní rady na návrhy dozorčí rady. Může rozhodnout po projednání s Národní radou pro vysílání o změně stanov společnosti. Na valném shromáždění se může projednávat fúze, transformace, rozdělení, zrušení nebo likvidaci společnosti, zvýšení nebo snížení základního kapitálu, založení nové společnosti, použití kapitálových rezerv a obecně projednává záležitosti týkající se majetku společnosti.

11.5.4 Rady programowe publicznej radiofonii i telewizji (Programová rada)

Členové jsou jmenováni, podle zákona o vysílání, Národní radou pro vysílání na čtyři roky. Deset členů zastupují parlamentní skupiny a pět členů jsou zvolené osobnosti se zkušenostmi a úspěchy z oblasti kultury a médií. Zvolení členové reprezentují společenské zájmy, posuzují a hodnotí kvalitu a obsah programu, vytváří nezávislé studie o vnímání programu a jeho sociálního dopadu na veřejnost. Jedná se o poradní a konzultační orgán, pro který správní rada zajišťuje finanční a organizační podmínky.

11.6. Financování

Polská televize, stejně jako další veřejnoprávní televize ve střední a východní Evropě, používá smíšený model financování a stejně jako v ostatních zemí bývalého sovětského bloku má problém s financováním. Není vyloučeno, že dosavadní legislativa určující využívání a nakládání s finančními zdroji získaných od předplatitelů veřejné služby bude muset být upravena.

Způsob financování je tedy zakotven v zákoně o vysílání, který mezi příjmy TVP řadí licenční poplatky (předplatné), úroky z prodlení placení a pokuty za

neregistrované televizní přijímače. Další finanční prostředky získává z prodeje vysílacích práv, reklamy a sponzorství, jiných zdrojů a je možná i dotace ze státního rozpočtu. Orgány TVP předkládají dokumenty týkající se hospodaření společnosti, jako výroční zprávu o hospodaření a využívání finančních prostředků nebo získávání finančních zdrojů, Národní radě pro vysílání. Dále orgány TVP zveřejňují zprávu o využívání příjmů z televizních poplatků, podle zákona o poplatcích. Podle tohoto zákona je výše předplatného stanovena Národní radou pro vysílání a to jejím nařízením¹¹⁰ na následující rok. Výše poplatku je indexovaná a bere na vědomí inflační vlivy.

Podle zákona o poplatcích jsou poplatky vybírané z vlastnění rozhlasových a televizních přijímačů (dále jen koncových přijímačů), které se musí registrovat do 14 dnů ode dne pořízení koncového přijímače, na základě nařízení Ministra dopravy, jinak by se jednalo o neregistrovaný přijímač a následovala by sankce za porušení právních předpisů. Povinná registrace se nevztahuje na přijímače používané výhradně k výrobě pořadů, jsou-li určeny pro prodej nebo předání třetím osobám. Zákon o poplatcích určuje pro výkon registrace rozhlasových a televizních přijímačů a pro výběr licenčních poplatků veřejný subjekt, kterým byla vyhláškou Ministerstva dopravy určena Poczta Polska SA (Polská pošta) Dozor nad evidencí koncových přijímačů vykonává Ministerstvo dopravy. Zákonem jsou od placení předplatného osvobozeni některé osoby například osoby s těžkým zdravotním postižením, neslyšící a nevidomí lidé podle zvláštních podmínek, senioři starší 75 let a osoby jež mají podle právních předpisů nárok na peněžité dávky apod.

Získané výnosy z licenčních poplatků a úroky z prodlení těchto poplatků jsou připisovány na zvláštní účet Národní rady pro vysílání a jsou podle tohoto zákona určeny výhradně pro plnění poslání veřejné služby stanovené zákonem. Stejně tak i Národní rada pro vysílání určí rozdělení výtěžku z poplatků mezi veřejnoprávní televizi, rozhlas a jejich regionální pobočky. V zákoně je dále určeno, že , přebytek výnosů bude připsána na výdaje pro plnění úkolů veřejné služby v následujícím čtvrtletí.

Podle Zprávy o použití výnosů z televizních poplatků 2010 se příjmy z televizních poplatků významně snižují, v roce 2010 byly nejnižší v historii. Náklady na činnost

---

¹¹⁰ Nařízením ze dne 13. května 2011 určila Národní rada výši televizního poplatku na rok 2012 18,50 zł za měsíc. Na rok 2011 byla částka stanovena na 17,15 zł za jeden měsíc.

televize jsou kryty z televizních poplatků pouhými 12,9 % zbytek tvoří výhradně reklama a sponzoring. Ovšem i za těchto okolností televize hospodařila s vyrovnaným rozpočtem oproti roku 2009, který byl ztrátový. Problémem je také nedostatečné řešení s neplatiči a relativně nízká sazba poplatku. Náklady spojené s plněním hlavních úkolů Polské televize jsou z největší části financovány reklamou a malým podílem z televizních poplatků (podle zákona o vysílání by měly být primárním zdrojem).

11.7. Reklama

Zákon o vysílání definuje obchodní sdělení (reklama a teleshopping) jako zprávu přímo či nepřímo propagující určitý produkt nebo služby a je regulován jeho obsah, rozsah a způsob umístění v televizním vysílání. Teleshopping je obchodní sdělení, obsahující přímou nabídku nebo prodej výrobků a reklama je zaměřená na podporu prodeje nebo způsobu využívání zboží a služeb. Obchodní sdělení musí být jasně odděleny od ostatních složek programu. Reklama nesmí překročit víc jak 12 minut ve vysílací hodině a 15% denního vysílacího času a spolu s teleshoppingem 20% denního vysílacího času. Programový blok zaměřený výhradně na teleshopping musí mít nejméně 15 minut ve vysílací hodině a nesmí překročit 3 hodiny denního vysílacího času. Umístění reklamy nebo teleshoppingu v průběhu pořadů nesmí porušovat celistvost pořadů. Jedná-li se o celovečerní filmy delší jak 45 minut, mohou být přerušeny reklamou jednou během 45 minut. Zpravodajské a publicistické pořady, programy pro děti nebo obsahující náboženský obsah nesmí být reklamou a teleshoppingem přerušeny vůbec. Výše zmíněná časová omezení a reklamy a její regulace platí jak pro komerční vysílatele tak pro vysílatele ze zákona.

Dále zákon zakazuje vysílat skrytou reklamu a reklamu na tabákové výrobky, doplňky, výrobky imitující tabákové výrobky a příslušenství nebo symbolů spojených s užíváním tabáku. Dále na alkoholické nápoje, léčivé přípravky, lékařské služby a hazardní hry regulovanými jinými právními předpisy. Reklama dále nesmí například ohrozit respektování lidské důstojnosti, obsahovat jakoukoli diskriminaci na základě rasy, pohlaví nebo národnosti, urážet náboženské nebo politické přesvědčení.

Podle nařízení Národní rady pro vysílání z 3. června 2004 *w sprawie sposobu prowadzenia działalności reklamowej i telesprzedaży w programach radiowych i telewizyjnych* (o způsobu reklamy a teleshoppingu na rozhlasových a televizních programů) by reklama a teleshopping měly být vizuálně nebo zvukově označeny na začátku a na konci bloku. Toto označení musí obsahovat slovo reklama či teleshopping. V reklamě je zakázáno používat hlas nebo obraz osoby, která se objevuje ve zpravodajských a publicistických pořadech nebo pořadech pro děti. Vysílatel musí vést záznamy o denním a hodinovém vysílání reklamy a teleshoppingu a to po dobu jednoho roku od konce kalendářního roku, ve kterém byla dána reklama nebo teleshopping vysílána. Výše zmíněná regulace reklamy platí jak pro komerční subjekty tak pro veřejnoprávní vysílatele, kteří nemají přísnější omezující opatření.

Sponzorství se rozumí přímé nebo nepřímé financování nebo spolufinancování-financování výroby nebo přenosu programu s cílem podpořit jméno, obchodní firmu, produkt či určitou službu. Zákon o vysílání zakazuje sponzorovat politické strany či odbory. Sponzorem nesmí být osoba jejíž obchodní náplní je výroba nebo prodej tabákových výrobků, alkoholických nápojů a dalších, které stanoví zákon. Sponzorstvím nelze přímo propagovat nákup či prodej výrobků a služeb. V čase vyhrazeného pro sponzora se může objevit jeho název, označení nebo jiné označení obchodníka.

Nařízení Národní rady pro vysílání *w sprawie sposobu sponsorowania audycji lub innych przekazów*. (o sponzorování programu) z 6. července 2000, omezuje čas sponzora ve vysílacím čase na 8 sekund.

12. SHRNU TÍ

Veřejnoprávní televize v České republice, na Slovensku a v Polsku mají mladou historii a jejich začátek je datován od pádu komunismu ve východní Evropě. Ovšem každá z nich prošla svým vlastním vývojem a postavení těchto televizí, jejich financování a právní regulace jsou v každé zemi do jisté míry odlišné. Na Slovensku problémy s financováním Slovenskej televízie vyřešili spojením této instituce se Slovenským rozhlasem, ovšem vzniklá RTVS i nyní hospodaří se ztrátou. Telewizja Polska formována jako akciová společnost (hlavním akcionářem je stát) má problémy zejména s neplatiči televizních poplatků a se stále klesajícím výnosem z těchto poplatků. Následující tabulka dává k porovnání ukazatele týkající se stránky financí a vysílání reklamy. Pro srovnání je třeba zohlednit populační velikost jednotlivých zemí. K tomu nám pomůže počet platitelů televizního poplatku, ovšem tento údaj za jednotlivé veřejnoprávní instituce z dostupných zdrojů nelze porovnat a proto v tabulce chybí. Mohu však říci, že v České republice je kolem 3,6 milionu¹¹¹ televizních přijímačů, za které byl odveden televizní poplatek. Naproti tomu v Polsku je počet domácností zhruba čtyřnásobný než v České republice. Polovina domácností má registrovaný televizní přijímač, z nichž 63% televizní poplatek neplatí¹¹². Tyto problémy s neplatiči v polské televizi se promítly do sumy získané z televizních poplatků, které jsou alarmující. U České televize, jak je patrné, jsou televizní poplatky významným zdrojem financování, stejně jako u RTVS. Telewizja Polska nedostatek peněz od platitelů kryje příjmy z vysílání reklamy a sponzoringu, které jsou až čtyřnásobně vyšší než suma získaná z televizních poplatků a náklady na činnost televize kryjí téměř z osmdesáti procent.

---

¹¹¹ Výroční zpráva o hospodaření České televize za rok 2010, str. 42

¹¹² Sprawozdanie zarządu z wykorzystania przez Telewizję Polska S.A. wpływów z opłat abonamentowych na realizację misji publicznej w roku 2010, str. 5

Tabulka 1 Základní ukazatele (peněžní hodnoty jsou uvedeny v milionech eur)

	Česká televize		RTVS (televize)		Telewizja Polska	
	2009	2010	2009	2010	2009	2010
Příjmy z televizních poplatků	237, 9	236, 4	53, 9	53, 3	75, 1	55, 3
Příjem z vysílání reklamy a sponoringu	29	27, 1	5, 1	4, 6	303, 5	309
Náklady (celkové)	282, 6	281, 1	76, 6	97, 4	432, 6	406, 6
Rozpočet	vyrovnaný	vyrovnaný	ztrátový	ztrátový	ztrátový	vyrovnaný
Měsíční výše tel. poplatku (stanovena zákonem)	5,5 €		4,64 €		4, 3 € *	
Čas vyhrazený reklamě (% denního vysílacího času)	0,5 % **		0,5 %		15 %	
Sledovanost za rok 2011	27, 6 %		13, 2 %		34, 6 % ***	

Data Jsou získána z výročních zpráv uvedených veřejnoprávních televizí, právních předpisů nebo jsou uvedeny v předcházejících kapitolách a ve zdrojích.

Měny jsou přepočítávány na www.xe.com k datu 19. března 2012 1€ - 24,5 Kč / 1€ - 4 zlotych

* Výši poplatku každý rok určuje Národní rada pro vysílání svým nařízením. Tato částka je pro rok 2011

** reklama je vysílána pouze na programech ČT2 a ČT4

*** Údaj získán z: *Udział w rynku, wielkość i struktura widowni (wiek, wykształcenie, płeć) programów telewizji publicznej (TVP 1, TVP 2, TVP Info, TVP Polonia) i koncesjonowanej (TVN, Polsat, TV4, Puls) 2011*

Další odlišností těchto veřejnoprávních televizí je jejich právní zakotvení. TVP je ustanovena v zákoně o vysílání nikoliv v samostatném předpise, jak je tomu v České republice a na Slovensku. Dále TVP a RTVS mohou podle jejich ustanovujících zákonů dostávat státní dotaci. Pro Slovenskou televízii je to důležitá finanční pomoc. Touto formou jsou tedy napojeny na stát, což odporuje evropským doporučením o nezávislosti veřejnoprávních televizí. Polský zákon o vysílání, regulující reklamu, má stejné podmínky ohledně času vyhrazený reklamě pro vysílatele ze zákona i pro vysílatele s licencí. Reklama nesmí překročit 15% denního vysílacího času a maximum v jedné vysílací hodině je 12 minut. U RTVS reklama nesmí překročit 0,5 % denního vysílacího času a 12 minut v jedné hodině. Česká televize má pravidla nejpřísnější. Podle

novelizace mediálních zákonů je reklama ponechána pouze na dvou programech do skončení přechodu z analogového na digitální zemské vysílání a nesmí překročit 0,5 % denního vysílacího času.

Každá země má svého regulátora v oblasti vysílání, zřízeného na základě zákona o vysílání. Počet členů se liší. V ČR se počet zvedl z devíti členů na třináct, na Slovensku je členů devět a v Polsku se počet snížil z devíti na pouhých pět. Členové jsou voleni zákonodárnými orgány v ČR Poslaneckou sněmovnou a ve SR Národní radou, s výjimkou Polska, kde dva členy volí prezident republiky, dva Sejm a jednoho Senát. Tento regulační orgán spolupracuje s úřadem pro telekomunikace, který má v zájmu technickou stránku telekomunikačních médií.

Rozdíl je také v řídicích orgánech jednotlivých institucí a v jejich volbě. V České republice i na Slovensku si právo volby některých orgánů v rukou ponechávají zákonodárné orgány. Českou televizi má v rukou patnáctičlenná Rada ČT volena Poslaneckou sněmovnou, generální ředitel a dozorčí rada je volena Radou ČT. Současnou podobu Slovenskej televízie jako RTVS (spolu s rozhlasem) řídí generální ředitel a devítičlenná RRTVS. Oba tyto orgány jsou voleny Národní radou SR. Telewizja Polska je řízena správní radou, dozorčí komisí a programovou radou, jež všechny tyto orgány jmenuje Národní rada pro vysílání.

Česká televize, co se týče rozpočtu, problémů s financováním, počtu neplatičů televizního poplatku a rozsahu vysílání reklam, z výše uvedených veřejnoprávních televizí vychází myslím velmi dobře. Pokud vezmeme v úvahu pouze hospodaření s rozpočtem vychází z výše uvedených televizí nejlépe. Sledovanost České televize a polské TVP je na tom mezi komerčními konkurenty relativně dobře. Pro diváky je jejich programová nabídka zřejmě zajímavá. Naproti tomu veřejnoprávní televize na Slovensku na divácké sledovanosti má podíl minimální. Toto shrnutí krátce popisuje důležité poznatky uvedené v jednotlivých kapitolách této práce. Jednoduše se nedá říci, která z veřejnoprávních televizí je lepší a která není. Můžeme pouze poukázat na fakta a skutečnosti, které nám napomohou si utvořit komplexní obraz o problematice veřejnoprávní televize obecně i konkrétněji ve zmíněných třech zemích.

13. ZÁVĚR

Diskuze nad existencí veřejnoprávního vysílání je stále na pořadu dne, stejně jako budoucnost veřejnoprávního vysílání v digitálních technologiích. Ze strany Evropské unie je veřejná služba podporovaná, je vnímána jako součást kultury a důležitým doplňkem ke komerční programové nabídce. Domnívám se, že role veřejnoprávního vysílání je zcela oprávněná a má na mediálním trhu své místo. Dokazuje to mnohaletá tradice veřejné služby ve Velké Británii a zavedení veřejnoprávních médií v postkomunistických zemích. Pro diváky tento způsob vysílání zaručuje nezávislost, nezávislost a poskytování obecných a vyvážených informací. Ovšem čas ukáže, zda se vytvoří komerční subjekty, kteří dokážou suplovat veřejnoprávní vysílání. Na malých mediálních trzích jako v České republice a na Slovensku je to myslím nereálné. Možná v nastávajícím čase digitálního vysílání komerční televize začnou vyrábět specializované programy zaměřené na kulturu, vzdělání, ale podle aktuální nabídky tomu tak není. Stávající legislativní úprava v těchto zemích veřejnoprávní vysílání podporuje, avšak problémy s financováním na malých mediálních trzích a zejména ve střední a východní Evropě je znatelný. Nedostatek finančních prostředků z televizních poplatků je často kompenzován obchodní činností, která je mediálními zákony pro vysílatele ze zákona regulována a komerčními subjekty také kritizována.

Podle Karola Jakubowicze existuje několik modelů pro budoucí vysílání veřejné služby. Klasický model, jež je prosazován ve většině evropských zemí, dává veřejnoprávnímu vysílání důležitou roli v naplňování veřejné služby a zároveň se snaží o její sledovanost (Česká republika, Slovensko). V některých zemích se prosazuje model, ve kterém veřejnoprávní vysílatelé mají většinový příjem z reklam (tak je tomu i v Polsku). Pokud stát svou legislativou znemožní veřejnoprávnímu vysílání vstup do nových komunikačních technologií, prosadí se model „skanzen“, který roli veřejnoprávnímu vysílání nepřikládá velkou váhu. Může také nastat situace, kdy

veřejnoprávní vysílatel zmizí jako instituce a její funkci na sebe vezmou komerční subjekty v podobě jednotlivých tématických kanálů.¹¹³

14. SUMMARY

The discussion about the existence of a public broadcasting service is still on the agenda as well as the future of public broadcasting service in digital technologies. The public service as support by the European union, is seen as a part of culture and important complement to commercial broadcasting. I believe that the role of public broadcasting is completely justified. It is proved by a long tradition of public service in the United Kingdom and the introduction of public media in post-communist countries. This way of broadcasting guarantees impartiality, independence and a provision of general and balanced information. Time will reveal whether commercial television can offer the audience all type of programs for everyone, not only for the highest ratings and if it can substitute public broadcasting.

In a small media market as in the Czech republic and in Slovakia, I think it is unrealistic, at the moment. Maybe in digital broadcasting, public televisions will get a chance to improve its offer or commercial subjects will produce special programs focused on culture, sport, education, but according to the current offer, it is not so. In these countries the current legislation generally support public broadcasting and tray to regulate mainly the advertising, methods of funding and the regulatory authorities. But there are some problems especially with funding in small media markets and in Slovakia and in Poland as well, it is noticeable. The main problem is lack of funds from the license fees, which is often compensated by business that is in media laws regulated and criticized.

---

¹¹³ ŠMÍD M. Diskuze o vysílání veřejné služby v evropském kontextu [online] [citováno 12. prosince 2011] dostupný z <www.louc.cz/pril01/p144v vseu.pdf>

15. SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ

Monografie, právní předpisy a související dokumenty

Zdroje evropské legislativy a legislativy mediálního sektoru

Amsterdamská smlouva

An Agreement Between Her Majesty's Secretary of State for Culture, Media and Sport and the British Broadcasting Corporation

Communication Act 2003

Copy of Royal Charter for the continuance of the British Broadcasting Corporation

Deklarace Výboru ministrů o zajištění nezávislosti veřejnoprávního vysílání v členských státech, ze dne 27. září 2006

Doporučení č. R(96) 10 Výboru ministrů členským státům k zárukám nezávislosti veřejnoprávního vysílání

Evropská úmluva o přeshraniční televizi, ze dne 5. května 1989

Preambule Doporučení Parlamentního shromáždění 1641(2004)

Protokol pozměňující Evropskou úmluvu o přeshraniční televizi , ze dne 1. října 1998

Sdělení Komise (2001/C320/04) o aplikaci pravidel poskytování státní pomoci vysílání veřejné služby

Sdělení Komise (2009/C 257/01) o použití pravidel státní podpory na veřejnoprávní vysílání

Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2007/65/ES ze dne 11. prosince 2007 kterou se mění směrnice Rady 89/552/EHS o koordinaci některých právních a správních předpisů

Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2010/13/EU ze dne 10. března 2010 o koordinaci některých právních a správních předpisů členských států upravujících poskytování audiovizuálních mediálních služeb (směrnice o audiovizuálních mediálních službách)

Směrnice Evropského parlamentu a Rady 97/36/EC ze 19. června 1997

Směrnice Rady č. 89/552/EHS, o koordinaci některých právních a správních předpisů členských států upravujících provozování televizního vysílání (Směrnice Televize bez hranic)

Zdroje české legislativy a legislativy mediálního sektoru

Doporučení Evropské komise z 28. října 2009 k usnadnění uvolnění digitální dividendy v Evropské unii

Kodex České televize

KONČELÍK J., VEČEŘA P., ORSÁG P., *Dějiny českých médií 20. století*, 1.vydání, Praha Portál, 2010, 344 str. ISBN 978-80-7367-698-8

Nařízení č. 161/2008 Sb. Vlády České republiky, o technickém plánu přechodu zemského analogového televizního vysílání na zemské digitální televizní vysílání

Statut České televize

Ústavní zákon 2/1993 Sb. ze dne 16. prosince 1992, Listina základních práv a svobod

Výroční zpráva o hospodaření České televize 2009

Výroční zpráva o hospodaření České televize 2010

Zákon č. 484/1991 Sb. ze dne 7. listopadu 1991 o Českém rozhlasu

Zákon č. 127/2005 ze dne 22. února 2005 o elektronických komunikacích

Zákon č. 132/2010 Sb. ze dne 13. dubna 2010 o audiovizuálních mediálních službách na vyžádání a o změně některých zákonů

Zákon č. 231/2001 Sb. ze dne 17. května 2001 o provozování rozhlasového a televizního vysílání a o změně dalších zákonů

Zákon č. 302/2011 Sb. ze dne 6. září 2011, kterým se mění zákon č. 483/1991 Sb., o České televizi, ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony

Zákon č. 304/2007 Sb. ze dne 1. listopadu 2007 kterým se mění některé zákony v souvislosti s dokončením přechodu zemského analogového televizního vysílání na zemské digitální televizní vysílání

Zákon č. 40/1995 Sb. o regulaci reklamy a o změně a doplnění zákona č. 468/1991 Sb., o provozování rozhlasového a televizního vysílání, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 483/1991 Sb. ze dne 7. listopadu o České televizi

Zákonem č. 348/2005 Sb. ze dne 5. srpna 2005 o rozhlasových a televizních poplatcích a o změně některých zákonů

Zdroje slovenské legislativy a legislativy mediálního sektoru

Dodatok č. 1 MK - 80/09/M na rok 2010 k Zmluve č. MK - 77/09/M na roky 2010 – 2014 o obsahoch, cieľoch a zabezpečení služieb verejnosti v oblasti televízneho vysielania

Statut Rady RTVS

Výročná správa o činnosti Slovenskej televízie 2009

Výročná správa o činnosti Slovenskej televízie 2010

Zákon č. 597/1992 Sb. o zrušení Československého rozhlasu, Československé televize a Československé tiskové kanceláře

Zákon č. 147/2001 Z.z. z 5. apríla 2001 o reklame a o zmene a doplnení niektorých zákoníc

Zákon č. 254/1991 Z.z. z 24.mája 1991 o Slovenskej televízii

Zákon č. 294/1992 Z.z. z 5. mája 1992 o Rade Slovenskej republiky pre rozhlasové a televízne vysielanie

Zákon č. 308/2000 Z.z. zo 14. septembra 2000 o vysielaní a retransmisii a o zmene zákona č. 195/2000 Z.z. o telekomunikáciách

Zákon č. 468/1991 Sb. ze dne 30. října 1991 o provozování rozhlasového a televizního vysílání

Zákon č. 532/2010 z 15. decembra 2010 o Rozhlase a televízii Slovenska a o zmene a doplnení niektorých zákoníc

Zákon č. 610/2003 Z.z. z 3. decembra 2003 o elektronických komunikáciách

Zákon č. 68/2008 Z.z. z 15. februára 2008 o úhrade za služby verejnosti poskytované Slovenskou televíziou a Slovenským rozhlasom a o zmene a doplnení niektorých zákoníc

Zákon č.16/2004 Z.z. zo 4. decembra 2003 o Slovenskej televízii

Zdroje polské legislativy a legislativy mediálního sektoru

Informacja o podstawowych problemach radiofonii i telewizji w 2010 roku Krajowa rada

Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r.

Rozp. KRRiT z dnia z dnia 13 kwietnia 2011 roku w sprawie wysokości opłat abonamentowych za używanie odbiorników radiofonicznych i telewizyjnych oraz zniżek za ich uiszczanie z góry za okres dłuższy niż jeden miesiąc w 2012

Rozporządzenie Krajowej Rady Radiofonii i telewizji z dnia 3 czerwca 2004 r. w sprawie sposobu prowadzenia działalności reklamowej i telesprzedaży w programach radiowych i telewizyjnych

Rozporządzenie Krajowej rady radiofonii i telewizji, z dnia 6. lipca 2000 w sprawie sposobu sponsorowania audycji lub innych przekazów.

Sprawozdanie zarządu z wykorzystania przez Telewizje Polska S.A. wpływów z opłat abonamentowych na realizację misji publicznej w roku 2010

Sprawozdanie zarządu z wykorzystania przez Telewizje Polska S.A. wpływów z opłat abonamentowych na realizację misji publicznej w roku 2009

Sprawozdanie Krajowej rady radiofonii i telewizji z działalności w 2010 roku

Udział w rynku, wielkość i struktura widowni (wiek, wykształcenie, płeć) programów telewizji publicznej (TVP 1, TVP 2, TVP Info, TVP Polonia) i koncesjonowanej (TVN, Polsat, TV4, Puls) 2011

Ustawa z dnia 16 lipca 2004 r. Prawo telekomunikacyjne

Ustawa z dnia 21 kwietnia 2005 r. o opłatach abonamentowych tekst ujednoczony

Ustawa z dnia 29 grudnia 1992 r. o radiofonii i telewizji

Ustawa z dnia 29 grudnia 2005 r. o przekształceniach i zmianach w podziale zadań i kompetencji organów państwowych właściwych w sprawach łączności, radiofonii i telewizji

Internetové zdroje

1992-1999 [online] [citováno 13. června 2011] dostupný z <<http://www.ceskatelevize.cz/vse-o-ct/historie/ceska-televize-od-r-1993/ct-v-datech/1992-1999/>>

About C4 [online] [citováno 10. března 2012] dostupný z <<http://www.channel4.com/info/corporate/about>>

ARD [online] [citováno 12. června 2011] dostupný z <<http://www.ard.de/-/id=161952/property=download/kvilfq/index.pdf>>

Autorità per la Garancie nelle Comunicazioni [online] [citováno 13. června 2011] dostupný z <<http://www.agcom.it/Default.aspx?message=contenuto&DCId=295> >

BBC [online] [citováno 12. června 2011] dostupný z <<http://en.wikipedia.org/wiki/BBC>>

Cenzura w Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej [citováno 9. června 2011] dostupný z http://pl.wikipedia.org/wiki/Cenzura_w_Polskiej_Rzeczypospolitej_Ludowej

Conseil supérieur de l'audiovisuel [online] [citováno 12. prosince 2011] dostupný z <<http://www.csa.fr/Le-CSA>>

Česká televize – věc veřejná [online] [citováno 29. prosince 2010] dostupný z <<http://www.ceskapolitika.cz/Provolani/ct.htm>>

ČT v datech 2001 [online] [citováno 29. prosince 2010] dostupný z <<http://www.ceskatelevize.cz/vse-o-ct/historie/ceska-televize-od-r-1993/ct-v-datech/2001/>>

Digitalizace vysílání [online] [citováno 25. března 2011] dostupný z <<http://www.mkcr.cz/scripts/detail.php?id=1061>>

DVOŘÁK P. *Technická připravenost pozemního digitálního vysílání v České republice* [online] [citováno 16. července 2011] dostupný z <<http://www.digitalinfo.cz/linka/?q=prechod-od-analogoveho-k-digitalnimu-vysilani>>

Evropská vysílací unie [online] [citováno 11. června 2011]] dostupný z < <http://www.ebu.ch/en/about/index.php> >

Evropský parlament včera schválil novelu směrnice Televize bez hranic [online] [citováno 14. února 2011] dostupný z <<http://www.euractiv.cz/evropa-dnes0/clanek/ep-vcera-schvalil-novelu-smernice-televize-bez-hranic>>

Historie 1989 [online] [citováno 29. prosince 2010] dostupný z <<http://www.ceskatelevize.cz/vse-o-ct/historie/ceskoslovenska-televize/listopad-1989/>>

Historie rozhlasu v kostce [online] [citováno 9. prosince 2010] dostupný z <http://www.rozhlas.cz/rozhlasovahistorie/historie/_zprava/682506>

Kalendárium [online] [citováno 19. prosince 2010] dostupný z <<http://www.ceskatelevize.cz/vse-o-ct/historie/ceskoslovenska-televize/1968-1969/1968/kalendarium/>>

Konec federální televize [online] [citováno 29. prosince 2010] dostupný z <<http://www.ceskatelevize.cz/vse-o-ct/historie/ceskoslovenska-televize/konec-federalni-televize/>>

Krise v České televizi [online] [citováno 21. listopadu 2011] dostupný z <http://www.bbc.co.uk/czech/lupa/ct_chrono.shtml>

Novým šéfem České televize se stal „novák“ Petr Dvořák [online] [citováno 20. listopadu 2011] dostupný z <http://zpravy.idnes.cz/novym-sefem-ceske-televize-se-stal-novak-petr-dvorak-f9y-/domaci.aspx?c=A110921_154025_domaci_kot>

O ČTK [online] [citováno 9. prosince 2010] dostupný z <http://www.ctk.cz/o_ctk/>

Období 1999–2000 [online] [citováno 29. prosince 2010] dostupný z <<http://www.ceskatelevize.cz/vse-o-ct/historie/ceska-televize-od-r-1993/obdobi-1999-2000/>>

Open society Institute: *Televize v Evropě, regulace, politika a nezávislost*, Hungary, 2005 [online] [citováno 12. prosince 2011] dostupný z <www.soros.org/initiatives/...20051011/.../eurotvce_20051011.pdf>

Podmínky pro sponzorování v programech České televize - platné pro všechny kanály ČT [online] [citováno 6. března 2011] dostupný z <http://www.media-aster.cz/files/Martin/obchodni%20podminky/TVSponzoring_C_2010.pdf>

Prehistorie [online] [citováno 19. prosince 2010] dostupný z <<http://www.ceskatelevize.cz/vse-o-ct/historie/ceskoslovenska-televize/prehistorie/>>

Proč digitalizace? [online] [citováno 27. března 2011] dostupný z <<http://www.digitalne.tv/proc-digitalizace/>>

Průběžná zpráva o stavu digitalizace televizního a rozhlasového vysílání v České republice [online] [citováno 28. listopadu 2011] dostupný z <http://www.ctu.cz/cs/download/digitalni_vysilani/prubezna_zprava_tpp_06-2010.pdf>

Publicistika a dokument (leden–srpen) [online] [citováno 19. prosince 2010] dostupný z <<http://www.ceskatelevize.cz/vse-o-ct/historie/ceskoslovenska-televize/1968-1969/1968/publicistika-a-dokument-leden-srpen/>>

Rechtsgrundlagen [online] [citováno 15. června 2011] dostupný z <http://www.gez.de/aufgaben/rechtsgrundlagen/index_ger.html?raw=Rundfunkgeb%FC hrenstaatsvertrag>

Sadzby uhrad v euro [online] [citováno 30. března 2012] dostupný z <https://www.uhrady.rtv.slovenska.sk/rtvs/?__id=mmFHlavni.RightsAdapter.aaSetFilterFO&_sid=lhdFr61sGtK7nV8v&_fs=N&_ts=41000%2C5721296065>

SAVICKÝ N. *Jak vypadá financování televizí veřejné služby v České republice a v Evropě?* [online] [citováno 24.2. 2011] dostupný z <http://www.europeum.org/disp_article.php?aid=432>

Sdělení Komise Evropskému Parlamentu, Radě, Evropskému Hospodářskému a Sociálnímu Výboru a Výboru Regionů ze dne 30. září 2005 [online] [citováno 25. března 2011] dostupný z <<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=COM:2005:0465:FIN:CS:HTML>>

Sledovanost [online] [citováno 18. března 2012] dostupný z <<http://www.pmt.sk/statistika.aspx>>

Sledovanost ČT [online] [citováno 18. března 2012] dostupný z <<http://www.ato.cz/vysledky/rocní-data/share/15>>

Slovenská televize [online] [citováno 18. dubna 2011] dostupný z <http://cs.wikipedia.org/wiki/Slovenská_televize>

Směrnice o audiovizuálních mediálních službách [online] [citováno 15. února 2011] dostupný z <<http://www.mkcr.cz/cz/media-a-audiovize/rozhlasove-a-televizni-vysilani/smernice-o-audiovizualnich-medialnich-sluzbach-521/>>

Srpen–prosinec [online] [citováno 19. prosince 2010] dostupný z <<http://www.ceskatelevize.cz/vse-o-ct/historie/ceskoslovenska-televize/1968-1969/1968/srpen-prosinec>>

ŠMÍD. M. *50 let televize v kostce* [online] [citováno 4. února 2011] dostupný z <<http://www.louc.cz/03/950310.html>>

ŠMÍD M. *Definice rolí BBC* [online] [citováno 12. června 2011] dostupný z <<http://www.louc.cz/dualpr.html>>

ŠMÍD M. *Diskuze o vysílání veřejné služby v evropském kontextu* [online] [citováno 5. února 2011] dostupný z < www.louc.cz/pril01/p144vvseu.pdf >

ŠMÍD.M. příloha k referátu [online] [citováno 5. února 2011] dostupný z <<http://www.louc.cz/dualpr.html>>

ŠMÍD M. *Vysílání veřejné služby v zemích Evropské unie, jeho organizace a fungování* [online] [citováno 19. listopadu 2011] dostupný z <<http://www.psp.cz/sqw/text/orig2.sqw?idd=70698>>

16. SEZNAM POUŽITÝCH ZKRATEK

AGCOM - Autorità per le Garanzie nelle Comunicazioni

ARD - Arbeitsgemeinschaft der öffentlich-rechtlichen Rundfunkanstalten der Bundesrepublik Deutschland

ATO – Asociace televizních organizací

BBC - The British Broadcasting Corporation

CSA - le Conseil supérieur de l'audiovisuel

ČR – Česká republika

ČSFR – Česká a Slovenská federativní republika

ČST – Československá televize

ČT – Česká televize

ČTK – Česká tisková kancelář

ČTK – Česká tisková kancelář

EU – Evropská unie

GEZ - die Gebühreneinzugszentrale

KSČ – Komunistická strana Československa

OFCOM - the Office of Communications

ORF - Österreichischer Rundfunk

Rada ČT – Rada České televize

RRTV – Rada pro rozhlasové a televizní vysílání

RRTVS – Rada Rozhlasu a televízie Slovenska

RTVS – Rozhlas a televízia Slovenska

SR – Slovenská republika

TAZ – Televizní aktuality a zajímavosti

TVP - Telewizja Polska

UKE - Urząd Komunikacji Elektronicznej

UNESCO - United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization

ÚV KSČ - Ústřední výbor komunistické strany Československa

ZDF - Zweites Deutsches Fernsehen

ZRTV – Zákon o rozhlasovém a televizním vysílání